

11/2024

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
NOVEMBER – LISTOPAD

HAENEL JAEGER NXT

Haenel Jaeger10 Lady_Timber

MERKEL K5 Extreme

MERKEL

MERKEL HELIX Black

Bogata izbira oblačil po ugodnih cenah!

Prodaja vrhunskih izdelkov
Optike: Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, ...
Puške: Blaser, Steyr Mannlicher, Merkel, Haenel, CZ, Heym ...
Strelivo: RWS, Geco, Blaser, Rottweil, Sax, LFB, ...
Oblacila: Chevalier, Sitka, Blaser, Merkel Gear, ...
Izvajamo vsa puškarska dela

Puškarstvo Špendal d.o.o.
 Gramozna pot 9
 1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307
www: guns-spendal.si
email: puskarstvo@siol.net info@guns-spendal.si

ThermTec

termovizijski monokularji

WILD

WILD D

- Izjemno **visoka občutljivost senzorja** (NETD≤18mK)
- **Izmenljiva baterija** z delovanjem do 10 ur
- **Magnezijev ohišje**
- Možnost izbire modela z **laserskim daljinomerom**
- Enostavno **enoročno rokovanje**
- **1 ura stabilne slike** brez kalibracije

- Funkcija **dvojni FOV** - hitra možnost spremembe med 25mm in 50mm lečo
- Izjemno **visoka občutljivost senzorja** (NETD≤18mK)
- **Izmenljiva baterija** z delovanjem do 10 ur (2 v paketu)
- Enostavno **enoročno rokovanje**
- **Magnezijev ohišje**

Na voljo že od **1.549 €**

Na voljo že od **2.560 €**

Nakup je možen na spletni strani www.optics-trade.eu ali v vseh boljše založenih lovskih trgovinah. Za več informacij nas pokličite na **031 770 520** (Optics Trade).

OPTICS TRADE

Oglosi niso lektorirani.

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik CVII., št. 11
november – listopad

Lovlec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 0001 5687 097 (NLB, d. d.)
ID za DDV: SI 23864516

Priprava in tisk
Tiskarna Gracer, d. o. o., Celje
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

V. d. odgovornega urednika:
Boris Leskovic

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik: dr. Arpad Kóveš
Martin Hočevar, Ivan Kuljaj, Igor Pičulin,
Franc Rotar, Branko Tucovič,
Franc Wakounig, dr. Jane Weber

Lektorica in korektorica:

Marjetka Šivic

Tehnični urednik: Milan Samar

Tajnik uredništva: Andrej Miklavčič

Lovlec izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija.

Ta številka je izšla v 22.000 izvodih. Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovlec pošljite na e-naslov lovlec@lovska-zveza.si v Wordovem dokumentu, podpisane in žigosane uradne dopise pa skenirane ali po navadni pošti. Fotografije sprejemamo prav tako po e-pošti v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografije, ki se ukvarjajo z naravoslovno fotografijo, lahko svoje fotografije, namenjene za banko fotografij revije Lovlec ter Zlatorogove in Strokovne knjižnice, pošljejo po vnaprejšnjem dogovoru po katerem od elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij pred objavo v reviji Lovlec oziroma Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovlec
Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
e-naslov: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovlec na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovlec

Foto: Marko Richter - Zeleni

IZ VSEBINE:

V. Prodan:	Komisija za LIS in še veliko več!	496
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		497
LOVSTVO		499
M. Prostor in sodelavci:	Biti ali ne biti: domorodnost alpskega kozoroga v Sloveniji	499
I. Simšič, D. Čarga:	Uporaba umetnih virov svetlobe pri lovu in nočni lov – Kaj je dovoljeno in kaj ne?	503
OSUPLJIVI GOZDNI SVET		504
M. Kišek Vovk:	»Jesenski listja pad«	504
LOVSKO OROŽJE, NABOJI, OPTIKA IN OPREMA		507
G. Hodnik:	Lovske kroglice Nosler na preizkusu	507
PO LOVSKEM SVETU		511
B. Leskovic:	Generalna skupščina FACE v Bruslju za novega predsednika izvolila Laurensa Hoedemakera	511
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA		512
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		513
B. Richter - Zeleni:	Krasen zimski kozuh	513
STAREJŠI KRONISTI O LOVU NA SLOVENSKEM		516
J. Kebe:	Sto šestdeset let od lova cesarja Franca Jožefa I. na Notranjskem	516
LOVSKO PESNIŠTVO		518
S. Grt:	Ti si moj gams	518
LOVSKA ORGANIZACIJA		519
M. Janc:	Državno prvenstvo v veliki kombinaciji 2024 in Državno prvenstvo in streljanju na BM 2024	519
A. Albreht:	Zapisega mladih lovcev ZLD Ljubljana	520
A. Klemenc:	Uspešna mladinska lovška tabora 2024 tudi v Postojnsko-Bistriški ZLD	521
S. Gabrijel:	Tečaj za lovovodje v ZLD Novo mesto	522
M. Krevh:	Že enajsti memorial Braneta Kurnika	522
A. Bizjak:	Delovna akcija v LD Brje - Erzelj	523
F. Ekar:	Jezerski lovci pokosili in očistili pašne površine	524
A. Rugole:	Delovni posvet z lovskim inšpektorjem	525
B. Kovač - Danč:	Sedemdeset let LD Orlica - Vuhred	526
JUBILANTI		527
MLADI IN LOVSTVO		528
S. Gabrijel:	Lovski tabor mladih ZLD Novo mesto 2024	528
M. Kišek Vovk:	Kraljevski mačkon	529
LOVSKA KRIŽANKA		530
LOVSKI OPRTNIK		531
T. Žgur:	Praznovanje pete obletnice ustanovitve Društva Brkinsko-Kraških rogistov	531
J. Žerdin:	Koncert križevskih rogistov z gosti	532
F. Rotar:	Prežih povezuje solzice in »jagrec«	532
F. Rotar:	AGRA tudi lovsko obarvana	533
F. Primožič:	Nenavadno doraščajoče jelenje rogovje	533
F. Krivec:	Druženje lovcev ob jezeru Komarnik	534
A. Šivic:	Reševanje velike uharice	534
V. Rutar:	Okrajna Lovska zadruga Hrpelje - Kozina	535
Š. Polak Bizjak:	Nova opažanja progaste goža, ki je med najbolj redkimi vrstami plazilcev v Sloveniji	536
Optics trade:	Toplotni monokularji Pulsar Axion XG Compact	536
M. Toš:	Janez Pečar, vodnik in trentarski lovec	537
E. Strajnar:	Srnina paela z ječmenom	537
V SPOMIN		538
LOVSKA KINOLOGIJA		539
J. Verčko:	Prva samostojna državna preizkušnja po umetni KS v LD Jurklošter	539
S. Gabrijel:	Uvodni tečaj v krvosledništvo	540
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	540

SLIKA NA NASLOVNICI:

Alpski kozorog (*Capra ibex*)

Foto: Oton Naglost

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovlec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije. Uredništvo se je potrudilo, da bi našlo vse imetnike avtorskih pravic. Če mu kljub trudu to morda ni v celoti uspelo, avtorje prosimo, naj stopijo v stik z uredništvom. Morebitni priloženi letaki niso povezani z uredniško politiko Lovca in niso publikacije, ki bi jih izdala Lovska zveza Slovenije ali uredniški odbor. Za njihovo vsebino odgovarja naročnik storitve (oglaševalec).

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17, 9. 2004
in št. 81/14, 11. 2014

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozol, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozol, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 1.–31. 12.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Šakal

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 10.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Šiva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

Komisija za LIS in še veliko več!

Vedran Prodan,
predsednik Komisije LZS
za lovski informacijski sistem

lili na tako dolgo obdobje predvsem zaradi zapletenosti priprave, še bolj pa zaradi možnosti, ki ga ponuja sofinanciranje za informacijski sistem s sredstvi, ki nam jih za opravljene nalog v javnem interesu zagotavlja pristojno ministrstvo iz proračuna Republike Slovenije. Vodenje številnih evidenc, za katere skrbite uporabniki LIS – Lisjak, je vsekakor eno od zelo pomembnih nalog v javnem interesu. Trenutno je spisane 90 % programske kode novega Lisjaka. Prav tako so že doslej potekala testiranja programa, vendar z zelo okrnjeno količino podatkov. V začetku oktobra je bila v nov Lisjak iz starega prenesena celotna baza podatkov, čemur sledi testiranje po posameznih modulih na res veliki bazi podatkov vseh članov komisije in seveda odprava napak. Intenzivno testiranje delovanja sistema načrtujemo do aprila prihodnje leto, ko naj bi prenovljen Lisjak zamenjal dozdejnjega.

Naj se še malo vrnem na našo komisijo, ki je v tem mandatu v številnih pogledih precej drugačna kot v prejšnjih. Tokratni sestav komisije šteje osem članov in je tako najštevilnejša v vsem njenem obstoju. Upam si trditi, da je, gledano s tehničnega znanja in izkušenj, ki ga imajo člani komisije v tem mandatu, do zdaj tudi najbolj strokovna. Predvsem pa me veseli, da so v komisijo prišli novi, mlajši in nadobudni strokovnjaki, ki bodo vodenje in delo komisije prevzeli v bližnji prihodnosti. Tudi ali predvsem zaradi novih članov komisije smo v naši lovski organizaciji na široko začeli odpirati vrata digitalizaciji.

V ta namen je doc. dr. Rok Rupnik, predavatelj na Fakulteti za računalništvo Univerze v Ljubljani in član Komisije za LIS, s študenti prej omenjene fakultete začel s številnimi projekti. Tako v okviru diplomske naloge nastaja analiza stanja digitalizacije na LZS in v lovskih družinah. Za slednje so bili izvedeni številni intervjuji in anketa. Trenutno poteka analiza zbranih podatkov. Ko bo diplomska naloga končana, bo predstavljala predlog strategije digitalizacije, ki bo po uskladitvi z vodstvom LZS postal prvi strateški dokument s področja digitalizacije lovskih organizacij in bo podlaga za vse nadaljnje aktivnosti ter investicije LZS za ta namen v bližnji prihodnosti.

Tokratnega, mojega že četrtega uvodnika, ki ga pišem kot predsednik Komisije za lovski informacijski sistem (LIS), ne bom namenil samo lovskega informacijskemu sistemu Lisjak, čeprav slednji še vedno ostaja glavna skrb naše komisije. Digitalizacija je namreč trenutno »top« tema v vseh družbenih, strokovnih in finančnih krogih, zato ji moramo slediti tudi v lovstvu. V letu 2025 zaključujemo štiritletno obdobje nadgradnje oz. priprave prenovljenega Lisjaka. Pripravo smo razde-

Pod okriljem mentorstva doc. dr. Roka Rupnika so bile v tem mandatu narejene že tri testne aplikacije in platforme ter so na to temo spisane štiri diplomske naloge. Ena od njih je spletna aplikacija Prva pomoč za lovce. Aplikacija je zasnovana tako, da na enostaven in hiter način ponudi lovcu pregled posnetka, kako ukrepati v situaciji, ki je lahko smrtna za lovca, kot so srčni zastoj, krvavitve iz odprtih ran, strelne poškodbe in piki ter ugrizi žuželk in drugih živali. Aplikacija bo v nadaljevanju v ta namen dopolnjena s posebej pripravljenimi video vsebinami in nato na voljo lovcem v uporabo. Pripravljeni sta bili tudi dve mobilni aplikaciji Lovec, ki omogočata vnos podatkov o uplenitvah divjadi, vodenje dnevnika lovskega pripravnika, vodenje podatkov o lovskem orožju, vodenje podatkov o lovih itn. Navedeni aplikaciji bosta podlaga za širšo platformo Lovec, ki je še v pripravi, in bo lahko v testni različici zagledala luč v naslednjem letu. Navedena platforma bo združevala spletno in mobilno aplikacijo. Predvideno je, da bi posameznik prek mobilne aplikacije lahko na zemljevidu videl svojo lokacijo, meje lovišča in lokacije lovskih objektov. Mogoča bosta tudi vnos podatkov o uplenitvah in vodenje evidenčne knjige vstopov v lovišče. Namen je razviti tudi prilagojeno mobilno aplikacijo, prijazno za uporabo za starejše lovce, ki imajo pametne mobilne telefone. Prav tako ni izostal ta segment izobraževanja. V ta namen je nastala testna platforma za izobraževanje lovcev na daljavo. Platforma je tehnično in funkcionalno že pripravljena za operativno uporabo, opraviti pa je treba še delo glede učnih vsebin, za kar pa bodo morale pomoč, če želimo imeti sodoben učni pripomoček, zagotavljati tudi druge komisije LZS. Platforma bo omogočala objavo različnih vrst gradiv, kot so besedilna, zvočna in video gradiva za različne ciljne skupine od pripravnikov do funkcionarjev v lovskih družinah (LD). V nastajanju so še testne mobilne aplikacije za lovske čuvaje, mobilna aplikacija za vodenje skupinskega lova in informacijski sistem za LD v obliki spletne aplikacije, ki bi nudila podporo delovanju LD. V ta namen bo narejena celovita analiza potreb LD in bodo na podlagi analize pripravljene posebnosti za razvoj.

Najmlajši član naše komisije Kristian Rešetič, sicer strokovnjak s področja poslovnih informacijskih sistemov, v sodelovanju z zaposlenimi v strokovni službi LZS pripravlja optimizacijo informacijskih rešitev za uslužbence in vodi projekt uvedbe poenotenih komunikacijskih sredstev znotraj LZS in njenih članic.

Seveda so tudi vsi drugi člani komisije izjemno aktivno vpeti v različne aktivnosti našega dela. Znanje in izkušnje nekaterih pa bodo še kako dobrodošle v projektih, ki bodo sledili v nadaljevanju našega mandata.

Iz vsega naštetega lahko razberemo, da mogoče že samo ime komisije za lovski informacijski sistem ne ustreza sodobnim trendom in da komisija dela in bo v prihodnje delala še veliko več na praktično vseh segmentih digitalizacije v naši lovski organizaciji. Posebno skrb bomo namenili tudi možnosti pridobivanja sredstev na podlagi razpisanih projektov. Seveda pa zaradi tehničnega napredka, ki mu moramo slediti, ni potrebna zamenjava imena naše komisije.

Foto: Miran Krapež

V RADOVLJICI VOLK NAPADEL IN POŠKODOVAL VEČ OVAC IN JAGNJET

STA, Svet 24 (D. K.), VEČER (M.R.) in www.n1info.si/novice/slovenija, 1. 9. 2024 – Napad se je zgodil na pašniku petdeset metrov od stanovanjske hiše, ki ga varuje električna ograda, vsak dan pa ga nadzoruje tudi lastnik. Volk je napadel skupno petnajst živali, od tega pet ovc in deset jagnjet. Izmed najdenih živali je nekaj takšnih, ki jih je volk pokončal, nekaj pa je takšnih, ki zaradi hujših poškodb ne bodo preživele. Vse živali so bile zelo poškodovane ali celo pogrizene po delih telesa, je za STA pojasnil **Andrej Varl** iz Lovske družine Kropa. Po njegovih besedah so ogled na terenu že opravili tudi pristojni iz republiškega zavoda za gozdove, v lovski družini pa ocenjujejo, da je pokol posledica več kot enega volka. Od pristojnih so prejeli pooblastilo za odstrel enega volka na tamkajšnji lokaciji, in sicer v roku desetih dni, a za zdaj pri tem

še niso bili uspešni, je kasneje povedal Varl. V LD zato vsem okoliškim rejcem, ki so po Varlovih besedah zaradi nedavnega pokola v skrbeh tudi za svojo drobnico, svetujejo, da živali pasejo zgolj podnevi, ponoči pa jih zapirajo v hlev. Lastniki pokončanih ovc in jagnjet pa poudarjajo, da je to eden od večjih volčjih pokolov ovc in doslej edini v nižinskih predelih Gorenjske. Državo, ki da je seznanjena z volkovi na Jelovici, pozivajo k ukrepanju. O napadu volka so v članku z naslovom **VOLKOVI UDARILI V BLIŽINI HIŠ, VAŠČANI SE RAJE DRŽIJO KAR SVOJIH DOMOV**, 2. 9. 2024 obširno poročale tudi **SLOVENSKE NOVICE**. Avtorica članka je **Tina Horvat**.

SREČANJE LD DRAVINJA - MAJŠPERK S KMETOVALCI

Www.lokaec.si/novice/, 2. 9. 2024 – Lovska družina Dravinja - Majšperk je priredila

tradicionalno srečanje s kmetovalci. Srečanja so se udeležili številni kmetje, ki kmetujejo na območju, kjer ima **LD Dravinja** svoje lovišče. Na dogodku sta bila tudi **župan Občine Majšperk Sašo Kodrič** in **župan Občine Kidričevo Anton Leskovar**. Kmetovalci so pohvalili sodelovanje z lovsko družino in se zahvalili za njihovo nepogrešljivo pomoč. Pripravili so bogato pogostitev, vključno s srnjakovim golažem. Člani LD so dan izkoristili tudi za strelski trening in za tekmovanje v streljanju na glinaste golobe.

V KGZS POZVALI K UKREPANJU ZARADI PREPOGOSTIH NAPADOV VOLKOV

STA, 4. 9. 2024 – V Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) Ministrstvo za naravne vire in prostor pozivajo k takojšnjemu in odločnejšemu ukrepanju pri upravljanju populacije volka, saj so napadi volkov po njihovem mnenju preogosti in kmetom povzročajo veliko škodo. Kot

najbolj problematično so izpostavili širjenje volkov v Alpah. V zbornici so v sporočilu za javnost opozorili, da so se volkovi razširili že na polovico Slovenije. *»Če ne bo takojšnjih ukrepov, se bodo razširili po vsej državi. V Italiji in Grčiji volkovi že redno zahajajo v mesta, kjer za hrano napadajo tudi pse in domače mačke,«* so zapisali. Prakse upravljanja populacije volka so po njihovem mnenju preveč razdrobljene in neučinkovite. *»Ministrstvo za naravne vire in prostor naj v prvi vrsti spremeni smernice za izdajo odločb o odstrelu. Kmetje nikakor ne smejo čakati devet napadov volkov, preden se ukrepa, kot je to trenutno določeno v smernicah,«* so pozvali v KGZS.

ČLOVEKU VSTOP V PRAGOZDOVE PREPOVEDAN, JELENU ŽAL NE

Www.svet24.si/clanek, 5. 9. 2024, (Igor Vidmar) – Jelka je za jelenjad prava poslastica in zaradi jelenjadi ne uspe

v drevo zrasti nobeni mladiki jelke, ki vzklije iz semena. Peter Železnik pojasnjuje, zakaj je to tako. »Jelka naj bi vsebovala neke halucinogene snovi. Tega je največ prav v vršičkih – jelen to potem obira in se dobro počuti.« Zato mlade jelke ne le v pragozdu, ampak tudi širše v gozdovih Kočevskega roga ni najti, vsaj take ne, ki bi ji uspelo zrasti višje od pol metra. Če mladike že preživijo, ostanejo pritlikave, visoke le nekaj centimetrov; v bistvu jelenjad iz mladik jelke vzgaja bonsaje. Kočevski gozdar **Tomaž Hartman**, strokovnjak za pragozdove, je že pred več kot dvajsetimi leti sklenil stavo in ponudil tistemu, ki v Rogu najde jelko, višjo od metra in pol, zaboj najboljšega viskija. Obljubljeni zaboj menda še vedno čaka, Andrej Kotnik pa pravi, da dandanes ni več najti tudi pol metra visoke mlade jelke.

KRIŽEVSKI ROGISTI PONOVO NAVDUŠILI NA KONCERTU V KRIŽEVCIH

Www.vestnik.svet24.si/članek/, 16. 9. 2024 – V kulturni dvorani v Križevcih je bil koncert *Kulturnega društva Križevski rogisti* z naslovom *Pozdrav rogistov*. Društvo, ki deluje že od leta 1982, redno nastopa na različnih prireditvah in dogodkih. Moderatorica prireditve Silva Vrbnjak je izpostavila, da je ekipa v zadnjem času doživela pomladitev. Predsednik društva je Uroš Kosi, umetniški vodja pa Božidar Štiberc. Dogodek je popestrilo več gostov, med njimi Ljutomerski oktet, Prekmurski rogisti, ljudska godca Tadej Murkovič in Dominik Majcen ter tamburaška skupina Bisernica. Zbrane je nagovoril tudi predsednik Zveze lovskih družin Prlekije Branko Žnidarič, ki je pohvalil prizadevnost društva in obljubil nadaljnjo podporo njihovim aktivnostim.

ŽARKO ŠUC PREJEL RED ZA LOVSKE ZASLUGE

PPRIMORSKI DNEVNIK, 9. 9. 2024 – Dolgoletni predsednik Društva slovenskih lovcev Doberdob **Žarko Šuc** je v Ljubljani na Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu prejel lovsko odlikovanje red za lovske zasluge II. stopnje, ki so mu ga vročili predsednik Lovske zveze Slovenije Alojz Kovšca ter

podpredsednika Miran Štrukelj in Marjan Gselman. Podelitev odlikovanja je potekala pod častnim pokroviteljstvom podpredsednika vlade in ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Mateja Arčona in na pobudo LZS. »Pomena Žarkovega dela za ohranjanje slovenstva onstran državne meje in avtohtone kulturne dediščine zamejcev ni mogoče spregledati, kakor tudi ne njegovega večletnega prizadevanja, da bi Društvo Slovenskih lovcev - Doberdob aktivno prispevalo svoj delež k razvoju slovenskega lovstva. Zato ga vrednotimo kot pričevanje o vitalnosti zamejske lovske organizacije in spodbudo za svetlo prihodnost slovenstva na kraškem območju, pa tudi širše,« je predsednik LZS A. Kovšca med drugim povedal v obrazložitvi ob podelitvi odlikovanja.

NAJBOLJ AGRESIVNO POLITIKO PROTI VELIKIM ZVEREM IMAJO V SEVERNI EVROPI, NAJBOLJ STRPNI SO NA JUGU

MMC RTVSLO, 15. 9. 2024, (Anja P. Jerič) – Včasih je volk veljal za ogroženo žival, v zadnjem času pa se je njegova številčnost v Evropi zelo povečala. Na celotnem ozemlju EU dandanes živi že več kot 20.000 volkov, kar je 81 odstotkov več kot leta 2012. Volkovi živijo že v skoraj vseh državah članicah EU. Dr. Miha Krofel je znanstveni raziskovalec na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in velja za enega najboljših poznavalcev velikih zveri, predvsem prostoživečih mačk tako v Evropi kot v Afriki. Ukvarja se tudi z ekologijo in upravljanjem velikih zveri ter proučevanjem, kako bi bilo konfliktov med živalmi in ljudmi čim manj. Občasno se v medijih znajdejo informacije o napadu medveda na človeka v naravi, o načrtovanih odstrelih volkov ali medvedov v različnih evropskih državah, pa tudi o tem, kako se Evropska unija zakonodajno loteva urejanja sobivanja med velikimi zvermi in ljudmi. Krofel je prepričan, da so večini Evropejcev živali, kot so rjavi medved, ris in volk, všeč in si želijo, da bi se v njihovih državah ohranile, navsezadnje imajo lahko od njih tudi določene koristi. V Sloveniji so rise po izumrtju v 18. stoletju znova naselili v prvi polovici sedemdesetih let prejš-

nega stoletja, ko so na Kočevsko spustili tri risje pare, odlovljene na Češkem oziroma Slovaškem, a se je njihova populacija zaradi parjenja v sorodu znova zmanjšala, zato so jo reševali z novimi doselitvami.

MINISTRSTVO IZDALO LD KROPA DOVOLJENJE ZA ODSTREL ŠTIRIH VOLKOV

MMC RTVSLO, 25. 9. 2024, (T. K. B.) in STA 25. 9. 2024 – Lovska družina Kropa je prejela dovoljenje za odstrel dveh volkov na Jelovici in Pokljuki, je po razburjenju dela javnosti zaradi izvedbe lova 22. septembra pojasnilo Ministrstvo za naravne vire in prostor. Ministrstvo je objavilo, da je 22. junija izdalo dovoljenje za odvzem iz narave z odstrelom dveh volkov na območju Jelovice in dveh volkov na območju Pokljuke. V dovoljenju so navedeni upravljavci lovišč, ki odvzem ob izpolnitvi pogojev lahko opravijo. Dovoljenje velja do 22. junija prihodnje leto. Kot pojasnjujejo, je odstrel volkov usmerjen v preprečevanje kon-

fliktov, torej samo na živali, ki povzročajo škodo. Dovoljenje velja na pašnikih oz. v njihovi neposredni bližini in na območju do dvesto metrov od drugih kmetijskih površin, na celotnem območju dejavnosti volčjega tropa, ki je v odločbi označeno na dodanem zemljevidu. Da bi preprečili razpad tropa, je kot pogoj določeno tudi, da se hkrati z odstrelom odvzame iz narave samo en osebek. »V primeru volčjega tropa na Jelovici je izpolnjen pogoj za odvzem, ker so bili na območju volčjega tropa obravnavani že trije škodni dogodki v treh zaporednih mesecih,« so pojasnili na ministrstvu. O tem je obširno poročal tudi portal www.siol.net 25. 9. 2025. Istega dne je portal ninfo.si/novice/ poročal, da so države članice EU podprle spremembo statusa varstvenega statusa volka iz strogo zavarovanega v zavarovanega. Sprememba ne bo vplivala na upravljanje volka v okviru Bernske konvencije na ozemlju Slovenije, saj po njej volk v Sloveniji ni zavarovan. Slovenija predlogu Evropske komisije za spremembo statusa sicer ni nasprotovala, temveč se je glasovanja vzdržala.

Prilpavlil:
dr. Marjan Toš

ČLANICE EU ZA ZMANJŠANJE VARSTVENE STOPNJE VOLKA

Države članice EU so 25. septembra 2024 v Bruslju podprle zmanjšanje stopnje varstva volka, ki ga je že decembra 2023 predlagala **Evropska komisija**. Pred spremembo ustrezne zakonodaje bo moral zmanjšanje varstva iz strogo zavarovanega v zavarovanega potrditi stalni odbor Bernske konvencije.

Status varstva volka izhaja iz *Mednarodne konvencije o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter naravnih habitata*, na kratko Bernske konvencije, katere pogodbenice so tudi EU in njene članice (tudi Slovenija). Po konvenciji je bil status zavarovane vrste določen na podlagi razpoložljivih znanstvenih podatkov iz leta 1979.

Evropska komisija je že septembra lani napovedala zbiranje novih znanstvenih podatkov, na podlagi katerih se je decembra odločila, da predlaga spremembo varstvenega statusa varstva iz strogo zavarovanega

v zavarovanega. Ob tem so poudarili, da gre za pomemben korak k prožnosti zakonodaje, ki lahko (za)varuje tako biotsko raznovrstnost kot preživetje podeželja.

Predstavniki držav članic so 25. 9. 2024 na Evropski komisiji s t. i. kvalificirano večino podprli zmanjšanje varstvene stopnje volka zaradi velike škode, ki jo povzroča živinorejcem. Pred spremembo ustrezne evropske zakonodaje bo sicer moral varstveno stopnjo (status) volkov znižati stalni odbor Bernske konvencije.

Toda več kot tristo organizacij za varstvo okolja in živali, med njimi tudi več slovenskih, je prejšnji teden, ob 45. obletnici Bernske konvencije, pozvalo članice, naj zavrnejo predlog Evropske komisije o zmanjšanju varstva volkov. Države članice bi morale varstvo volkov okrepiti, ne pa oslabiliti, so prepričane te organizacije.

Po: STA, 25. 9. 2024 –
Uredništvo Lovca

BITI ALI NE BITI: DOMORODNOST ALPSKEGA KOZOROGA V SLOVENIJI

*V Sloveniji alpski kozorog (*Capra ibex*) velja za ikonično vrsto z velikim ekološkim, kulturno-zgodovinskim in lovskoupravljavskim pomenom. Zaradi svoje podobe in življenja v habitatih, v katerih vladajo ekstremne razmere, je simbol neokrnjene narave in moči. Je alpski endemit, ki biva samo na območju alpskega loka. Čeprav je kot domorodna vrsta opredeljen v vseh alpskih državah, vključno z Italijo, s katero si delimo eno izmed kolonij, pa v Sloveniji do nedavnega izvornost kozoroga (domoroden ali tujeroden) ni bila razjasnjena. Kozorogi, ki trenutno živijo v naši državi, so bili v prejšnjem stoletju (ponovno) naseljeni v slovenski alpski prostor. Dilema glede domorodnosti vrste pri nas je bila posledica pomanjkanja dokazov o prisotnosti kozoroga na območju zdajšnje Slovenije v času po zadnji ledeni dobi (tj. od približno 10.000 let nazaj). Z novimi dejstvi, ki smo jih nedavno predstavili v reviji *Gozdarski vestnik* (Nève Repe in sod., 2023; številka 8–9, str. 271–285),¹ smo dokazali, da je bil alpski kozorog pri nas prisoten še v pozni antiki, kar utemeljuje domorodnost te vrste v Sloveniji. Pričujoči članek je povzetek omenjenega strokovnega članka.*

Kozorog skozi zgodovino

Alpski kozorog (od tukaj naprej: kozorog) je bil v obdobju poledenitev razširjen tako v Alpah kot tudi na nekaterih območjih Krasa in Dinaridov (npr. slovenski Kras in hrvaški

Velebit). Po zadnjih poledenitvah se je zaradi sprememb podnebja kozorogov življenjski prostor skrčil na visokogorske alpske habitate, ki jih še vedno zaseda. V preteklosti je med ljudmi vladalo prepričanje o magičnih in zdravilnih lastnostih kozorogovih delov telesa (npr. srčni križ). Kasneje je postal tudi cenjena vrsta za trofejni lov, kar je v kombinaciji z nepplašnostjo vrste vodilo do prelova in s tem

do velikega zmanjšanja populacij. Razvoj strelnega orožja in povečan človekov pritisk na gorska območja Alp sta kozoroga v 19. stoletju privedla do izumrtja v večini njegove prvotne razširjenosti. Takrat je vrsta preživela le v Gran Paradisu (Italija), saj je bilo tamkajšnje območje razglašeno za kraljevi rezervat, kjer sta veljala prepoved lova na kozoroga in strog nadzor nad krivolovom. Od tam so kozoroge kasneje začeli ponovno naseljevati v alpske države. Zahvaljujoč ponovnim naselitvam in aktivnim programom varstva je zdaj kozorog (ponovno) prisoten po celotnem alpskem loku.

Zgledu drugih alpskih držav so sledile tudi (ponovne) naselitve osebkov te vrste v Sloveniji, ki so se začele že konec 19. stoletja. Prva lokacija ponovne naselitve so bile Karavanke, sledile so še Kamniško-Savinjske in Julijske Alpe. V Karavankah je kolonija zaradi izbruha garij izumrla, koloniji v preostalem delu slovenskih Alp pa sta prisotni še dandanes. Kljub izrazito varstveno in trajnostno naravnemu upravljanju sta obe koloniji zaradi dolgotrajne izoliranosti in majhne številčnosti v razmeroma slabem stanju. Zaradi donedavnega zanikanja domorodnosti kozoroga pri nas v praksi (na terenu) doslej ni bilo mogoče ukrepati z nekaterimi

¹ Izvirni članek je dostopen v *Gozdarskem vestniku* (*GozdVestn*, 81 (2023), 8–9: str. 271–285) ali pri prvi avtorici tega članka (andreja.repe@zgs.si).

nujnimi akcijami. Eden ključnih ukrepov za reševanje kozorogovih populacij oz. povečanje njihovega ugodnega stanja je namreč doselitev osebkom iz drugih populacij, kar pa v primeru tujerodnih vrst zakonodaja zelo omejuje. Zato je bilo treba najprej razrešiti vprašanje o domorodnosti vrste oz. poiskati dokaz, da je bila vrsta pri nas prisotna tudi po ledenih dobah – tj. v okoljskih razmerah, ki so primerljive z zdajšnjimi.

Zgodovinski viri in arheološka najdišča kažejo na prisotnost kozoroga pri nas že pred ponovnimi naselitvami

Na nedavno prisotnost kozoroga v Sloveniji nakazujejo nekateri pisni viri in tudi arheološke najdbe. Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske omenja Douije kosen, kar bi lahko pomenilo

Preglednica 1: Pregled najdišč ostankov alpskega kozoroga. Vir: Nève Repe in sod. (2023)

Arheološko najdišče	Št. vzorcev	Obdobje
Tonovcov grad	15	pozna antika (4. do 7. stoletje n. št.)
Most na Soči	2	železna doba (1200–700 pr. n. št.)
Ljubljana, NUK II	2	antika (8. stoletje pr. n. št.–5. stoletje n. št.)
St. gmajne, Ljubljansko barje	1	bakrena doba (4000–2300 pr. n. št.)
Stična	1	železna doba (1200–700 pr. n. št.)
Rifnik	1	ni podatka
Kranj–Savska cesta	1	železna doba (1200–700 pr. n. št.)
Kranj–Lah	1	pozna antika (4. do 7. stoletje n. št.)

kozoroga, a si zgodovinarji glede tega niso povsem enotni – Valvasor bi lahko imel v mislih tudi gamsa. Nasprotno pa arheološke najdbe, ki po morfoloških značilnostih najverjetneje pripadajo kozorogu, kažejo na prisotnost te vrste po zadnji

ledeni dobi tako na območju Slovenije kot tudi v bližnjih čezmejnih območjih. Iz starejšega holocena (približno 10.000 let nazaj) so arheologi odkrili kozorogove ostanke v Avstriji in na Krasu blizu italijansko-slovenske meje ter odlomek koželjnice te vrste iz bakrenodobnega koliščarskega naselja na Starih gmajnah pri Verdu. Glede vprašanja domorodnosti vrste so zlasti zanimive najdbe iz starejše železne dobe in antike (*Preglednica 1*). Najdbe iz starejše železne dobe vključujejo dva ostanka koželjnice iz Mosta na Soči, ostanke iz Kranja in naselbine Vir pri Stični. Iz rimskega časa so bili v Ljubljani (Emona) najdeni odlomki nadlahtnice in prstnice kozorogov. Iz pozne antike je najdba koželjnice iz Kranja, zelo pomembne pa so najdbe iz nahajališča Tonovcov grad nad Kobaridom, kjer so našli štirinajst kostnih odlomkov in zob, morfološko določenih kot kozorogovih. Pod ruševinami gradišča nad Pivko pri Naklem so bili najdeni tudi živalski ostanki iz obdobja zgodnjega srednjega veka, med katerimi je bilo na podlagi morfoloških značilnosti nekaj ostankov pripisanih kozorogu.

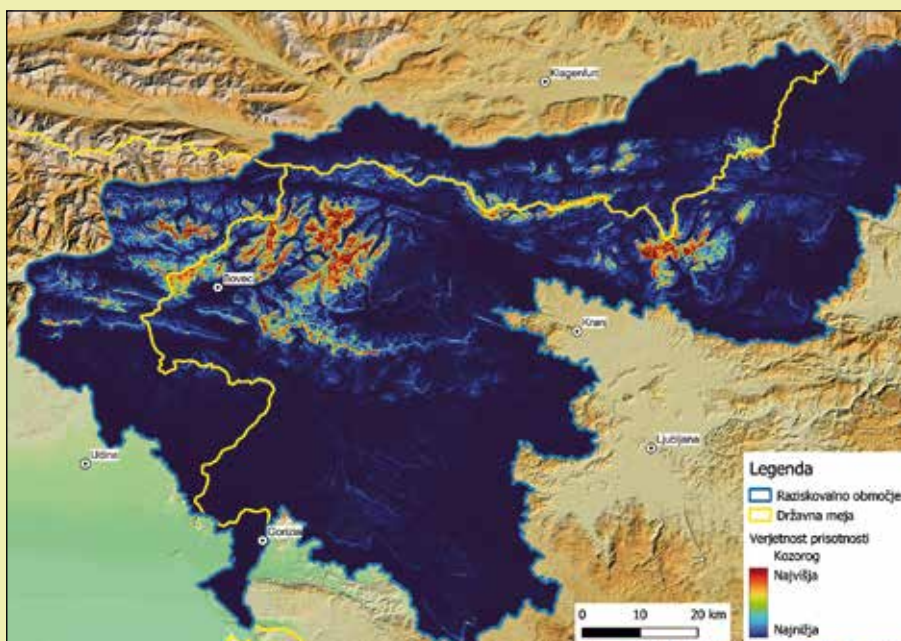
Genetske raziskave potrdile izsledke morfoloških analiz

Pet najdb kostnih odlomkov iz nahajališča Tonovcov grad pri Kobaridu, ki po morfološki določitvi domnevno pripadajo kozorogu, je tako dobro ohranjenih, da je bila na njih mogoča genetska analiza oz. določitev t. i. starodavne DNK. Zahtevne analize so na različne načine potrdile, da vsaj štirje izmed petih analiziranih vzorcev kostnih ostankov iz Tonovcovega gradu nedvomno pripadajo kozorogu, saj npr. kažejo na bližnjo sorodstveno povezanost s sodobnimi (tj. zdaj živečimi) in starodavnimi kozorogi (slednji so bili iz Francije). Še posebno je pomembno, da so analizirane kosti zelo verjetno pripadale več različnim osebkom kozoroga in da gre za ostanke kosti okončin in ne glave, kar zmanjša možnost, da bi bile prinesene od drugod

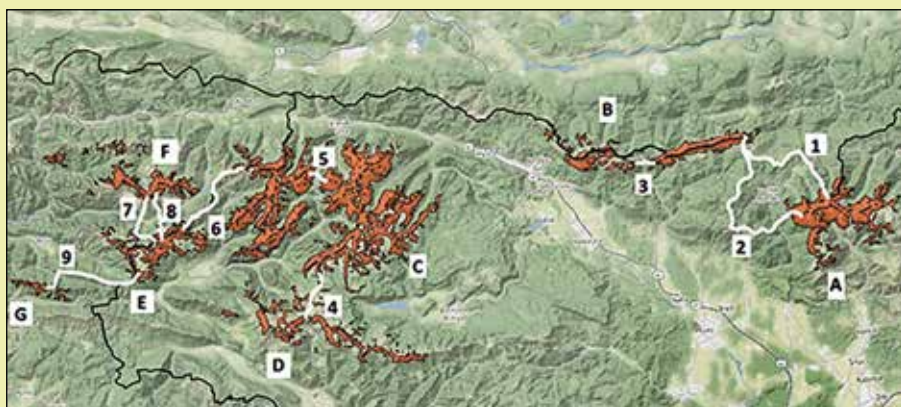
Foto: Miha Krofel

Slika 1: Model primernosti življenjskega prostora za kozoroga. Vir: Nève Repe in sod. (2023)

Slika 2: Strnjene habitatne krpe, večje od 7 km², ki so potencialni habitat za kozoroga (A–G) in potencialni povezovalni koridorji med njimi (1–9). A: Kamniško-Savinjske Alpe, B: Karavanke, C in D: Julijske Alpe, E: Kanin (Svn-Ita), F: Montaž (Ita), G: Lopič (Ita). Vir: Nève Repe in sod. (2023)

kot okras ali trofeja. Navedeno nakazuje, da so bili omenjeni osebki najverjetneje uplenjeni v lokalnem okolju za hrano. Tako je dokazana prisotnost vrste na območju Slovenije oz. slovenskih Alp v obdobju pozne antike in zgodnjega srednjega veka, pri čemer gre za ključen dokaz, da lahko vrsto tudi po zelo previdni interpretaciji pri nas štejemo kot domorodno.

V Sloveniji dovolj primerne prostora za dolgoročen obstoj kozoroga

Smiselnost izvedbe dodatnih oz. zahtevnih varstvenih ukrepov je povezana z vprašanjem, ali imamo dovolj primerne življenjskega prostora (habitata) za zagotavljanje dolgoročne ohranitve vrste pri nas. Odgovor na to vprašanje je podala študija primernosti prostora (t. i. habitatni model), ki je pokazala, koliko je trenutno na voljo primerne prostora. Na podlagi

trenutne razširjenosti vrste v Sloveniji in več okoljskih spremenljivk je model prikazal območja (habitatne krpe), ki so ustrezna za trajno ohranjanje kozoroga (Sliki 1 in 2). Širše območje Julijskih Alp, ki vključuje tudi obmejni prostor

Preglednica 2: Pregled potencialno primernih koridorjev za zagotavljanje ekološke povezljivosti kozoroga v slovenskem alpskem prostoru in gorskih masivih v obmejnem pasu z Italijo in Avstrijo. Navedena je tudi ocena verjetnosti, da je/bo koridor funkcionalen*. Vir: Nève Repe in sod. (2023).

Zap. št.	Koridor	Dolžina (km)	Funkcionalnost*
1	Karavanke 1	17,5	zelo malo verjetno
2	Karavanke 2	23,5	zelo malo verjetno
3	Ljubelj	2,1	zelo verjetno
4	Krn	5,9	zelo verjetno
5	Vršič	2,2	zelo verjetno
6	Kanin	12,0	malo verjetno
7	Montaž 1	7,0	malo verjetno
8	Montaž 2	5,8	malo verjetno
9	Lopič	13,3	zelo malo verjetno

z Italijo (npr. Montaž in Kanin), je eden največjih območij strnjene in povezanega habitata za kozoroga v jugovzhodnih Alpah, kjer trenutno živijo štiri kolonije te vrste. Primerni območja za trajnostno ohranjanje kozoroga v Sloveniji so tudi Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe, ki pa so po površini manjše in med seboj slabše povezane.

Posamezne habitatne krpe (manjša območja za kozoroga primerne prostora) same po sebi niso dovolj velike, da bi lahko gostile zadostno število kozorogov za dolgoročno preživetje populacij. Take habitatne krpe torej ne smejo ostati izolirane in morajo biti funkcionalno povezane z drugimi bližnjimi krpami. Zaradi prepoznavanja najpomembnejših koridorjev med za kozoroga najprimernejšimi območji oziroma habitatnimi krpami smo pripravili model povezljivosti habitata. Le-ta je pokazal morebitne koridorje, ki bi jih kozorogi najverjetneje uporabili za premike med habitatnimi krpami (Slika 2), s čimer bi povečali povezljivost populacij(e) in medsebojne stike osebkov vključno s parjenjem. Na podlagi prepoznanih habitatnih krp in selitvenih koridorjev lahko trdimo, da imamo v Sloveniji dovolj primerne in povezanega prostora za zagotavljanje dolgoročne ohranitve kozoroga.

Kozorog je pri nas domorodna divjad

Doslej ni bilo splošnega strinjanja o domorodnosti kozoroga v Sloveniji. V preteklosti so nekateri dvomili o njegovi poledenodobni prisotnosti zaradi takratnega pomanjkanja trdnih dokazov. Odkritja arheoloških kozorogovih ostankov iz pozne antike in zgodnjega srednjega veka potrjujejo domnevo o njegovi poledenodobni prisotnosti na območju slovenskih Alp. Hkrati imamo sedaj tudi zanesljive genetske analize, ki dokazujejo, da ostanki dejansko pripadajo

Foto: Miha Krofel

Za dolgoročno ohranjanje vrste ali celo povečanje številčnosti populacij so nujni učinkoviti ukrepi aktivnega varstva in dokončna prepoznavna kozoroga kot domorodne vrste v Sloveniji. Ključno je tudi povečanje genetske pestrosti z doselitvami živali iz drugih populacij, omilitev negativnih človekovih vplivov, ustrezno in koordinirano ohranitveno upravljanje vrste in njenega habitata na čezmejnih območjih ter okrepitev sistematičnih raziskav vrste v Sloveniji.

kozorogu (in ne na primer domači kozi). To so zgovorni in zadostni dokazi, da je bil kozorog na območju slovenskih Alp prisoten tudi po ledenih dobah in da je, podobno kot v drugih državah, izumrl (zelo verjetno zaradi prelova) nekje po petnajstem stoletju. S pomočjo habitatne analize smo potrdili, da so slovenske Alpe zelo primernen habitat za to vrsto, zlasti na območju Julijskih Alp in obmejnega prostora z Italijo.

Domorodnost kozoroga v Sloveniji pa odpira nova vprašanja oz. terja spremenjeno upravljaljsko strategijo in varstvene

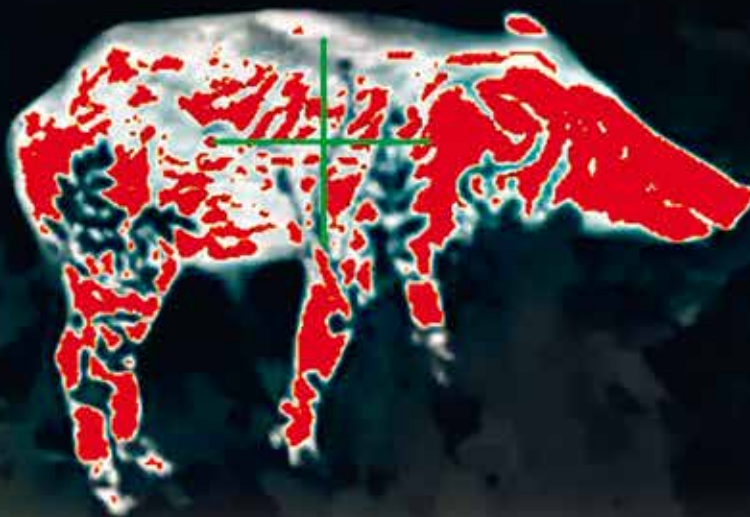
akcije. Pri nas se namreč vrsta sooča s številnimi grožnjami, kot so: a) zelo majhna genetska pestrost in verjetno parjenje v bližnjem sorodstvu zaradi majhnega števila izvornih živali (iz ponovnih naselitev) in majhnega števila sedaj živečih osebkov v populacijah; b) bolezni; c) negativni človekovi vplivi na visokogorske habitate in vrsto; d) potencialna grožnja zaradi podnebnih sprememb. Za dolgoročno ohranjanje kozoroga v slovenskih Alpah je pomembno, da vprašanja o genetski pestrosti, vplivu podnebnih sprememb, boleznih in negativnih človekovih vplivih

na visokogorske habitate v najkrajšem času rešimo oz. prepoznamo dejanski pomen posameznih groženj. Od zadnjih doselitev kozorogov v Sloveniji je minilo več kot petdeset let, zato je nujno treba začeti razmišljati o ukrepih, ki bi izboljšali trenutno genetsko stanje populacij in kolonij. Pri tem tudi v prihodnje vidimo ključno vlogo slovenskih lovcev, lovsk in lovskih organizacij, ki bodo z lokalnim poznavanjem okolja in vrste lahko spet, kot že večkrat v preteklosti, pomembno prispevali k ohranjanju alpskega kozoroga v Sloveniji.

Maruša Prostor, Tilen Hvala, Jernej Javornik, Rok Černe, Elena Bužan, Borut Toškan, Miha Krofel, Matija Stergar, Andrej Arih, Boštjan Pokorny, Aleš Poljanec, Andreja Nève Repe

Foto: Oton Naglost

UPORABA UMETNIH VIROV SVETLOBE PRI LOVU IN NOČNI LOV – KAJ JE DOVOLJENO IN KAJ NE?

Vprašanje, na katerega se zdi preprost odgovor, pa vendar se v praksi dogaja, da temu ni tako. Zato vam v imenu Inšpekcije za lovstvo in ribištvo posredujemo jasen odgovor na naslovno vprašanje, da bi razjasnili zakonska določila in opredelitve zakonitih načinov nočnega lova in uporabe umetnih virov svetlobe.

V ta namen je treba najprej predstaviti zakonska določila. Zakon o divjadi in lovstvu (v nadaljevanju ZDLov-1) v 8. točki 1. odstavka 44. člena določa, da je **pri lovu na divjad prepovedano uporabljati umetne vire svetlobe**. V 17. točki istega člena tudi določa, da je **prepovedano loviti divjad ponoči, razen divjega prašiča, zveri in polha**. Ne glede na določbe Zakona o divjadi in lovstvu ter Zakona o orožju pa Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (v nadaljevanju ZNUAPK) v 5. odstavku 12. člena določa, da je **pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev** dovoljena uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s toplotnim/termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da jih pritrdimo na orožje ali so njegov sestavni del, in umetnih virov svetlobe.

Da bomo lažje razumeli omenjena zakonska določila, je prav, da razjasnimo pojme, ki jih uporablja zakonodajalec.

Lov pomeni iskanje, opazovanje, zasledovanje, vabljenje in čakanje divjadi s ciljem upleniti divjad ali divjad odloviti živo ter pobiranje divjadi ali njenih delov.

Lov ponoči pomeni opravljanje vseh prej naštetih dejavnosti v času noči, to je od konca navtičnega mraka do začetka navtične zore. V vsaki številki revije Lovec

so v ta namen na zadnjih straneh vsake številke revije za tekoči mesec navedeni časovni okviri za vsak posamezni dan v mesecu. Na primer: na dan 22. 11. 2024 je začetek zore ob 6.02 in konec mraka ob 17.34. Lov pred 6.02 in po 17.34 torej pomeni lov ponoči.

Umetni viri svetlobe so vse naprave, ki jih je za proizvodnjo svetlobe izumil človek; npr. sveča, svetilka, žarnica ... Mednje spadajo tudi naprave za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilniki s toplotnim (IR) senzorjem, ki jih imenujemo tudi nočna optika ali termovizija.

Nočna optika deluje s pomočjo IR-osvetljevalca, ki deluje v območju od 700 do 1000 nanometrov oziroma od 0,7 do enega mikrometra. Nočna optika so torej naprave, ki jih uvrščamo med umetne vire svetlobe, saj za svoje delovanje potrebujejo IR-svetlobo in zakonska prepoved uporabe umetnih virov svetlobe ni omejena le na vidno svetlobo.

Termovizija zaznava toplotno sevanje telesa divjadi in deluje v valovnih dolžinah blizu deset mikrometrov (npr. od 7 do 14 mikrometrov), detektorji imajo naziv bolometer ali senzor tipa VOx in imajo praviloma nizko resolucijo (malo točk). Termovizija torej s pomočjo senzorjev zaznava IR-sevanje, ki ga za naše oko pretvori v vidno sliko. Umeten vir svetlobe tako ni

usmerjen v cilj, ampak v naše oko, zato termovizijo štejemo za umeten vir svetlobe.

Kaj torej v praksi pri lovu pomenijo naštetá zakonska določila?

Lov na divjega prašiča se zaradi določila ZDLov-1 lahko izvaja ponoči in zaradi določila ZNUAPK se pri intenzivnem lovu na divjega prašiča lahko uporablja umetne vire svetlobe ter naprave za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma naprave z infrardečim osvetljevalcem. Preprosto povedano: lov na divjega prašiča je dovoljen ponoči in z uporabo navadne svetilke – baterije, nočne optike in termovizije.

Lov na zveri (npr. lisica, jazbec, šakal) in polha je zaradi določila ZDLov-1 dovoljen ponoči, vendar pri lovu na zveri ponoči ali podnevi ni dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, pa tudi ne nočna optika in termovizija.

Lov na divjad vseh drugih vrst, kot so srnjad, jelenjad, gams, muflon, damjak, poljski zajec ... ponoči ni dovoljen in prav tako ni dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, nočna optika in termovizija ne glede, ali se omenjene naprave uporablja podnevi ali ponoči.

Z uvedbo ZNUAPK je uporaba nočne optike, termovizije in drugih umetnih virov svetlobe res legalizirana, vendar – še enkrat – **samo pri zaželenem intenzivnem lovu na divjega prašiča!** Uporaba naštetih naprav je za divjad vseh drugih vrst prepovedana.

*Igor Simšič, Dolores Čarga
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo*

»JESENSKI LISTJA PAD«

Potem ko nas jesen bogato obdara in z dreves odvrže še zadnje plodove, se nekatera drevesa v naših gozdovih poslovijo tudi od svoje listne odeje. Listi, ki so vso vegetacijsko dobo za drevo opravljali življenjsko pomembno nalogo – v procesu fotosinteze so v njih nastajala hranila za rast in razvoj –, v jeseni postanejo utrujeni in izčrpani. Prej živo zeleni z jesenjo porumenijo, pordečijo, porjavijo in se naposled ločijo od drevesa. Ste se kdaj vprašali, zakaj je temu tako? Kako lahko v jeseni drevesa tako zelo spreminjajo barvno shemo svoje krošnje, čeprav ni v bližini prav nobenega slikarja, ki bi s čopičem in barvami nanašal jesenske odtenke na drevo. Pisanolistna drama, ki se dogaja v drevesnih krošnjah v jeseni, ko nočne temperature listje stisnejo v oster objem, ima v resnici znanstveno proučeno in dobro raziskano ozadje.

Od kje pridejo barve v list?

Drevesne krošnje se še posebno močno in intenzivno obarvajo takrat, ko je prehod iz prijetnega in toplega poletja v hladnejšo jesen hiter in nenaden. Tedaj ima sonce čez dan še dovolj moči, da nas ogreje, temperature noči pa se že bližajo ledišču. V takšnih razmerah je rastna sezona drevesa končana in v listih se preneha tvorba klorofila. Ker je podnevi toplo, v listih še vedno nastajajo sladkorji, toda zaradi nizkih nočnih temperatur se v hladnih nočeh listne žile zaprejo in sladkorji ostanejo ujeti v listu. Velika vsebnost sladkorjev v listih spodbuja nastanek rdečih barvil in to je razlog, da se v jeseni listje nekaterih drevesnih vrst obarva v intenzivne rdeče barve. V jesenih, ko slana nenadoma in prehitro stisne listje dreves

v svoj leden objem, listje le porumeni in hitro odpade z drevesa. Kadar je prehod med poletjem in jesenjo medel in komaj opazen, je jesenska predstava dreves manj intenzivna in počasnejša.

»Prej ko bo listje z drevja odletelo, boljsemu letu se bo vse nadejati smelo.«

Vsak gozd se obarva nekoliko drugače, toda na splošno velja, da se med prvimi drevesi obarvajo divje češnje. Včasih njihovo listje porumeni in odpade že proti koncu poletja in veje ostanejo gole, še preden naše druge vrste sploh zaznajo, da prihaja hladnejši del leta. V gozdovih pa proti koncu septembra ali v začetku oktobra rumeno zažarijo javorji.

Foto: Mateja Kišek Vovk

Rjasto oranžno cerovo listje

Foto: Mateja Kišek Vovk

Jesenki list ostrolistnega javorja

Pisana barvna paleta jesenskih listov

Foto: Mateja Kišek Vovk

Precej zgodaj se obarvajo tudi listi divjega kostanja, ki se začnejo že proti koncu poletja zvijati in sušiti. Krivec za to ni vreme, ampak onesnaženje in škodljivci. Zgodaj se obarvata tudi lipovec in lipa, proti koncu oktobra sledita še breza in mati slovenskih gozdov – bukev.

Časovni potek prebarvanja se razlikuje od enega do drugega leta, najbolj pa nanj vplivajo dolžina dneva, temperature in vreme. Ker je jesen vsako leto nekoliko drugačna, je tudi začetek obarvanja listja vsako leto drugačen. V letu 1979 so vremenarji opazovali izjemno hitro rumenenje bukve, ki se je začelo v septembru, medtem ko je bilo v letih 1991 in 1997 bukovo listje zeleno vse do začetka novembra. Opazovanje začetka odpadanja listja z dreves od leta 1955 naprej kaže, da se v zadnjih letih odpadanje listja v povprečju začne šest dni kasneje kot pred desetletji. To je tudi eden izmed jasnih znakov, da se naše podnebje prav zares spreminja.

Človek je tisočletja opazoval spreminjanje narave in iz svojih opazovanj izluščil bistvene značilnosti, ki so se v obliki pregovorov prenašale iz roda v rod. Stari slovenski pregovori so tako prava

Stara domačija v objemu jesenskega gozda

zakladnica znanja in marsikatero zanimivo opažanje ljudi iz davnine je še kako resnično tudi dandanes. Hitro odpadanje listja pomeni rodovitnost tal: »Ako v jeseni zgodaj listje z drevja pade, so njive rade rodovitne.« »Če odpadlo listje blizu debla leži, prihodnje nam leto obilno rodi.« Če pa listje odpada zelo počasi, spomladi lahko pričakujemo veliko gosenic in drugega nadležnega mrčesa (»Počasen listja pad, veliko gosenic na pomlad.«)

Če je jesenska predstava dreves povčini odigrana že v oktobru in novembru, potem novembra listje samo še pade na tla in se prepusti v objem razkrojevalcev. Le-ti odpadlo listje počasi razgradijo v osnovne delce, iz katerih lahko rastlinski svet ponovno črpa prepotrebne hranilne snovi. Niso zaman novembra nekoč imenovali listopad.

Zakaj listi odpadejo z dreves, iglice pa ne?

Listavci morajo v jeseni odvreči svoje liste. Široko razvejana zgradba njihove krošnje jim namreč ne omogoča, da bi brez hujših poškodb preživeli zimo, ki jim lahko na veje naloži ogromne količine snega. Kadar v jesenskih mesecih snežna odeja pokrije gozdove, še preden drevesom odpade listje, lahko nastane snegolom, ki zelo poškoduje posamezna drevesa, pa tudi celotne gozdne sestojke. Takšni gozdovi so v prihodnjih letih mnogo bolj podvrženi raznim boleznim in škodljivcem, lastniki gozda pa utrpijo ekonomsko izgubo.

Preden krošnje dreves povsem ogolijo, drevesa poskrbijo, da iz listov absorbirajo vse snovi, ki jih bodo še potrebovala pri

Pogled v živo rumeno krošnjo navadnega oreha

rasti v naslednji sezoni. Hranilne snovi skladiščijo v koreninskem sistemu in pod skorjo dreves. Preden se list poslov od drevesa, se v listnem peclju začno tvoriti celice, ki mašijo žile in povzročijo propadanje lista. Naposled propade tudi tkivo, s katerim je list pritrjen na vejo in jesenske sapice listje zelo preprosto odnesejo z drevesa.

Medtem ko se krošnje listavcev vsako pomlad oblačijo v zeleno listje in se v jeseni slačijo, pa so iglavci zadovoljni s svojo igličasto opravo vse leto. Oblikovanost krošnje iglavcev je piramidalna, kar pripomore k hitrejšemu zdrsu snega z drevesa. Poleg tega iglavci svoje

iglice ščitijo tako, da vanje nakopičijo spojine, katerih naloga je podobna nalogi sredstva proti zmrzovanju, ki ga nalijemo v avtomobil. Iglice varujejo, da ne bi voda v njih zmrznila in poškodovala celice. Poleg tega so iglice povoščene in trde, kar še dodatno upočasni izhlapevanje vode iz njih.

Tako kot so povsod izjeme, je tudi v družini iglavcev nekaj takšnih vrst, ki pozimi odvržejo svoje iglice. Tak je macesen, pri nas domorodna vrsta, ki v jeseni zažari v rumenih barvah, preden ga zima objame v siv objem. Od tujerodnih vrst pa so listopadne metasekvoja, močvirska cipresa in tudi ginko. Če morda menite, da je ginko v tej skupini pomotoma, naj dodam, da ga botaniki uvrščajo v red golosemenk, čeprav ima široke liste in ne iglic.

Listni turizem

Povsem običajno je, da v jeseni opazujemo, kako narava ob zvokih tihega

Zanimivosti

- Navadni ruj (*Cotinus coggygria*) jeseni na Krasu in v Istri širne planjave odene v živahne rdeče barve. V tistih dneh je oranžnih, rdečih in vijoličastih

Foto: <http://www.thedangergarden.com/2014/10/cotinus-coggygria-royal-purple.html>

**Navadni ruj v svojih čudovitih preliva-
jočih se ognjenih barvah**

odtenkov navadnega ruja neskončno veliko. Jesenska predstava je po navadi najintenzivnejša šele v začetku novembra, tedaj, ko so drugod v Sloveniji drevesa že povsem gola. Marsikdo si ob pogledu na ognjeno pokrajino zaželi, da bi čudovita grmovnica krasila tudi domači okrasni vrt, ki je nekje v notranjosti Slovenije. Navadni ruj sicer lahko preživi tudi ostrejše zime, ki vladajo v notranjosti naše dežele in uspešno raste, pa vendar v jeseni svojega lastnika ne razveseli s tako zelo žarečimi in intenzivnimi barvami. Topel primorski svet tej toploljubni grmovnici nudi boljše razmere, da se v jeseni njegovi listi bolj obarvajo in postanejo intenzivneje rdeči. Čez dan kamnita tla absorbirajo več toplote, kar podaljšuje rastno dobo navadnega ruja, noči pa so kljub temu že precej hladne, kar vodi v tvorbo v intenzivne obarvanosti listov.

- Nekoč so november imenovali listopad. Zanimivo je, da je bilo nekdanje takšno poimenovanje za enajsti mesec v letu tudi na Češkem in Poljskem.

se gozdovi barvajo v najlepše in najbolj intenzivne barve.

V angleščini se je za to zanimivo človekovo dejavnost oblikoval izraz *leaf pepping*, medtem ko Japonci malce zamaknjeno človekovo stanje ob opazovanju jesenskega gozda imenujejo *momijigari*. Japonci so v jeseni prav na lovu za

Foto: Mateja Kišek Vovk

V raznovrstnih gozdovih lahko opazujemo pisano paleta jesenskih odtenkov.

Foto: Mateja Kišek Vovk

Jesensko tihožitje

osupljivimi pogledi na jesenski gozd. Tako kot spomladi nestrpno pričakujejo dišeče cvetje japonskih češenj, se v jeseni vozijo iz enega na drugi del Japonske in se z jesenskimi barvami dreves stapljajo v eno. Slednje na Japonskem velja celo za bolj prefinjeno in pretanjeno obliko opazovanja narave kot opazovanje cvetočih češenj. V jeseni je japonsko otočje še posebno primerno za opazovanje dreves, saj tam uspeva več kot 1.200 drevesnih vrst, ki v jeseni od juga proti severu postopoma tonejo v obdobje mirovanja.

Ko se boste naslednjič sprehajali skozi jesensko obarvane gozdove, si vzemite nekaj trenutkov le zase in za opazovanje

neskončnih odtenkov rumene, oranžne in rdeče barve, v katere se barvajo naša drevesa. Prav zares čarobno je opazovati jesensko poslavljanje pisanega listja, ki v resnici za drevo ne pomeni konca, temveč sam začetek novega začetka.

Dr. Mateja Kišek Vovk

Viri in literatura:

https://livejapan.com/en/in-kansai/in-pref-kyoto/in-arashiyama_uzumasa/article-a2000690/

<https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/agromet/product/document/sl/jesensko%20rumenenje.pdf>

LOVSKE KROGLE NOSLER NA PREIZKUSU

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

V prvem delu (Lovec, 10/2024, str. 454) sem predstavil ameriško podjetje Nosler, ki izdeluje lovske krogle, strelivo, tulce in tudi lovske risanice. Poudarek je bil na lovskih kroglah, po katerih je podjetje zaslovelo. Za boljšo in celovito predstavo sem preveril tudi, kako lovske krogle Nosler delujejo in kako zadevajo na tarči. Rezultati so bili pričakovani in dobri. Tokrat ob krajšem opisu preizkušenih krogel in pridobljenih rezultatih pojasnujem še izhodišča za oceno natančnosti in delovanje lovskih krogel.

Delovanje lovske krogle in načini nadzorovanega preoblikovanja

Poznamo različne načine, s katerimi lahko dosežemo zaželene (zahtevane) lastnosti krogle za lov velike divjadi: ustrezno preoblikovanje, ustrezno prodornost in čim večjo končno težo. Preoblikovanje zaradi povečanega premera krogle zagotavlja boljši prenos kinetične energije (poškodbe) na vitalne organe. Prodornost je nujna, da krogla doseže vitalne organe in, če je le mogoče, izstopi iz telesa divjadi (izstrel). Čim večja končna masa pomaga, da krogla pri prodiranju skozi tkiva ohranja hitrost in bolje prodira ter omogoči izstrel. Lovska krogla za veliko divjad ne sme razpasti, obenem pa se tudi ne sme pretirano razširiti, saj to zavira prodiranje.

Načini, ki jih izdelovalci lovskih krogel uporabljajo za nadzorovano preoblikovanje in razširjanje (deformiranje) lovske krogle, so: debelina plaščka, različno trda

jedra, prekat, zapore/zadrževala jeder na notranji ali zunanji strani, vezava jedra na plašček, monolitna zgradba in kombinacije navedenih načinov. Odprtine v vrhu, konice in zareze plaščka v vrhu pa služijo za pospeševanje razširitve. Iz podrobnega opisa lovskih krogel v prejšnji številki je razvidno, da podjetje Nosler uspešno uporablja vse načine.

Kotna minuta (ang. MOA = *minute of angle*) je **2,9 cm** na sto metrov in je za mnoge strelce neko izhodišče, standard, kako zadevata dobro strelivo in puška. Skupina zadetkov (merjeno od centra do centra zadetka), ki ima premer 2,9 cm pri streljih do sto metrov, med lovci velja za dokaj dobro, polovica te vrednosti (1,5 cm) pa za odlično, sploh če gre za lovsko orožje in lovske krogle. Seveda mora tudi strelce opraviti svojo nalogo. Nekatere kombinacije puške, streliva in določene krogle dajejo odlične rezultate, druge nekaj slabše. Krogla je pomemben dejavnik; sam pravim, da je 80 % natančnosti naboja.

E-Tip – monolitna krogla

Monolitna krogla *E-Tip* obdrži najmanj 95 % svoje mase. Ker imamo slovenski lovci s to monolitno kroglo najmanj izkušenj, sem podrobneje preveril, kako krogla *E-Tip* zadeva in kako deluje. Kako se je izkazala *E-Tip* na tarči?

Test zadevanja s kroglo E-Tip

Prva skupina zadetkov treh strelcev z 10,9 g kroglo *E-Tip*, ko sem še razvijal polnitev (705 m/s), je bila z dvanajstkratno povečavo strelnega daljnogleda Leica Fortis na risanici M18 v nazivnem kalibru .308 Win. povsem dostojna – 0,845 MOA ali **2,53 cm**. V vednost: če k tej vrednosti dodamo še dejanski premer krogle (7,82 mm), ugotovimo zunanji premer skupine zadetkov (3,31 cm). Po prvih treh streljih sem doma z »borescopom« ugotovil, da krogla *E-Tip* pušča v cevi zelo malo ostankov bakra v primerjavi z drugimi monolitnimi krogliami.

Nato sem polnitev rahlo povečal in se na strelišče vrnil na sončen julijski dan; v senci je bila temperatura 30 °C. S prvim strelom sem preveril, ali sem z večjo hitrostjo še »na papirju«. Nato sem brez premora izstrelil tri skupine po tri strele s kroglo *E-Tip*. Serija teh desetih strelcev iz risanice s 46 cm cevjo je imela zelo majhna nihanja hitrosti ter povprečno hitrost 742 m/s (min 738, max 745 m/s).¹

¹ Največja hitrost za to dolžino cevi (46 cm) s to kroglo je nekje 780 m/s in 815 m/s za 56 cm cev.

Sl. 1: Zadetki s kroglo E-Tip iz risanice M18

Sl. 2: Zadetki s kroglo E-Tip iz risanice R93

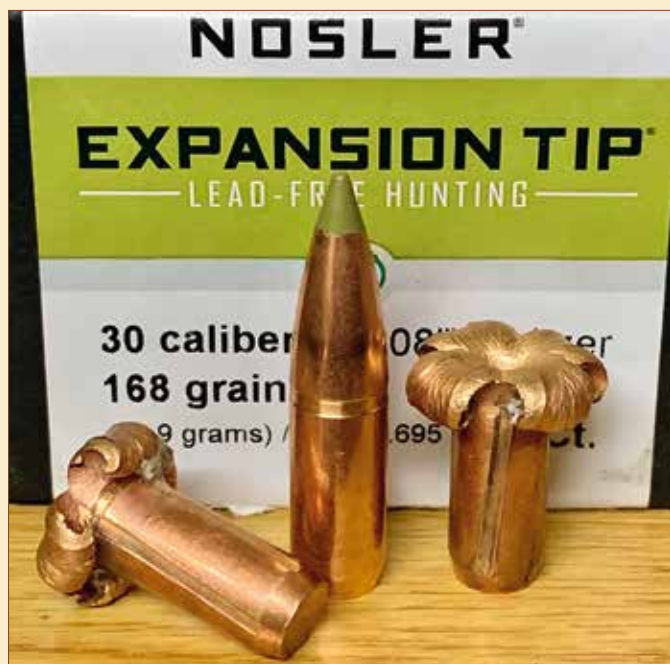

Foto: Gregor Hodnik

Foto: Gregor Hodnik

Sl. 4: Primerjalni obremenitveni test krogel: krogle TTSX, AccuBond LR in ELD-X

Sl. 3: E-Tip, preoblikovanje krogel pri 742 m/s

Skupine zadetkov so bile: (1) 1,094 MOA oz. **3,27 cm**, (2) 0,719 MOA ali **2,15 cm** ter (3) 0,625 MOA ali **1,87 cm**. (Slika 1)

Brez premora sem nato izstrelil kontrolno skupino treh strelcev z 9,7 g monolitno kroglo TTSX (825 m/s), na katero je risanica pristreljena (0,413 MOA, 1,23 cm). Nato sem izstrelil še skupino petih strelcev z 9,7 g kroglo CX (816 m/s). Monolitna krogla CX (Hornady) se, za razliko od svoje predhodnice GMX, ki sta jo v risanicah uporabila lovska tovariša, izkazuje za zelo »muhasto«, v moji risanici pa deluje bolje. Povsem zadnje strele je oviralo migotanje slike zaradi vroče cevi in dušilca poka Optima 50, kar je poslabšalo sliko v strelnem daljnogledu, a rezultat je bil soliden (1,044 MOA; 3,12 cm).

Pri kakovostni risanici, s »prosto plavajočo cevjo«, kjer se cev nikjer ne dotika kopiščka, tudi zelo vroča cev ne bo vzrok za spremembo zadetkov. Tudi krajša, 46 cm cev v ničemer ne vpliva na natančnost risanice, samo na nekaj manjšo hitrost. Vse omenjene strele sem umirjeno oddal v približno desetih minutah, ne da bi pri sebi opazil (metoda sledenja strelcu, napoved strela ...) kakšno večjo napako. Seveda so rezultati le poročilo, kaj je dosegel strellec Gregor Hodnik s svojo risanico tisti dan s svojim ročno napolnjenim strelivom. Krogla E-Tip se je glede natančnosti izkazala za povsem lovsko uporabno. Tudi če bi hitrost povečal na ciljnih 780 m/s (v cevi dolžine 46 cm), verjamem, da bi dobil prav tako podobne rezultate.

Kot po naključju (ali le-ta obstajajo?) me je prav naslednji dan poklical lovski tovariš Brane in me prosil, če bi pristrelila njegovo risanico R93, tudi kalibra .308 Win. Imel sem še pet nabojev s kroglo

E-Tip, ki sem jih uporabil za začetno pristrelitev. Cev risanice Blaser R93 je dolga 57,7 cm. Povprečje hitrosti petih strelcev (dva na 25 m, tri na 100 m) s kroglo E-Tip je bilo tokrat 777 m/s. Skupina zadnjih treh strelcev na sto metrov je merila odličnih 0,503 MOA oz. 1,46 cm. (Slika 2)

Test delovanja E-Tip

Kroglo E-Tip sem preizkusil še na testnem materialu, ki je bil, kot po navadi, sveženj mehkega papirja Uradnih listov brez platnic, nekaj dni namočen v vodi. Tako pripravljen dobro posnema čvrsto mišično tkivo. Globino prodiranja krogel pomnožimo z dvakrat in dobimo približek prodornosti v balistični želatini. Kot zanimivost: dolžino prodiranja v vodi delimo z 1,5-krat, da ugotovimo približno vrednost v balistični želatini. Vse skupaj pa je samo približek resničnim razmeram, saj telo divjadi ni iz balistične želatine, iz papirja in ne samo iz vode, ampak je zapleten skupek različnih tkiv. Tak testni preizkus pa je zelo dober prikaz, kako deluje krogla in kje so njene šibkosti. Sploh namočen papir je lahko dokaj neprijazen do krogel. Z razdalje desetih metrov sem najprej izstrelil dve 10,9 g krogli E-Tip (742 m/s, 3000 J). Za primerjavo sem vanj izstrelil še dve krogli 9,7 g TTSX (825 m/s, 3312 J) in dve krogli CX (816 m/s, 3241 J).

Primerjava ni bila povsem enakovredna, saj sta bili primerjalni krogli znatno hitrejši in lažji. Ker sem najprej izstrelil krogli E-Tip, sta razrahljali čvrst testni material. Krogle TTSX in CX so kot zadnje tako prodrle skozi celotnih 50 cm sveženj testnega namočenega papirja in se zarinile v trde platnice debele knjige

(suh papir), ki je služila kot zaustavljalo. Obe CX pa sta kljub majhni hitrosti prodrli le 5 cm manj (45 cm) in pokazali odlično preoblikovanje. (Slika 3)

AccuBond / AccuBond Long Range (LR)

Krogli sodita v kategorijo »bonded« (angl.) kar pomeni, da sta svinčeno jedro in plašček s posebnim postopkom neločljivo povezana. Krogli dobro prodirata, se dobro razširita v gobico in odlično obdržita svojo maso. Za kroglo AccuBond Long Range (LR) bi lahko rekli, da je bolj aerodinamična različica krogel AccuBond. AccuBond LR se dobro preoblikuje tudi pri manjši hitrosti (396 m/s), medtem ko je le-ta spodnja meja za AccuBond 549 m/s. Krogla AccuBond LR vzdrži izjemne obremenitve, odlično je prestala moj obremenitveni test krogel različnih zgradb v letu 2022. (Slika 4)

V prejšnjem prispevku sem že omenil, da krogla AccuBond v risanici nazivnega kalibra 7 x 64 uspešno uporablja lovski tovariš Miha. Prav v času pisanja tega prispevka je uspešno uplenil – za naše srednjegorsko lovišče – enega najtežjih jelenov (170 kg). Krogla AccuBond, mase 10,9 g (hitrost na ustju 800 m/s), je vstopila za plečetom in uspešno izstopila skozi nasprotno pleče.

Krogla AccuBond LR sem nabavil ravno v času, ko sem svojo risanico R93 »posodobil« s novim karbonskim koptom in novim strelnim daljnogledom. Že od začetka je bila 9,7 g krogla ponovljivo natančna, a z njo nisem veliko streljal niti sam nisem lovil. Moje krogle AccuBond LR zdaj za lov zelo uspešno uporablja Boštjan, gospodar naše LD. Z njihovo natančnostjo in učinkovitostjo v risanici nazivnega kalibra 7 x 64 je že od samega

Sl. 5: Lovske krogle Nosler na testu

začetka zelo zadovoljen. Tako zelo, da bo krogle *AccuBond LR* uporabljal tudi nadalje, saj je z njimi uspešno uplenil divjad vseh vrst, ki živi v lovišču.

Kratek test na tarči in v testnem mediju

Ker imam sam in moji najbližji lovski kolegi že določene pozitivne izkušnje s krogami *AccuBond*, *AccuBond LR* in *BallisticTip Varmint*, je uvoznik izdelkov Nosler, podjetje REAL Security d. o. o., iz Maribora za predstavitev namenilo še lovske krogle *Partition*, *BallisticTip Hunting*, *Ballistic SilverTip* in *E-Tip*. (Slika 5)

Krogla *Partition* ima dve svinčeni jedri, ločeni s prekatom. Vrhnje svinčeno jedro je zasnovano za razširitev in odličen prenos kinetične energije (poškodbe) na tkiva in organe, medtem ko prekat ščiti zadnje jedro in ne glede na hitrosti ter ovire (kosti) zagotavlja, da krogla ne razpade in da prodre globoko.

Krogle *Ballistic Tip – Hunting* so znane po veliki natančnosti, ponovljivosti in kar največji oddaji kinetične energije, obenem pa zaradi močnega zadka ne razpadejo. Močno dno preprečuje poškodbe zadka

Foto: Gregor Hodnik

Sl. 6: Testiranje preoblikovanja krogel *BallisticTip Hunting* in *Partition*

Foto: Gregor Hodnik

in zagotavlja, da pri višjih obremenitvah jedro ostane v plaščku.

Krogle so primerne za lov vse naše divjadi, zaradi hitrega preoblikovanja so zelo učinkovite za lov srnjadi, gamsov in vsega drugega. Toda če lovite res največje divje prašiče in je-

enostavne krogle, ki v svoji zgradbi nimajo nekaj, kar bi nadzorovalo ali določalo (zaustavljalo) njihovo preoblikovanje. A še vedno *Ballistic Tip – Hunting* velja za dokaj »hitro« delujočo kroglo. Lovec, ki pozna delovanje svoje lovske krogle (prednosti in šibkosti ...), lažje izbere sebi najprimernejšo. Lovcu, ki bi želel uporabljati to kroglo na težji divjadi, priporočam, da izbere nekoliko težjo kroglo *Ballistic Tip – Hunting* (npr. 7 mm - 10,2 g, 7,62 mm - 10,8 g...). Obenem je krogla, kot je *Ballistic Tip – Hunting*, odlična izbira za lovca, ki uporablja katerega

Foto: Gregor Hodnik

Sl. 7: Rezultati testa preoblikovanja krogel *Ballistic Tip Hunting*, *Partition*

lenjad, so krogle *Partition*, *AccuBond* ali *E-Tip* boljše izbira. Naj poudarim; krogla *Ballistic Tip – Hunting* je zaradi močnega spodnjega dela primernejša izbira kot nekatere (cenene) konstrukcijsko najbolj

od počasnejših nazivnih kalibrov, kot je 7 x 57 R in podobni.

Krogle *Partition* (10,4 g) in *BallisticTip* (9,7 g), premera 7 mm, sem v risaniči kalibra 7 x 64 najprej preizkusil v testnem

Foto: Gregor Hodnik

Sl. 8: Preizkus na tarči z risanico R93, merjenje hitrosti

Sl. 9: Pogled na tarčo skozi strelni daljnogled, sto metrov

programom *ShotView* lahko prenesemo na pametni telefon. (Slika 8)

Na razdalji sto metrov sem postavil stojalo s tarčami. Iz risanice R93 sem najprej izstrelil tri strele z 9,7 g krogli *BallisticTip* (0,327 MOA, 0,951 cm). Nato sem oddal tri strele z 10,3 g krogli *Partition* in pri enem strelu začutil in tudi opazil, da sem »potegnili« rahlo v levo (0,955 MOA, 2,78 cm). Nato sem izstrelil še dvakrat po štiri strele v spodnji del tarče, ki jo je deloma zakrivala suha trava. (Slika 9) Štiri krogle *BallisticTip* so spet pristale tesno skupaj (0,3942 MOA, 1,14 cm), zadnje štiri krogle *Partition* pa v pol večji skupini. Kot zanimivost: z 9,7 g kroglo sem dosegel ciljno hitrost 855 m/s, s težjo,

Foto: Gregor Hodnik

Sl. 10: Trije strelji oz. zadetki s kroglo *Ballistic Tip Hunting* iz risanice R93

Sl. 11: Štirje strelji s kroglo *Ballistic Tip Hunting* iz risanice R93

Vir: Nosler

Sl. 12: Prerezi lovskih krogel Nosler (vir: Nosler priročnik za ponovno polnjenje, št. 8)

materialu, ki sem ga opisal prej. Za boljše razumevanje domačega testiranja in delovanja lovskih krogel priporočam članka v reviji *Lovec*, 4/2015,² in *Lovec*, 11/2015.³

² G. Hodnik: Domače preizkušanje/testiranje lovskih krogel, *Lovec*, 4/2015.

³ G. Hodnik: Ciljna balistika ali učinek lovske krogle na cilju.

V testni material sem z razdalje deset metrov in s hitrostjo 810 m/s izstrelil dve krogli *Partition* in dve krogli *BallisticTip*. Z 810 m/s sem namenoma pustvaril nekoliko manjšo zadetno hitrost na razdalji okrog 80 m. (Slika 6) Krogla – izstreljek odstotkovno izgubi največ hitrosti ravno v prvih stotih metrih; hitrejša je, hitreje v začetku izgublja hitrost. Krogli *Partition* sta prodrli 50 cm, krogli *BallisticTip* pa 42 cm. (Slika 7)

Ves čas preizkušanja sem hitrosti krogel meril z ročnim radarskim merilnikom hitrosti Garmin Xero C1 Pro. Naprava deluje na principu dopplerjevega pojava. Dopplerjev radar (Xero) v smeri leta izstrelka projicira mikrovalovni signal 24 GHz. Ko se mikrovalovi odbijejo od predmeta v gibanju, se vrnejo k napravi, ki meri spremembo frekvence in to preračuna v hitrost izstrelka. Na napravi so vidne še povprečne hitrosti, odkloni, kinetična energija izstrelka. Prek povezave *Bluetooth* podatke iz naprave s

10,3 g kroglo, pa 850 m/s, kar je bilo skoraj idealno. (Sliki 10, 11)

Zaključek

Če lovske krogle primerjamo s podobnimi krogli drugih znamk, je včasih cena za krogle Nosler nekoliko višja, vendar so vsekakor vredne svojega denarja. Predvsem krogli z vezanim jedrom skoraj nimata prave konkurence. Obstajajo mnoge krogle »bonded« z vezanim jedrom (*Oryx*, *BondStrike*, *Plus*, *Fusion*, *Impact*, *Evolution* ...), vendar ne združujejo aerodinamičnosti in nadzora preoblikovanja tako dobro, kot to zmora krogli *AccuBond* in *AccuBond LR*. Ime *BallisticTip* je že od svojega nastanka pojem za zelo natančno in hitro delujočo učinkovito lovsko kroglo. Lovska krogla *Partition* pa je legendarna in vsestransko delujoča krogla, ki jo še vedno uporabljajo tovarne streliva in lovci po vsem svetu. (Slika 12)

Gregor Hodnik

Generalna skupščina FACE v Bruslju za novega predsednika izvolila Laurensa Hoedemakerja

Za podpredsednika osrednje regije FACE imenovan Srečko Žerjav (LZ Slovenije)

Konec septembra letos so se voditelji evropskih nacionalnih lovskih zvez, ki predstavljajo več kot sedem milijonov lovcev, srečali v Bruslju na Generalni skupščini FACE, kjer so izvolili novega predsednika FACE in imenovali člane Upravnega odbora FACE.

Izjemen poklon so namenili odhajajočemu predsedniku FACE, **Torbjörnu Larssonu**, ki je uspešno končal svoj drugi triletni mandat. V njegovih dveh mandatih je vodstvo FACE doseglo znatne organizacijske napredke in reforme. Članstvo mu je izreklo hvaležnost za njegovo predanost in sklenilo, da namerava še nadalje zagotavljati napredek, dosežen v času njegovega mandata. Generalna skupščina je nato Torbjörna Larssona imenovala za častnega predsednika FACE.

Člani FACE so za novega predsednika izvolili **Laurensa**

Hoedemakerja, ki je veterinar po izobrazbi in izkušen delegat FACE. Prej je deloval kot podpredsednik in blagajnik in je dobro seznanjen z delovanjem FACE, zato pričakujejo da bodo z njegovo pomočjo tudi v prihodnje zagotavljali dragocen napredek in nadaljnji zagon pri prizadevanjih za cilje FACE.

Po zahvali za izvolitev je Hoedemaker pripomnil: »*Lovci smo združeni v raznolikosti: to odraža našo skupno zavezanost lovu in varstvu divjadi. Čeprav imamo po vsej Evropi veliko različnih lovskih kultur in tradicij, smo enotni v našem osnovnem cilju ohranjanja biotske raznovrstnosti in pri spodbujanju trajnostno naravnane lova tudi za prihodnje generacije.*«

Za naslednja tri leta so na skupščini izvolili tudi Upravni odbor FACE, ki ga odslej sestavljajo:

predsednik, **Laurens Hoedemaker**, generalni zakladnik **David Clavadetscher**, podpredsednik, Nemčija, **Helmut Dammann-Tamke**, podpredsednik, Združeno kraljestvo, **Ian Bell**, podpredsednik, Italija, **Gian Luca Dall'Olio**, podpredsednik, Francija, **Nicolas Rivet**, podpredsednik, Španija, **Manuel Gallardo** podpredsednik, Nordijska regija, **Claus Lind Christensen**, podpredsednica, baltska regija, **Linda Dombrovska**, podpredsednica sredozemske regije, **Lino Farrugia**, podpredsednik, atlantska regija, **John Flannery**, podpredsednik, jugovzhodna regija, **Vasil Vasilev**, podpredsednik, osrednja regija, **Srečko Žerjav**, generalni sekretar, **David Scallan**,

Poleg novega imenovanja predsednika FACE je skupščina potrdila delovni načrt FACE za leto 2025 in ključna politična stališča za prihodnje leto. To je vključevalo novo stališče FACE o izboljšanju biotske raznovrstnosti v okviru naslednje skupne kmetijske politike (SKP), ki poziva k vrsti ukrepov za oživljanje populacij vrst male divjadi, ki so privlačni za spodbujanje sodelovanja s kmetovalci.

Skupščina se je končala z udeležbo članov FACE na odmevnem dogodku v Evropskem parlamentu z naslovom *Lov in ohranjanje: ključne prednostne naloge za naslednjih pet let*. Dogodek je gostil evropski poslanec **Alex Agius Saliba**, ki je poudaril ključno vlogo lovcev na tem področju. Evropski poslanec **Agius Saliba**, čigar vloga je ključna pri zbiranju podpore v Evropskem parlamentu za ponovno vzpostavitev medskupine *Biotska raznovrstnost, lov, podeželje*, je poudaril pomen sodelovanja s FACE pri izvajanju evropskih okoljskih politik. Osrednje govore so imeli **Laurens Hoedemaker**, predsednik FACE, **Andrea Vettori**, vodja enote za ohranjanje narave v Evropski komisiji (GD za okolje), **Ariel Brunner**, regionalni direktor BirdLife za Evropo in srednjo Azijo, in **Jurgen Tack**, generalni sekretar Organizacije evropskih lastnikov zemljišč.

Povzeto po FACE
Novice – B. L.

Člani novega Upravnega odbora FACE
(vir: Novice FACE)

Vir: FACE

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Štirindvajsetletnico je sredi julija med kopanjem v reki Wurm napadel preveč radoveden bober. Mimoidoči so okrvavljeni ženski pomagali in poklicali nujno pomoč. Poškodovanke z ugrizno rano in 10 cm dolgo raztrganino na nogi so odpeljali v bolnišnico v Münchnu, kjer je popolnoma okrevala.

Deutsche jagd zeitung 9/2024

Nemčija: Ponovna vzpostavitev populacije risov v Schwarzwald, v zvezni državi Baden-Württemberg, zaenkrat ni uspela. Risinja Finja, ki so jo z velikim medijskim zanimanjem spustili v naravo, je poginila. Med rutinskim pregledom v začetku julija so našli še živo, vendar v slabi telesni kondiciji. Kljub temu neuspehu želi država do leta 2027 izpustiti še do deset novih risov.

Wild und hund 16/2024

Nemčija: Zaradi vedno več volkov v Nemčiji se povečuje tudi število povoženih živali. Letos so v Severnem Porenju-Vestfaliji zabeležili že pet povoženih volkov, v vsej Nemčiji pa 75. Lani je bilo skupno povoženih 135 volkov. Na Spodnjem Saškem se je število v prometu povoženih volkov od leta 2023 povečalo na približno 60.

Deutsche jagd zeitung 9/2024

Nemčija: Nemško ministrstvo za kmetijstvo je s spremembo lovne dobe, ki je začela veljati prvega avgusta, podaljšala lovno dobo na race in okrepila zaščito obale, tako da zdaj lahko nutrije in jazbec, ki ogrožajo stabilnost nasipov, lahko lovijo vse leto. Združenja za vodo in tla uvrščajo nutrije med velike grožnje za nasipe in zaščito pred poplavami. Zato omenjena združenja, barjanska društva in državne lovske zveze pozivajo k intenzivnemu lovu na to invazivno tujerodno vrsto. Nutrije je torej mogoče loviti vse leto in s pomočjo tehnologije za nočno gledanje.

Wild und hund 16/2024

Hrvaška: Konec julija so v naselju Retkovci v Vukovarsko-sremski županiji potrdili prvi primer APK. Ministrstvo za kmetijstvo je po protokolu opravilo usmrtilitev prašičev in določilo okuženo ter ogroženo območje. Čez dober teden so v Retkovcih v občini Ivankovo potrdili drugi primer APK v prej določenem okuženem območju.

Foto: Michael Migos

Zaradi vedno večjega števila volkov v Nemčiji beležijo tudi vsako leto večji povoz volkov na cestah; lani 135.

Čez nekaj dni so v naselju potrdili še tretji primer afriške prašičje kuge; to se je stopnjevalo vse do sredine avgusta, ko so potrdili že kar peti primer okuženega prašiča. Vse obolele živali so primerno usmrtili, po vsakem primeru pa je potekalo tudi zahtevno razkuževanje.

Dobra kob 9/2024

Italija: Na ulice se je podalo kar 50.000 italijanskih kmetov, ki zahtevajo zmanjšanje populacije divjih prašičev, ki uničujejo pridelke in posledično ogrožajo prihodke kmetov. Protestirali so v središču Sicilije, v mestu Mestre in v Neaplju. Škoda zaradi prostoživečih živali italijansko kmetijstvo stane okrog dvesto milijonov evrov na leto, kmetom pa povrnejo škodo le minimalno in pogosto šele po več letih. Odškodnine le redko pokrijejo dejanski strošek uničenega pridelka ali usmrčene domače živali. Divji prašiči prav tako pustošijo travnike, pašnike, vinograde ipd. ter so prenašalci APK, ki je v zadnjih letih zelo prizadela italijanske farme.

Dobra kob 9/2024

Francija: V mestu Saint-Vincent-du-Boulay je bil obstreljen 56-letni kolesar, ki so ga nemudoma odpeljali v bližnjo bolnišnico, kjer je uspešno okreval. Strelec je bil mlad lovec, ki naj bi lovil poljskega zajca, ko je njegova zablodela šibra zadela kolesarja.

Odvzeli so mu puško, še vedno pa poteka natančnejša preiskava. *Ouest-France internet 25. 9. 2024*

Francija: Skoraj 90.000 ljudi s peticijo zahteva prenehanje lova na vrsto glodavca poudarjajo, da je v Italiji lov na svizce že prepovedan. Vlada in Lovska zveza Savoje pa trdita, da bo lov ostal dovoljen, saj vrsta ni ogrožena, predsednik omenjene lovske zveze pa je izrazil še svojo naklonjenost dobri enolončnici iz mesa svizca s polento.

Franceinfo internet 12. 9. 2024

ZDA: V Minnesoti je za očeta prijeten lov z majhnim sinom postal prava nočna mora, ko je črni medved (*Ursus americanus*), ki sta ga skupaj opazovala in mu sledila, postal naenkrat napadalen, stekel do njega in podrl očeta. Medved ga je začel napadati, poškodoval mu je lice, roko in nogo. Kmalu pa je oče zaslišal strel in videl, da ga je rešil komaj dvanajstletni sin. Medveda je sila strela odvrnila od nadaljevanja napada. Očeta so hitro odpeljali v bolnišnico, kjer je popolnoma okreval. Oče je dejal, da je ponosen na sina, lovu na medvede pa se bo za nekaj časa odpovedal.

Fox news internet 19. 9. 2024

Islandija: V Islandijo je na kosu ledu iz Grenlandije priplul slepi potnik, severni ali polarni medved (*Ursus maritimus*). Njegovo bivanje na otoku pa ni trajalo dolgo, saj so ga kmalu po izkrcanju usmrtili po navodilu islandske policije. Le-ta pojasnjuje, da ni bilo nobene druge možnosti kot odstrel, saj Islandija zaradi pomanjkanja ledu in primerne hrane ni primeren habitat za to živalsko vrsto. Pav tako bi bil severni medved lahko velika grožnja ljudem in živini bodisi z napadalnostjo bodisi s prenašanjem morebitnih boleznih.

Pirsch internet 23. 9. 2024

Nova Zelandija: Tudi novozelandskim vrstam živali vse bolj grozijo invazivne vrste, kot so podgane, oposumi in podlasice, ki so jih pred mnogimi leti vnesli evropski priseljenci. Najbolj ogrožene so novozelandske neleteče ptice, kot so kiviji in kakapoji, ki nimajo razvitega ustreznega protipleniškega mehanizma. Zato se je država odločila za projekt, ki je usmerjen, da bi do leta 2050 invazivne vrste povsem odstranili s pomočjo pasti, lova/odstrela, strupenih vab, ki bi jih spustili z brez-pilotnimi letalniki, itn. Tamkajšnji staroselci Maori zelo podpirajo novi projekt.

Pirsch internet 18. 9. 2024

*Pripravila:
Ana Marija Bolčina*

Skrivnostno lisičje življenje me že od nekdaj navdihuje. In zmeraj, ko se v lovišču srečam z lisicami, mi to pomeni nekaj edinstvenega, skrivnostnega. Lisičji lahkotni ter najpogosteje tihi premiki vitkega telesa, njena vedno oprezujoča narava, barvitost kožuha in drža košatega repa me očarajo.

V poletnih mesecih me, zimskega lisičarja, lov na lisice ne zanima. Takrat se z vso vnemo raje predajam sproščenemu opazovanju skrivnostnega lisičjega življenja. Toda že preden na-

poštenih navad se z umetno vzrejo prostoživečih živali v ujetništvu, zaradi krzna, tudi delno strinjam, toda glede vsesplošne prepovedi uporabe in nošenja krzna pa nikakor ne. O jej, človeštvo, v kakšne skrajnosti potuješ!? In posledično sta se sam lov na lisice ter predvsem razmišljanje lovcev o njihovi vlogi v naravi do današnjega časa precej spremenila. Precej bolj priljubljen je med nami postal lov na divje prašiče in jelenjad. Vendar menim, da obstaja tudi še upanje za obuditev lova na zvitorepke. V nekaterih loviščih po Sloveniji lovci organizirajo posebne

dvajsetletnem lovskem stažu se je žal napotilo v večna lovišča že kar nekaj meni poznanih lovskih tovarišev; od tega tudi že vsi trije moji ‚lovski strici‘ in tudi dva iskrena lovska prijatelja. V tihi zimski noči in v objemu lovske preže, ko se v meni pojavi nekakšna povečana energija, tudi močnejše oživijo spomini nanje. Tako močno, kot bi se spet srečal z njimi ...

Zadnja leta, v pozni jeseni in pozimi, intenzivneje lovim pretkane zverce, lisice. V času ugodne lunine svetlobe tudi s pomočjo vabljenja z različnimi piščalkami. Poseben čar je to zame, pod

Krasen zimski kožuh

MARKO RICHTER - ZELEN

stopijo v lovišču nizke poznojesenske temperature, še posebno, če pokrajino pobeli sneg, se v meni prebudi lovski nagon za lov lisic. To je zasidrano v moji lovski biti še iz pradavnine. Surova zimska narava deluje name spokojno, a hkrati tudi nekoliko divje. Prav hladna samota v zimskih nočeh buri mojo lovsko domišljijo in me vleče ven tudi v najhladnejših nočeh. Ah, koliko lepih trenutkov, edinstvenih in neponovljivih sem že doživel pozimi, med igro pretkane ‚zverce‘ in lovca! Tudi zaradi njihove številčnosti, zaradi upadanja števila male divjadi, je zame uplenitev lisice pozimi nujna in potrebna. Predvsem v nižinskih loviščih, saj je mala divjad tam vse redkejša. Seveda za upadanje njene številčnosti ni edini krivec ta plenilka ...

Marsikje je lov na lisico utonil v pozabo. V zavesti večine lovcev ni več tako globoko zasidran in priljubljen kot nekdaj, v času naših prednikov, ko je imel zimski kožuh precejšnjo denarno vrednost, kar je še dodatno spodbujalo lovce, da so v zimskih nočeh prezebali in čakali dolge ure nanjo. Sodobna propaganda, v boju proti vsesplošni uporabi krzna, ki je prišla iz zahodne Evrope, zmanjšuje vrednost zrelega lisičjega zimskega kožuha. Kot lovec

skupinske love na lisice, ponekod tudi na šakale.

Ah, ta ‚fino-mehak‘, rdeče rjav in lesketajoč se lisičji zimski kožuh! Človek se je že v pradavnini zavedal, kaj vse nudi gostejša zimska dlaka lisici in kakšno odlično toplotno zaščito bo z njenim kožuhom pridobil tudi zase. Njen košati zimski rep deluje na lovce – lisičarje skoraj hipnotično in ob pogledu na košato bohotenje njenega kožuha marsikateremu zastane dih. Lisica, kadar spi zvit v klobčič, si z repom pokrije najobčutljivejše dele glave in smrček ter tako vdihava toplejši zimski zrak. Pri njenem gibanju in predvsem lovljenju miši njen košat rep deluje tudi kot protiutež ob natančnem skoku na glodavca. Ta popolnost ‚izdelka‘ Narave me znova in znova navdušuje ...

Že kot mlad lovec sem pričel s čakanjem na lisice. V zavetju preže sem bolje meditiral, obujal nekatere že preživete trenutke ...

Naši lovski revirji segajo od globoko vrezane Dravske doline na jugu pa vse do meje z Avstrijo na severu ter sodijo pod širše območje Kozjaka ali Kobanskega. Zdaj, po tolikih letih, grem ponoči na prežo le v temnih, s snegom objetih nočeh. V mojem

mistično svetlobo lune, po možnosti v brezvetrju in na zamrzlih tleh ... Če je okrog mene še belina snega, potem lahko rečem, da lovim resnično v vzdušju prave lovske romantike. Čarobnost noči se v meni razvije v popolnost, še posebej, kadar se po zvoku moje piščali zasliši po zamrzli zemlji ali snegu pritajen šum lisičjih šapic in krempljcev. Ob pojavu značilne lisičje silhete pa se porodi občutek, ko se še kako zavem, da živim in da mi je ponujeno nekaj iz pradavnine. Na privabljen zver streljam najraje s šibrami in na krajšo razdaljo. Zato se mi je tudi že velikokrat pripetilo, da je pretkana zver v hipu spoznala zmoto ter še pravočasno odnesla svoj dragoceni kožuh na varno. Tista silna toplota, ki se vzbudi v meni ob pojavu lisice pred menoj, je prav tako vredno plačilo, hrana za mojo zeleno dušo.

* * *

Pripetljaj na Koglerjevi ravni, ko sem oponašal vekanje poljskega zajca, je pustil v meni nekaj globoko vtisnjene, nekaj, kar je še bolj spremenilo moje razmišljanje v moji biti in lovske življenju.

Rad lovim, a v primeru, ko se na Kapli od življenja poslovijo kateri od

naših članov iz zelenih vrst, potem lov s puško, vse dokler lovskega tovariša ne pospremimo k večnemu počitku, opustim. Tudi takrat, ko je umrl Pavli, je bilo tako, pa čeprav je luna že dobro razsvetljevala noči. V dopoldanskem času, konec februarja, smo se poslovili od našega najstarejšega člana Pavlija. Takrat sem se ponoči, pri polni luni, le odpravil ... Ko sem se peljal mimo pokopališča na Kapli in se zazrl v sveže zasut grob, so se v meni spet sprožili spomini nanj ...

pred njim velik lisjak, ki pa je prišel z desne. Vedel je, da se zaradi vseh čutil, ki jih pretkana zverca premore, ne sme premakniti in je zato le sedel, ter mu sledil z očmi. Lisjak se je premaknil bližje k njemu, dvignil nogo in pričel s sečem označevati bližnji mejnik. A takrat je lisjak začutil in zavohal lovca in hitro odskočil. Pavli je dvignil puško in pomeril za njim, a zaradi mraza in manjkajočih prstov še vedno ni mogel sprostiti varovalke na puški. Vedno je zatrjeval, da ni

moji desni nekaj premaknilo, pa vem, da je imel v sebi neko sporočilo ...

... Nekaj se je neslišno potegnilo blizu mene, skozi manjše bore. Najprej sem pomislil na domačega mačkona, a se je naenkrat, prav pred mojimi nogami, pojavila lisica. S spuščeno glavo, le slabega pol metra od mojih gozdarjev, je vase povlekla zrak. Najina pogleda sta se srečala. Nekaj trenutkov sva nepremično strmela drug v drugega, ko se je nalahno obrnila in se, kot bi ne bilo nič, pričela oddaljevati. Kakšne

Narisal: Igor Pichulin

Še ne dolgo nazaj in vedno, kadar sva se srečala, me je v svoji hudomušnosti spraševal: »A si še kar Zeleni ali si že dozorel?« Večkrat pa me je tudi z vso resnostjo, ki jo je lahko premogel le on, vprašal: »Marko, a lisjak te še ni pohcal?« In se je hudomušno nasmeljal.

Lovcem na Kapli in tudi nekaterim drugim okoliškim lovcem je znana njegova lovska pripoved iz mrzle zimske noči ...

Nekoč je sedel v snegu na gozdnem robu ob gozdni cesti, kjer je bil lisičji prehod, in čakal. Lisico je pričakoval z leve strani, ko se je naenkrat pojavil

mogel verjeti, da ga je lisjak 'pohcal' in potem še pobegnil.

Aj, ta Pavli – in vsi lepi spomini nanj! Nikoli mu nisem ostal dolžan in na koncu sem mu vedno oporekal: »Ta je pa lovska, Pavli!« Njegovi hudomušnosti ni bilo nikdar konca, pa vendar mi tega, ali je bila njegova pripoved res 'lovska', nikoli ni pritrdiril. Njegov hudomušni nasmeh, tudi z mešanico resnosti, pa ostaja v meni, kot bi se mi nasmihal tudi zdaj.

Pripetljaj iz tiste noči, ko sem za kakšni dve minuti prekinil z vekanjem in ko se je med manjšimi borovci na

štiri korake stran sem ujel njeno podobo v prekrizani črti strelnega daljnogleda, ko mi je vrnila svoj zvedav in skoraj hipnotičen pogled. A sprožiti nisem mogel. Nato se je v hipu izgubila v tihi noči. Takrat me je spreletelo ... Pavli! ... In res ... »Gladko bi me lahko pohcal!« Obdal me je prijetno topel občutek, ko sem v tišini noči spet rekel: »Pavli, v miru počivaj!«

V meni oživijo tudi spomini na mesto pod Žlogerjevo kmetijo, ko sem sedel ob drevesu in imel po koreninah spuščene noge. Luna se še ni prikazala,

le belina snega je bila povsod. Zopet zajčji vek, nekaj časa mirovanje in nato še zvok ptičjega stresanja peruti, ko sem zaslišal tiste značilne praskajoče zvoke krepeljcev po zmrznjenem snegu. Napeto sem strmel v smer bližajoče se mi črne gmote, a še nisem uspel natančno razbrati, kaj teče proti meni. Pomislil sem: »*Se bo ustavilo?*« Nato je sledil skok in že je bilo ,tisto' pri mojih nogah. Toda sledil je le še bliskovit obrat, nekaj je nalahno potegnilo po moji nogi – in šele takrat sem uzrl košat lisičji rep. Dvignil sem puško in jo poskušal ujet v križ ... A kje, kakšen strel neki?! Izbuljenih oči sem presenečeno strmel v smer bliskovitih skokov in naglas smejoč rekel: »*Pa saj je še z repom potegnila po moji nogi!*«

* * *

Tudi doživljaj izpod kmetije Kočunik mi še zdaj nariše nasmeh na ustih. Ob potoku sem oponašal vekanje zajca. Napeto sem strmel v smer, iz katere me je zverca enkrat že pretentala, ko je nenadoma zaropotalo za mojim hrbtom. Planil sem pokonci, se kar v zraku zavrtel in obenem zakričal: »*Glej jo!*« Še danes ne vem, kdo se je takrat bolj ustrašil. Krepka, po hrbtu srebrnkasta lisičja postava se je nekako zamotala pred mojimi nogami, ko se je le pognala ob potoku navzdol ter zavila na travnik. Za njo sem oddal najprej zgrešen strel s šibrami in nato še s kroglo ter se kasneje nikakor nisem mogel načuditi, kako blizu mi je povsem tiho prišla.

* * *

Bilo pa je tudi precej trenutkov, ko so mi lisice ali lisjaki ,dali' svoj krasen zimski kožuh. Spomin na enega izmed zadnjih lovov na močnega lisjaka je še precej svež.

Že kakšni dve leti sem vedel zanj. Nekajkrat sem ga v poletnem času tudi že videl, v snegu pa tudi redno sledil. Njegovo lisičje kraljestvo je segalo od kmetij Porunik, Jozl, Mihelič ter naprej v sosednje lovišče Vurmat in morda tudi v Avstrijo. V dveletnem času sem nekajkrat poizkusil priti do njega s klicanjem, vabljenjem na različnih mestih, ampak srečanja z njim nisem bil deležen. Takoj ko je spet nastopil čas lune, sem imel namen spet oditi na lov na tega ,nedosegljivega' lisjaka.

Tisti večer je luna priplavala na nebo pozneje, kot sem pričakoval, in tako sem počakal na ugodnejšo

svetlobo pri lovskih prijateljih iz LD Vurmat, Milanu Cepcu – Žleku in njegovemu sinu Marku. Za mizo smo obudili mnoge naše lovske pripetljaje in tako je čas hitreje minil. Najprej sem se odpravil proti kmetiji Porunik v osrčje lisjakovega stanišča. Pot do mesta, kjer sem imel namen vabiti s piščalko, sem že do potankosti določil. Počasnih in premišljenih korakov sem se premikal, ko sem končno prispel do mesta pod divjo češnjo. Položil sem blazino ob deblo ter se nalahno usedel nanjo. Vem, da sem premik opravil z odliko in seveda tudi z lovsko srečo. Ta ,colauf' me na mojih lovskih poteh redno spremlja in upam, da me bo tudi v prihodnje. Stisnil sem se k deblu, kopito moje češke bokarice prislonil v levo ramo, naslonil kopišček na koleno ter cevi kombinirke naravnal v smer pričakovanega prihoda lisice. Pripravljen sem bil, a z vabljenjem še nisem takoj začel. Prisluhnil sem v noč ter se le s premiki oči razgledoval po nekoliko še temnem pomrznjenem travniku, ki ga je luna pričela šele dobro osvetljevati. Skorajšnjo brezvetrje je še kako prijalo mojemu obrazu, ko sem nižje v gozdu zaslišal šelestenje listja. Razločno sem razbral, da se tamkaj nekaj premika proti travniku in temu je že sledil pritajen zvok hoje po zamrznjeni travi. Gledal, no, bolj buljil sem v smer šumov, a opazil nisem ničesar. Sprva sem pomislil na srnjad, ko se je zaslišalo značilno lisičje oglašanje: kav, kav, avv! Tista znana toplota se je bliskovito razlezla po mojem telesu in skoraj sem vztrepetal od lovske strasti. Ob mislih, da se zver verjetno premika po manjšem jarku ob travniku navzgor in da se bo tako morda kmalu oddaljila, sem počasi posegel po piščalki, ki sem jo imel obešeno okrog vratu. Nalahno in hitro sem pihnil vanjo ter v spokojno noč poslal cvileče-hreščoč zvok. V hipu, vsekakor prehitro, se je desno pod menoj, tik ob senci drevesa, pokazalo nekakšno belo okno. Komaj sem dojel, ko se je lisičji obris že premaknil po travniku navzdol in začel počasi oddaljevati. Križ-kraž je križ na strelnem daljnogledu bokarice zaplesal po premikajoči se zverci. Da bi jo ustavil s cviljenjem, je bilo prepozno. Žival s košatim repom se je takrat ustavila, se nekoliko obrnila in ko se je pokazalo spet belo okno, je toča svinčenih kroglic že zapustila cev. Rdeč sij strela mi je zabil pogled skozi strelni daljnogled ... Na gladki podlagi pomrznjene trave nisem uzrl pričakovane negibne črne gmote in zato sem še bolj napel ušesa. Po nekaj

trenutkih sem prelomil puško, shranil prazen tulec v žep, jo napolnil z novim nabojem in obmiroval. V mislih sem ponovno zavrtel potek dogajanja ter se s počasnimi koraki odpravil v smeri strela. Ob ogledu travnika, s pomočjo svetilke, nisem opazil ničesar, kar bi nakazovalo na uspešen strel. Po listju, nižje v gozdu, pa po strelu tudi ni bilo slišati nikakršnih značilnih zvokov pobega. Posvetil sem v smeri morebitnega pobega. Kakšnih trideset korakov nižje sem le opazil mirujočo gmoto. Hitrih korakov in s spoštovanjem sem stopil do svojega plena. Ob temeljitem ogledu s svetilko sem spoznal, da sva se z meni poznamim ,mojstrom' – lisjakom srečala to pot poslednjč ...

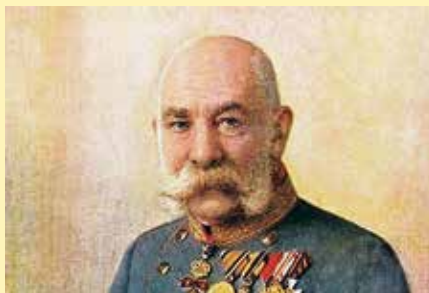
Pod sijočo luno sem potegnil svojo lovsko kapo z glave, počepnil poleg njega ter se mu iskreno zahvalil za krasen gost zimski kožuh. Ko je moja dlan spolzela po njem, sem začutil veliko lovsko zadoščenje. Povrnjene so bile mnoge ure čakanja nanj. Hkrati se je v meni vzbudil tudi tisti grenak priokus, ki ga pozna verjetno vsak srčni lovec, ki nekaj čuti do divjadi, ki jo upleni. V takšnih trenutkih lovskega kesanja se poskusim spomniti zapisa v Ribiško-lovskem vestniku iz leta 1934. »*K smislu življenja spada, da napravi smrt prostor novemu življenju. Smisel in namen smrti je zopet življenje. Če si lasti iz tega človek kot gospodar Zemlje pravico posegati s silo v naravni razvoj, prevzemata s tem človeško in lovsko misleči ribič in lovec pri usmrčenju svojega plena moralčno dolžnost, ki zahteva, da nastopi neizbežna smrt vsaj hitro, sigurno in brez bolečin.*«

Ob pogledu na krasen zimski kožuh tega lisjaka in tudi ob spominu na druge lisičje kožuhe, ki jih hranim kot spomin na vse moje na lovu preživete noči, dobi trditev lovskega prijatelja Marjana Toša težo in še kako drži: »*Poštenemu lovcu pomeni lov privilegij.*«

Sto šestdeset let od lova cesarja Franca Jožefa I. na Notranjskem

Ob petdeseti obletnici vladanja cesarja Franca Jožefa I. je planinski župnik **Janez Podboj** (1848–1910) leta 1899 v prilogi *Koledarja Družbe sv. Mohorja* napisal daljši sestavek *Naš cesar vrh Javornika*. V njem piše, da bi rad rešil pred pozabo dogodke, ko je bil 15. in 16. novembra 1864 cesar na lovu na Javorniku na Notranjskem. Ker je bil Podboj tudi sam lovec, je z opisi lova na medvede ohranil podrobnosti, ki so zanimive še za zdajšnjega lovca.

Cesar Franc Jožef I. (foto: Wikipedija)

tistem kraju (območju), a tičali so v nekih dolinah pod Lomovščkom, komaj pol ure od logarske hiše. Na veliko žalost lovcev se je tisti dan lov končal brez uspeha, a v takem vremenu tudi ni bilo drugega pričakovati. Lovci so se sešli pri *cesarjevi hoji*, kjer je plapolal velik ogenj. Po užitem obedu so šli prenočit v logarsko hišo. Seveda so prišli tja vsi premočeni, da je teklo od njih.

Knez Windisch-Graetz je imel na Javorniku dve hiši: večjo, ki je bila podobna gradiču, v tako imenovani Čiški dolini ali pri Stari hiši, ki je bila postavljena leta 1861, in manjšo pri Debelem kamnu, ki so jo sezidali leta 1866. V obeh hišah so stanovali grajski logarji in gozdni varuhi. V večji hiši je veliko let bival gozdni oskrbnik Franc Binder, ki je knežji rodbini služil več kot petdeset let, zato ga je cesar odlikoval z zlatim križem za zasluge. Kot lovec je bil zelo izurjen in je natanko poznal življenje in navade raznovrstnih živali. Marsikateri medved, srnjak in divji petelin se je zvrnil pod streljo knezov in drugih plemenitih gospodov, ko jih je pripravil (vodil) Binder. Ker je bilo v hiši toliko lovcev, so morali tudi žlahtni gospodje spati na tleh na žimnicah. Cesar, ki je bil drugo jutro prvi na nogah, si je naročil za zajtrk kavo in ajdove žgance. Zelo rahle je skuhalo gospa Binderjeva in so mu prav izvrstno dišali.

Lov so nadaljevali, a je bil ravno tako neuspešen kot prejšnji dan, ker je neprenehoma deževalo. Lovska družba je pod *cesarjevo hojo* spet imela kosilo ter se po kratkem odmoru spustila proti Cerkniškemu jezeru. Cesar in drugi gospodje so se prepeljali čez Gorenje Jezero, služabniki pa čez Dolenje Jezero proti tako imenovani »fabriki«.³

Vas Gorenje Jezero je nedolgo prej pogorela.⁴ Ko je vladar videl osmojeno

³ To je bila jezerska steklarna, ki je delovala od leta 1816 do 1845 in je obsegala štirinajst lesenih poslopij.

⁴ V vasi je 15. julija 1864 pogorelo devetnajst hiš s poslopji.

V članku Podboj piše, da so v začetku novembra 1864 v vrhovih Loma in Lačnika zasledili osem medvedov. Ko so to tako brzojavili na Dunaj, je od tam je prišel odgovor, da cesarja ni doma, zato so trije bratje Windisch-Graetz kar sami odšli na lov na medvede in eden je ustrelil največjega, ki je bil težak več kot štiri stote.¹

Končno je prišel z Dunaja še odgovor, da bo cesar prišel z vlakom na Rakek 15. novembra ob drugi uri zjutraj. Vendar se je vreme že na železniški postaji nenadoma spremenilo in začelo je na vso moč deževati. Cesarju so predlagali, da bi počakal na boljše vreme v planinskem gradu, ker v takih razmerah ni bilo nobenega upanja, da bi se lov posrečil. Toda cesar je na vsak način hotel na lov. V Tomšičevi hiši na Rakeku, kjer je bila takrat ljudska šola, so mu pripravili zajtrk. Pokazali so mu tudi nedavno ustreljenega medveda (kožuh), ki je tamkaj visel na ogled, kar je cesarju še bolj spodbudilo lovsko žilico. Ob tretji uri so se kljub nalivu v sedmih kočijah odpeljali proti Cerknici.

V načrtu je bilo, da bi cesarja s spremstvom s čolni prepeljali z Dolenjega Jezera na Laze. Toda vihar je čolne raztepel (razgnal) na vse strani, zato so se prek Cerknice, Grahovega in Žerovnice od-

peljali v Lipsenj. Bila je strašna noč, neprenehoma je lilo kot iz škafo. Na lipsenjskemu mostu Pri Krkotu (zdaj Ta Žagni) so gospodje stopili iz kočij in šli peš na Gorenje Jezero do Stržena, kjer so jih s čolnom prepeljali na Laze.

V omenjeni vasi je čakalo sedem jezdnih konj, a lovci so rajne lezli peš po strmi, prav kozji stezi čez Veliki vrh na Javornik. Dež je nekoliko ponehal, vendar je »šel lov že po vodi« (za lov je bilo prepozno). Gozdni paznik Matevž Mulec jim je kazal pot. Cesar in princ Hugo Windisch-Graetz sta nesla po dve puški, eno okoli vratu, drugo na rami. Okoli desete ure so prišli na lovsko zbirališče v Otoški dolini, kjer so jih čakali grajski lovci.

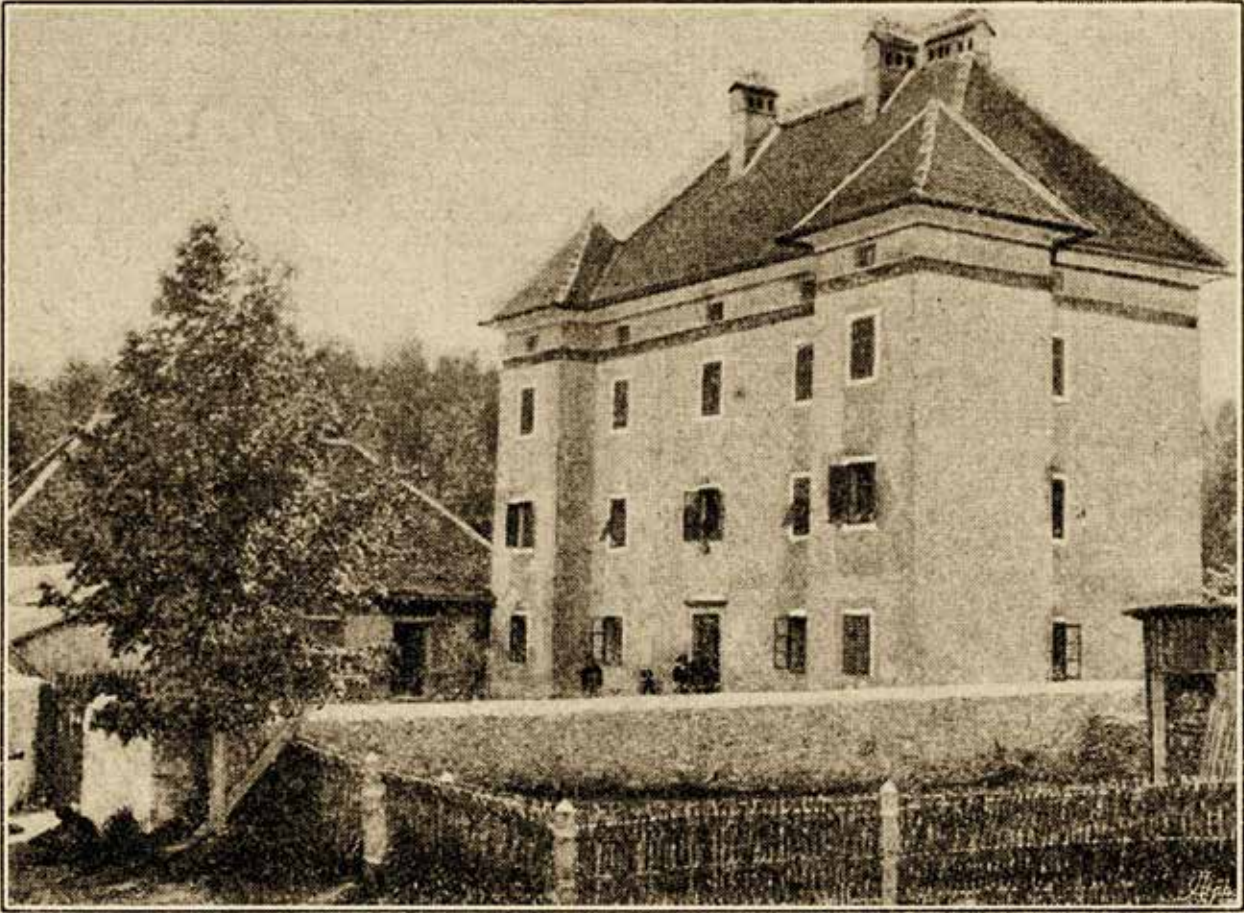
Tam stoji orjaška hoja (jelka), ki od tistega časa nosi ime *cesarjeva hoja* in je ni dovoljeno posekati. Okrog nje so posadili lipe in jesene, ki bodo še poznim rodovom klicali v spomin, kdo je nekoč stal na tistem mestu in kósil pod tisto hojo.²

Ko so se okrepčali, so prišli še drugi lovci. Dež pa se ni čisto nič zmenil za tako visokega gospoda. Snega ni bilo več, zato medvedov ni bilo mogoče preslediti (ugotoviti prisotnost po medvedovih sledih). Gonjači so pretaknili ves Lom in Brnovšek, a kosmatincev ni bilo nikjer. Umaknili so se na bližnji Snežnik in medvedu so rešili svoje kožuhe. Pet medvedov se je sicer še vedno zadrževalo v

² Cesarjeva hoja in tudi jeseni še vedno rastejo tam.

¹ Stari stot je 56 kg.

Logarska hiša na Javorniku (Koledar Družbe sv. Mohorja, 1899)

drevje in zakajene razvaline hiš, je pogorelcem podaril 200 gld.⁵ Potem se je odlična družba odpeljala proti Cerknici do planinske graščine Haasberg, kjer je cesar s spremstvom večerjal. Grad je bil sijajno razsvetljen in na obzidju je ves čas svetil bengalični ogenj (oganj v različnih barvah). Ob deseti uri zvečer se je cesar s posebnim dvornim vlakom odpeljal na Dunaj. Pri slovesu je knez Windisch-Graetz še enkrat obžaloval, da se je cesar zaman potrudil priti tako daleč, a mu je odgovoril: »Kaj hočete, z naravnimi silami se ne moremo boriti.«

Cesar je lovce, logarje, varuhe (čuvaje), gospo Binderjevo in njenega moža tudi obdaroval: prejeli so od 2 do 6 cekinov. »Celo na pastirčka na Javorniku, ki je cesarju osnažil čevlje, niso pozabili, dobil je 4 gld. v dar,« je napisal kronist.

Podboj našteva tudi domača imena vaščanov Dolenje vasi, pravilno Dolenjega Jezera in Gorenjega Jezera, ki so sodelovali pri tistem lovu, a jih je pomešal, iz katere vasi so bili. Pravilno je: z Dolenjega Jezera sta bila Bašteek (Gregor Kebe, roj. 1799, ki je leta 1860 napisal zelo pomemben *Popis*

⁵ V tistem času je bil par srednje težkih volov vreden 80 gld.

Cerkniškega jezera) in Sekirec (Andrej Martinčič, roj. 1837); z Gorenjega Jezera pa Starec (Miha Janežič, roj. 1833, ki ga kot vnetega lovca opisuje kronist Hinko Dolencec) in Škerbec (Jurij Škerbec, roj. 1813, Ta Zgorenji Urhov).

Pripis: Knez Windisch-Graetz je na Javorniku ustrelil več »kosmatinov« (medvedov). Na več krajih je imel narejene »šotore« (preže), kjer je čakal ponoči ob svetli luni, da je medved prišel k nastavljeni mrhovini. Le-ta je bila položena v »skrinji«, mrhovišču, zbiti iz jelovih vrhov, da se je medved tam mudil dalj časa, preden je prišel do mesa. V tistem času pa ga je lovec ustrelil.

Enkrat pa je bil knez v veliki nevarnosti. Bilo je aprila 1878. Knez je čakal na preži, na kar je prilomastil k skrinji velikanski medved. Bilo je že blizu polnoči. Knez je ustrelil, a ni zadel. Medved je začel plezati po drevesu, na katerem je bila preža, in je hotel napasti predrznega lovca. Od vseh strani je poskušal priti do njega. Kneza je bilo strah, da se bo »poden« preže, ki je bila že precej trhla, podrl pod težo velike zveri. Zato je z napeto puško čakal, kdaj si bosta stala nasproti. Kot star vojak in lovec, ki je bil že v marsikateri nevarnosti,

ni poznal strahu. Gotovo bi bil medveda smrtno zadel, a bi mu le-ta lahko, že pojemajoč, zadal močan udarec s taco, ki bi ga pomnil vse svoje dni. Toda poden je srečno vzdržal in medved se je godrnjaje spustil po drevesu in izginil.

Čez tri dni se je isti medved kmalu po osmi uri zvečer spet pojavil. Knez je ravnokar prijezdil in na prežo potegnil za seboj lestev, ko ga je hlapec poklical: »Svetlost, medved gre!« V resnici je bil kosmatin že pri *skrinji* in začel trgati njene dele. Knez je pomeril in dobro zadet medved je odskočil, nakar je dobil še drugi pozdrav. Drugo jutro so ga v bližini našli mrtvega. Bil je največji, kar so jih kdaj videli v tamkajšnjih krajih. Meril je več kot sedem čevljev in dva palca, glava pa je bila 45 palcev velika.⁶ Na Dunaju, kamor so ga prepeljali, so se čudili njegovi nenavadni (izjemni) velikosti in teži. Slavni naravoslovec Alfred Edmund Brehm (1829–1884) sploh ni hotel verjeti, da je to evropski medved (*Ursus arctos arctos*), ampak je trdil, da je ameriški rjavi medved – grizli (*Ursus arctos horribilis*), ki je ušel iz kakega zverinjaka.

Janez Kebe

⁶ Čevljev meri okoli 30 cm, palec pa 2,5 cm.

Ti si moj gams

Ti moj gams, ti črni svat,
v mrazu ljubiš in sovražiš,
iščeš zopet trop in kozo
in v belem snegu zopet gaziš.

Nič ne de ti sneg in mraz,
si pozabil na vse to
in par orlov si spregledal,
pazi, da ne bo hudó.

A ljubezen je v zraku,
za vse drugo ti ni mar,
kaj še vedno veš in misliš,
da tu v skalovju si vladar?

Lovec v snegu dolgo čaka
in strel pretrga to tišino,
kri na snegu s tvoje rane
v srce vnaša bolečino.

Državno prvenstvo v veliki kombinaciji 2024 in Državno prvenstvo v streljanju na BM 2024

Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje je od 13. do 14. 9. 2024 priredila Dneve lovskega strelstva 2024 na strelišču Gaj pri Pragerskem. V petek, 13. septembra, sta bila uradni trening in tradicionalna razstava orožja in lovske opreme, na kateri so sodelovala podjetja *OPTICS TRADE*, d. o. o., *SLOVARMS*, d. o. o., *HAMEX*, d. o. o., *RWS* am-

muniton, *CARL ZEISS*, d. o. o., *ARTEMIS FSH*, d. o. o., *VARNOŠT SHOP*, d. o. o. in Jerman, d. o. o.

V soboto, 2. septembra, je potekalo Državno prvenstvo v strelski kombinaciji – OPEN 2024, na katerem je od sprva prijavljenih 90 strelcev sodelovalo 86, od tega tri strelke iz štirinajstih območnih lovskih zvez. Državno prvenstvo je slavnostno odprl predsednik LZS **Alojz Kovšca**, prireditelj pa je popestril naš zlati paraolimpijec **Franček Gorazd Tiršek**.

Čeprav je letošnje državno prvenstvo potekalo v deževnem vremenu, so strelci pokazali odlične rezultate.

Slavnostno odprtje strelskega prvenstva je z obiskom počastil zlati paraolimpijec **Franček Gorazd Tiršek**.

Rezultati tekmovanja:

DRŽAVNO PRVENSTVO V VELIKI KOMBINACIJI 2024 – posamezno

1. **Boštjan Sadek**, Maribor, 382 točk
2. **Nejc Garmut**, Maribor, 378 točk
3. **Nejc Hlebš**, Zasavje, 378 točk

DRŽAVNO PRVENSTVO V VELIKI KOMBINACIJI 2024 – ekipno

1. **LZ Maribor** 1124 točk
2. **ZLD Zasavje** 1111 točk
3. **Savinjsko-Kozjanska ZLD – Celje** 1090 točk

DRŽAVNO PRVENSTVO BM (bežeči merjasec) 2024 – posamezno

1. **Aljaž Verboten**, Savinjsko-Kozjanska, 85 točk
2. **Matjaž Hlebš**, Zasavje, 85 točk
3. **Maks Garmut**, Maribor, 83 točk

Najboljši trije tekmovalci v veliki kombinaciji

MOJSTER STRELEC 2024

Mojster strelec – golobi:

Boštjan Sadek, **David Jerovšek**, **Leon Sadek**, **Nejc Garmut**, **Miha Travner**, **Evgen Makuc**, **Janez Škrlič**, **Boris Molka**, **Franci Ostanek**, **Nejc Hlebš**, **Gregor Miketič** in **Dušan Žehelj**.

Mojster strelec – kroglja:

Marijan Sadek, **Jože Štefančič**, **Marko Rožman**, **Lovrenc Avsenek**, **Miha Finkšt**, **Uroš Hriberšek**, **David Jerovšek**, **Boštjan Sadek**, **Nejc Garmut**, **Zlatko Pogorilič**, **Franci Vidmar**, **Matjaž Hlebš**, **Gregor Miketič**, **Maks Garmut**, **Janez Štern**, **Jan Garmut**, **Rudolf Kovačič**, **Tine Strosar**, **Miha Travner** in **Nejc Hlebš**.

Najboljši trije tekmovalci v disciplini bežeči merjasec

DRŽAVNO PRVENSTVO V BM (bežeči merjasec) 2024 – ekipno
 1. **LZ Maribor**, 232 točk
 2. **ZLD Zasavje**, 217 točk
 3. **ZLD Novo mesto**, 206 točk

Na državnem prvenstvu so nastopale tudi tri strelke. Ker pravila

za izvedbo DP določajo najmanj pet tekmovalcev, smo se odločili, da strelke razglasimo posebej in jim za spodbudo podelimo praktične nagrade.

1. **Alenka Ule**, ZLD Notranjske, 279 točk

Najboljše tri strelke

2. **Andreja Martinčič**, ZLD Novo mesto, 252 točk
 3. **Janja Križan**, LZ Maribor, 247 točk

Na koncu bi se zahvalil vsem sodelujočim sodnikom, lovskim pripravnikom in strelcem za

kulturno ter športno obnašanje in sponzorjem, ki so omogočili, da se je uspešno končalo še eno Državno prvenstvo v lovskem strelstvu.

Matija Janc

Zaprisega mladih lovcev ZLD Ljubljana

Slovesna podelitev spričeval in podpis Zaprisege novih lovčev v lovcev generacije 2023–2024 iz lovskih družin **ZLD Ljubljana** je potekala 18. maja v lepem sončnem vremenu pred lovskim domom LD Rakitna. Kulturni program je vodila dolgoletna lovka **Vanja Papež** iz LD Grosuplje. Prireditve se je začela z nagovorom gostitelja prireditve starešine LD Rakitna **Marjana Šivca** in nadaljevala s kulturnim programom: nastopom *Kulturnega društva*

Simon Jenko – Lovski pevski zbor Medvode in Kulturnega društva Domžalski rogisti.

V nadaljevanju je predsednik komisije za izobraževanje **Alojz Albreht** v spodbudnem nagovoru poudaril, da je za mladih lovci uspešno prehojena pot osnovnega lovskega izobraževanja, ki so jo začeli s praktičnim delom pod vodstvom mentorjev v matični lovski družini in ga nato nadaljevali s teoretičnim izobraževanjem vse do zaključnega lovskega izpita: »*Vsi skupaj smo lahko ponosni, ker pripadamo slovenski lovski organizaciji, ki v svetu uživa velik*

Foto: Henrik Hoffmann

Na strokovni ekskurziji so si tečajniki v sklopu teoretičnega izobraževanja ZLD Ljubljana ogledali tudi lovski oddelek TMS v Bistri pri Vrhniki.

Skupinska spominska fotografija novih lovcev in lovčev ZLD Ljubljana letnika 23/24, nekaterih predavateljev in predstavnikov LD gostiteljice pred lovskim domom LD Rakitna (18. 5. 2024)

Foto: Henrik Hoffmann

ugled. Ta dan naj vas spominja na vse lepo, kar ste že in bomo še doživljali v naravi in skrbi za divjad. Bodimo lovci s ponosom!«

Zahvalil se je predavateljski ekipi, izpitni komisiji in tajniku ZLD Ljubljana **Francu Kerinu**, ki je tečajnike prizadevno vodil na predavanjih in jih seznanjal s potekom izobraževanja.

Sledil je govor predsednika ZLD Ljubljana mag. **Lada Bradača**, ki je novim lovčev položil na srce, da naj bodo s svojim udejstvovanjem predvsem varuhi narave in divjadi: »*Vodi naj vas ponos biti pošten lovec in s svojim zgledom krepite zaupanje v lovstvo in etične vrednote.*«

Za popestritev svečanega dogodka je še posebno z velikim zanimanjem poskrbel aktualni državni prvak **Nejc Kos** iz LD Borovnica,

ki je prikazal svoje mojstrovine z oponašanjem jelenjega roka.

Pred podelitvijo lovskih spričeval je vodja izobraževanja Alojz Albreht udeležence seznanil s potekom izobraževanja. Povedal je, da so si z vsemi udeleženci tečaja na strokovni ekskurziji ogledali Tehniški muzej Slovenije v Bistri (lovski oddelek) pod strokovnim vodstvom **Barbare Hrovatin**. Lovski izpit je uspešno končalo trideset lovcev s povprečno oceno

3,72. Dva pripravnika bosta lovski izpit opravljala v jesenskem roku, trije pa imajo delno priznan teoretični del izpita. Po izročitvi spričeval in lovskih izkaznic so najboljši tečajniki prejeli knjižne nagrade; prejeli so jih: **Miha Moškon** iz LD Mokrc za doseženo povprečno oceno 5, **Petra Jelovšek** iz LD Rovte (4,92), **Milena Hoffman** iz LD Dobrova (4,66) in **Domen Baranja** iz LD Ig (4,55).

Novim lovцем so bile javno iz-

rečene čestitke in napotki za dobro nadaljnje izobraževanje ter delo v LD, zaželeli so jim tudi dobro počutje na njihovi lovski poti – naj delajo dobro in za korist divjadi.

Predstavniki razreda novih lovčev in lovcev **Marko Horvat** je pred podpisom načel Etičnega kodeksa SL prebral Zapisrsego slovenskega lovca z jasno izgovorjeno besedo mladih lovčev: »Prisegam!«

Po tem dejanju je podpredsednik ZLD Ljubljana **Miran**

Zupančič kot vodja z udeleženci opravil star lovski običaj *lovski ropot*. Poudaril je, da je to posebnost slovenskih lovčev, ki naj bi jo ohranili tudi v prihodnje in naj bodo ponosni na družaben stanovski običaj.

Po uradnem delu je sledilo prijetno druženje vseh zbranih pred lovskim domom, ki so ga prizadevno pripravili in vodili lovci LD Rakitna.

Alojz Albreht

Uspešna mladinska lovška tabora 2024 tudi v Postojnsko-Bistriški ZLD

Postojnsko-Bistriška ZLD (PB ZLD) je letos osmič zapored od 6. do 7. 9. 2024 organizirala in izvedla lovška tabora: seznanjanje mladih z naravo in lovstvom.

V lovski organizaciji si zelo prizadevamo za spremenjen, učinkovit, nazoren in strokoven pristop pri ozaveščanju mladih o naravi in s tem povezanimi pomembnimi dejavnostmi našega lovstva. Cilj mladinskih taborov je, da bi šolsko mladino in tudi širšo javnost seznanili z dejavnostmi lovske organizacije, ki deluje po pooblastilih RS v javnem interesu na področju varstva naravnega okolja s poudarkom na vzdrževanju naravnega ravnovesja med divjadjo, prostoživečimi živalskimi vrstami in okoljem ter z ohranjanjem domorodne biotske pestrosti rastlinskih in živalskih vrst s poudarkom na divjadi. Cilj je tudi, da bi mladi prepoznali, da je lovstvo široka paleta dejavnosti in nikakor ne pomeni samo lova, ampak so sestavni del: varstvo narave, razvijanje

lovske kulture, delo z mladimi, izobraževanje, raziskovalna dejavnost, založništvo, lovška kinologija, lovsko strelstvo in tudi vse pomembnejša solidarnost ter humanitarnost pomoči potrebnim. Tako želimo mladim omogočiti, da bi v svojem nadaljnjem šolskem izobraževanju, v strokovnem in osebnostnem razvoju na strokoven način razumeli pomen in vlogo varstva naravnega okolja ter lovstva v povezavi z njim. Tabori omogočajo neposreden stik mladih z naravo in divjadjo ter posredno tudi s širšo javnostjo. Letos sta pod okriljem komisije pri PB ZLD *Mladi in lovstvo* potekala dva lovška tabora: v petek in soboto, 6. in 7. septembra, na območju **LD Tabor - Zagorje** in **LD Prestranek**. Vodji tabora sta bila **Tina Rupnik** in **Andrej Sedmak**. Skupno se ju je udeležilo enaintrideset tabornikov (od 1. do 9. razreda), od tega kar pet deklet, in sicer iz OŠ Miroslava Vilharja, OŠ Antona Globočnika, OŠ Pivka, OŠ Prestranek, OŠ Srečka Kosovela Sežana in OŠ Dragomirja Benčica – Brkina - Hrpelje ter OŠ Slavine.

Za ves potek izvedbe taborov je skrbelo štirinajst lovčev in lovčev LD, članic PB ZLD, ki so bili na taborih vodniki in in-

Na eni izmed »izobraževalnih postaj« so mladi na lovskem taboru spoznavali tudi kožuhe različne divjadi in si ogledovali značilnosti zobovja na prepariranih lobanjah.

Zavzeto so poslušali predavanje o lovskih običajih, kinologiji in strelstvu.

Udeleženci dveh septembrskih mladinskih lovskih taborov v organizaciji Postojnsko-Bistriške ZLD

Vse foto: Aleš Klemenc

štruktorji mladim, in sicer iz LD Prestranek, LD Tabor Zagorje, Komisije ML pri PB ZLD ter strokovna služba PB ZLD. Za vsebinsko rdečo nit in simbol taborov je bil letos izbran *medved* kot prostoživeča živalska vrsta, ki sodi med velike zveri. Njegova podoba je bila odtisnjena tudi na majicah, ki so jih prejeli vsi taborniki. Udeleženci taborov so pri vrsti izhodov in gibanju po lovišču v veliki večini videli srnjad, jelenjad, posamezniki pa

tudi divjega prašiča in celo medveda. Prav tako so si ogledali krmišča in krmne njive za divjad ter spoznavali pomen lovske kinologije in lovskega strelstva, lovsko kulturo, šege in običaje, poslušali predavanja o lovski tematiki ter opravili vrsto športnih aktivnosti. Poskusili so tudi pravi jelenji golaž. V času taborov so spoznali vse predpisane teoretične in praktične vsebine iz razpisa LZS.

Zaključek tabora je bil v Eko-

muzeju Pivških presihajočih jezer, in sicer z ogledom ter predstavitev vsebin, povezanih z omenjenimi jezeri. Sledila sta kulturni program ob spremljavi lovskega roga in podelitev potrdil o udeležbi ter nagrad, pripravili so tudi predstavitve poteka obeh taborov in strnili vtise. Mladi udeleženci, njihovi starši in lovski vodniki ter inštruktorji so bili z izvedbo in

vsebino taborov zelo zadovoljni in si takšne taborne želijo tudi v prihodnjem letu.

Ocenjujemo, da so take oblike izobraževanja mladih eden ključnih elementov pravilne in sistematične predstavitve lovstva nelovski javnosti. PB ZLD se zahvaljuje tabornikom za njihov pogum, da so sprejeli naš izziv in delček časa preživeli v naravi ob aktivnem

učenju in spoznavanju njenih lepot ter skrivnosti, staršem za izkazano zaupanje, lovskama in lovcem, ki so bili vodniki in inštruktorji iz LD Prestranek in LD Tabor – Zagorje, ter njeni Komisiji Mladi in lovstvo pri PB ZLD. Obema vodstvom LD velja še posebna zahvala za letošnjo soorganizacijo in darovano hrano ter nastanitev za mlade tabornike. Posebna zahvala tudi

podjetju Pivka - perutninarstvo, d. d., za podarjeno in Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer za gostoljubje ob zaključku taborov ter za več kot odlično predstavitve muzeja, strokovni službi PB ZLD ter Komisiji Mladi in lovstvo pri PB ZLD za vztrajnost ter bogato in povezano delo na področju dela z mladimi.

Mag. Aleš Klemenc

Tečaj za lovovodje v ZLD Novo mesto

Zveza lovskih družin Novo mesto je na podlagi razpisa LZS razpisala tečaj za vodje lovov (lovovodje), ki je bil izveden 20. 9. 2024. Odziv na razpis je bil naravnost neverjeten, kar 192 lovcev se je nanj prijavilo prek LIS – Lisjaka. Tudi po preteku roka za prijavo so se še kar vrstili telefonski klici z željo po prijavi. Še deset je bilo sprejetih za udeležbo na predavanju. V zgodovini območne ZLD Novo mesto na kakršnem koli predavanju še nismo zabeležili toliko udeležencev; menimo, da je bilo tudi drugod po Sloveniji tako.

Prav zaradi toliko prijavljenih smo se morali dogovoriti za najem primerno velikega avditorija na Kmetijski šoli Grm, Center Biotehnike in turizma v Novem mestu, kar pa pomeni za območno ZLD velik finančni zalogaj.

Predavanje je več kot odlično pripravila/predstavila mag. Darja Gros. Po odzivu prisotnih je bilo zelo kakovostno in veliko jih je, ki bi želeli tako predavanje organizirati tudi v posameznih lovskih družinah, če bi se za to dogovorili. Vsebinsko so namreč po razpisnem programu LZS tako

Foto: S. Gabrijel

Zaradi izjemno veliko prijavljenih na tečaj za lovovodje smo se morali dogovoriti za najem primerno velikega avditorija na Kmetijski šoli Grm, Center Biotehnike in turizma v Novem mestu.

pomembne stvari, ki bi jih moral poznati prav vsak lovec, ne zgolj lovovodja. Lovska inšpekcija bo, kot vse kaže, zelo aktivna tudi na tem področju, saj je od upravljavcev lovišč z dopisom že zelo zgodaj zahtevala, da jim takoj pošljemo datume in zborna mesta vseh razpisanih skupnih lovov z vsemi natančnimi podatki.

Vsaka od predpisanih vsebinskih tem predavanja je bila vizualno in strokovno utemeljena in poslušalcem kakovostno ter nazorno predstavljena. Udeleženci

so med predstavljenimi temami lahko postavljali vprašanja, na katera so dobili tudi takojšnje odgovore. Da je bilo predavanje zares zanimivo in učinkovito, je bilo opaziti tudi po tem, da med odmorom ni nihče predčasno zapustil predavalnice in odšel, na koncu pa so predavateljico nagradili z dolgim aplavzom.

Menimo, da so še področja izobraževanja, ki so za lovce posebej zanimiva, in prepričani smo, da bi taka potreba lahko napolnila prav tolikšne učilnice, kot je bila tokrat-

na. Lovska zveza Slovenije je nekoč že opravila poizvedovalni test z območnimi ZLD/LZ o predlogih za nova izobraževanja in menim, da bi to lahko storila vsako leto, ker se pojavljajo vedno nove potrebe in izzivi. Predavateljici mag. Darji Gros za odlično predavanje, predsedniku ZLD Francu Jarcu in Kmetijski šoli Grm za odobritev zaprosila za najem predavalnice se v imenu ZLD NM iskreno zahvaljujem in nasvidenje ob novi priložnosti.

Stane Gabrijel, lovski mojster; tajnik ZLD Novo mesto

Že enajsti memorial Braneta Kurnika

Stesnobo v srcu se spominjamo hladnega decembrskega dne leta 2012, ko je v lovišču Lovske družine Podvelka nenadoma prenehalo biti srce lovca z veliko začetnico Braneta Kurnika. Takrat je bil predsednik Lovske zveze Maribor in podpredsednik Lovske zveze Slovenije. Leta 2012 je Brane aktivno sodeloval pri izvedbi Državnega strelskega prvenstva za veterane in superveterane, ki ga je organizirala LD Podvelka. Za njegovo nesebično pomoč, pripravljenost pomagati in organizirati tako velik strelski dogodek

Foto: Brigita Kmelec

Strelci zmagovite Lovske zveze Maribor na avgustovskem enajstem Kurnikovem memorialu v LD Podvelka

smo se odločili in mu namenili odstrel gamsa. Vendar je bil njegov lov v mrzlem decembrskem dnevu zelo kratek, saj se je po manj kot sto metrih hoje od vozila zgrudil in obležal mrtev. Dogodek nas je zelo pretresel, še posebno njegovega vodnika in dolgoletnega starihino naše LD Podvelka Dušana Volmajerja.

Na Dušanovo pobudo je že potekalo strelsko tekmovanje, troboj med Savinjsko-Kozjansko ZLD Celje, Koroško lovsko zvezo in Lovsko zvezo Maribor. Tekmovanje se je na predlog nekaterih tekmovalcev preimenovalo v Memorial Braneta Kurnika, ki ga po krožnem sistemu vsako leto organizira druga območna

lovska zveza. Tako je letos memorial organizirala **Lovska zveza Maribor**, izvedbo pa je prevzela Lovska družina Podvelka, kjer je Brane naredil zadnji korak v svoji bogati lovski karieri.

Lovci, strelci in spremljevalci so se 17. 8. 2024 zbrali na strelišču LD Podvelka, kjer jih je v uvodu pozdravil **Slavko Prah**, starešina LD Podvelka, nato pa predal besedo županu Občine Podvelka **Miranu Pušniku**. Pozdravil in nagovoril jih je tudi podpredsednik Lovske zveze Maribor **Borut Mithans**. Po pozdravnih govorih je strokovni del tekmovanja prevzel **Marijan Krevh** in tekmovanje se je začelo.

Kako bo potekal memorial, so se že pred časom dogovorili predsedniki vseh treh območnih lovskih zvez in napisali dogovor o izvedbi tekmovanja. Na njem lahko za ekipni del nastopita po dva strelca v članski, veteranski in superveteranski skupini in enako število strelcev tudi v posamični konkurenci. Skupno lahko nastopi šestinideset strelcev.

Na tekmovanju ni manjkalo tekmovalnega adrenalina za doseganje čim boljših rezultatov, saj je znano, da iz navedenih treh OLZ prihajajo odlični strelci in

Foto: Marijan Krevh

Naše neutrudne pomočnice (stoje z leve proti desni) Alenka Krevh, Nika Kure, Brigita Kmetec, Jožica Turjak, (sedita) Ida Kmetec in Elizabeta Maher.

da je bil to tudi dober trening za prihajajoče državno lovsko strelsko prvenstvo.

Po razburljivem »razstreljevanju« najboljših posameznikov je sledila razglasitev rezultatov, kjer je slavila **Lovska zveza Maribor**, pred **Savinjsko-Kozjansko ZLD Celje** in **Koroško lovsko zvezo**. V ekipi LZ Maribor so tekmovali: kot člana **Jože Hudernik** in **Nejc Garmut**, pri veteranih **Janez Gošnjak** in **Marijan Krevh** ter pri superveteranih **Slavko Prah** in **Bojan Urbančič**, ki je tudi predsednik Komisije za lovsko strelstvo pri LZ Maribor.

Sledila sta prijetno druženje in pogostitev vseh strelcev.

Rad spremljam strelske dogodke in prireditve, kjer pa večinoma gledamo strelce s pokali in medaljami. Namenoma ali pa tudi ne pa pozabljamo na naše lovke, žene in dekleta, ki nam pripravljajo zajtrke, kosila in nam strežejo na prireditvah. Brez njih taki družabni dogodki ne bi imeli pomembne vsebine. Zato se vodstvo LD Podvelka zahvaljuje vsem našim lovkam, dekletom in ženam za njihov prispevek pri izvedbi prireditev, ki jih v naši LD ni malo.

Marijan Krevh

Delovna akcija v LD Brje - Erzelj

LD Brje – Erzelj ima v lovišču v uporabi skoraj 0,5 ha veliko gozdno jaso, ki je ob glavni cesti Manče–Štanjel, nekaj sto metrov pred vasjo Trebižani. Do ceste jo ločita le ozek pas gozda in potoček, ki v poletnih mesecih presahne, v njegovih tolmunih pa voda ostane vse leto. Jaso obdaja gozd pestrega sestaja: prevladujejo robinija, hrast, maklen, črni gaber, jesen,

vmes so tudi posamezni kostanji. Na jasi sta dve krmni njivi, veliki 20 arov, 15 arov je travnika, vmes sta brežini skupne površine več kot deset arov. Brežini prekrivajo robida in manjše akacije. Robida se je zelo razrasla tudi ob zgornjem robu gozda.

LD z omenjenimi površinami gospodari že več let. Na njivah lovci pridelujemo koruzo, ki služi divjadi, zlasti divjim prašičem kot dopolnilna oz. zadrževalna hrana in gozdu v jeseni in pozimi.

Veliko in koristno delo je opravil tudi naš podpornik LD Ervin Čermelj iz Vrtovč s strojem za mulčenje brežin.

Vse foto: Anika Jez

Akcije čiščenja robinije in robide smo se udeležili: (kličita z leve) Goran Troha Žvokelj in Andrej Bizjak, stojita Rok Jež in starešina Martin Ježič, na bagru spodaj sedita pripravnik Rado Mohorčič iz Goč in član Evgen Bandelj, višje na stroju pa pripravnik - strojnik Mitja Turk iz Erzelj.

Ob pravočasni setvi in ugodnih vremenskih razmerah znaša naš pridelek koruze več kot 1,5 tone. Spomladi ostanejo na njivah samo štrclji koruznice in obrani storži.

Travniki vsaj enkrat na leto pokosimo, brežine in rob gozda pa le delno očistimo. Robinija in tudi robida se zelo razrasteta vsako leto znova. Še posebno letos, ko je bilo v prvem delu leta veliko padavin, bile so tudi ugodne temperature in sta se obe rastlini zelo razbohotili.

Čas nas je prehitel in spomladi njiv nismo obdelali in posejali. Prerasko jih je razno ščavje, tudi

več kot meter visoko, in plevel. Ponekod na spodnji njivi so v juniju lepo cvetele šentjanževke, na zgornji se je razrasla njivska preslica, na travniku za gozdnim robom pa gozdne jagode. Čeprav pozno, smo tudi letos pred delovno akcijo njivi preorali in pripravili za setev. Še pred tem pa je bilo treba zmulčiti celotno jaso. To je opravil gospodarjev pomočnik **Rok Jež**. V ugodnem vremenu bomo na njivi posejali oves in deteljo. Okrog njiv, na brežinah in ob gozdnem robu smo pustili robida in akacije. Da bi

vse očistili, je v nedeljo, 14. 7. 2024, starešina **Martin Ježič** za delovno lovsko skupino *Tabor Erzelj* organiziral delovno akcijo v tamkajšnjem delu lovišča, in sicer v prvi vrsti za pripravnike, v njej pa smo sodelovali tudi drugi člani LD.

Na jasi pri Trebižanih smo se zbrali okrog sedme ure zjutraj. V dobrih treh urah nam je uspelo jaso v celoti in povsem očistiti tako, kot že dolgo ni bila. Delovna akcija je bila dobro organizirana.

Pri delu nam je pridno pomagala tudi hčerka gospodarjevega pomočnika **Anika Jež** pri spravi luvej, skrbela je za pijačo in nas nazadnje še fotografirala. Vreme je bilo lepo sončno, temperature več kot 30 °C.

V prihodnje bomo morali lovci poskrbeti, da bo tako urejena jasa tudi ostala, saj je to mesto enkratno – pravi mali raj tako za divjad pa tudi za nas lovce. Mogoč je dostop z osebnim avtomobilom, zraven je tekoča voda, ob zgornji njivi je postavljena visoka preža, od koder je razgled po vsej jasi.

Po akciji se je vsem prileglo skupno kosilo.

Tudi za divjad je dobro poskrbljeno, saj ima v jeseni in pozimi na voljo koruzo, kar je pomembno

zlasti, ko slabše obrodita hrast in kostanj. Okrog jase raste tudi nekaj jablan starih sort, ki bodo

letos kar dobro obrodile. Jablane privabljajo tja tudi jelenjad, ki v lovišču sicer ni zaželena, se pa njena številčnost zelo povečuje. Na robu jase je urejena solnica, nad njo, okrog 50 m, na kolovozni poti pa velika naravna kaluža, ki je dobro obiskana.

Po opravljenem delu nas je starešina povabil na kosilo na Erzelj h gospe **Klementini** in gospodu **Bojanu**, ki sta nam pripravila odlično kosilo. Hvala obema. Seveda smo uspešni akciji nazdravili s pristnim domačim vinom.

Naslednja delovna akcija v lovišču je bila predvidena že v nedeljo, 28. 7., in sicer v revirju Kalenke.

Poleg dela v lovišču potekajo v skupini Tabor - Erzelj tudi vsa pripravljalna dela za ureditev nove sodobne zbiralnice za uplenjeno divjad, ki bo zraven stare šole na Erzeltu, kjer je tudi sedež naše LD, tam so tudi prostori krajevne skupnosti. Pridobitev sodobne zbiralnice je dolgoletna želja starešine **Martina Ježiča**.

Andrej Bizjak

Jezerški lovci pokosili in očistili pašne površine

Lovci LD **Jezerško** so v okviru letnega načrta del pokosili in očistili okrog dva hektara pašnih površin na Staniču na višini dobrih 1300 m. Taka opravila člani letno redno opravljajo že več kot štirideset let.

Na območju t. i. Komatevra ima lovno-upravljalne površine LD Jezerško. Na severu lovišče meji na državno mejo Slovenija – Avstrija. Celotna državna meja, ki meji na LD Jezerško, je dolga 24 km: od Jezerško-Savinjskega sedla, prek Velike Koroške babe, mejnega Prehoda Jezerški

vrh, Pristovškega Storžiča, Virnikovega Grintovca in prek vrhnjega dela Komatevra.

Na t. i. predelu Stanič je leta 1979 LD Jezerško postavila lovsko kočjo, da bi lovci lahko varno, strokovno in aktivno izvajali lovskoupravljalni načrt. To območje je v veliki meri tudi t. i. skupno, »dvodomno« območje divjadi na obeh straneh meje, ki aktivno prehaja na Jezerško stran iz Avstrije in obratno.

Ko je bila urejena lovsko kočja, je LD na tem območju opravila številna očiščevalna dela, poskrbela za obnovo lovskih naprav, prež in tudi nekaj krmišč. Pomembno opravilo lovcev je bilo, da so na Staniču očistili zaraščenosti skoraj tri hektare veliko nekdanjo pašno

Košnja izkušenih jezerških lovcev koscev: klasikov z ročno koso in drugih s sodobno – »na nitko«

površino. Glavni namen je bil, da bi z »novimi« pašnimi površinami divjadi spet zagotovili kakovostno

naravno prehranjevanje in da bi na tak način zadržali divjad na omejenem visokogorskem območju,

Del pokosene pašne površine na Staniču

Vse foto: France Ekar

Najmlajši na lovski delovni akciji je bil devetletni Oskar Šemrov, ki je pomagal nositi gamsjega mladiča, ki ga je 1. 8. uplenil njegov oče.

ki sicer v dolini povzročajo škodo na poljščinah.

Naša visokogorska LD združuje petinpetdeset delovno aktivnih in prizadevnih članov (povprečna starost članstva je 49 let). V

pripravi za opravljanje lovskega izpita je deset kandidatov. Na letošnji delovni akciji košnje in odstranjevanja zaraščenosti se je zbralo skoraj dve tretjini članov. Nekaterim so

Po delovni akciji zaslužen počitek pri lovski koči na Staniču (LD Jezersko)

se pridružili tudi sinovi in vnuki. Zato menimo, da se za obstoj in nadaljnji razvoj lovstva na Jezerskem ni treba bati oziroma, da ne bi zmožli obvladovati tekočih potrebnih letnih nalog in prizadevanj v skrbi za potrebe divjadi. Lovci si prizadevamo tudi za obvladovanje vse bolj spreminjajočih se podnebnih razmer v visokogorju: povišanih temperatur, taljenja in izginjanja snežno-ledeniških površin, ki so se nekdaj ohranjale čez poletje in vse do zime. Zdaj tega ni več. Beležimo in občutimo vse več nevšečnosti zaradi vse bolj

množičnega, celo agresivnega turizma, pohodništva po nemarkiranih lovskih brezpotjih s pridobitniškim gobarjenjem. Vse to v največji meri poteka po stečinah divjadi, kar kali potreben mir v naravi in kvarno plaši živalstvo ter povzroča uničevanje naravnega rastlinja. LD Jezersko si po svojih močeh prizadeva reševati to problematiko. Z nasveti, opomniki in neposrednimi opozorili skušamo kar najbolj vplivati na kulturno in naravovarstveno ozaveščanje obiskovalcev v tem občutljivem gorskem okolju.

France Ekar

Delovni posvet z lovskim inšpektorjem

Na sedežu Zveze lovskih družin Prlekija v Boračevi 40/c je v sredo, 25. 9. 2024, potekalo delovno srečanje med predstavniki članic ZLD Prlekija in lovskim inšpektorjem Sebastijanom Soršakom. Srečanja so se udeležili predsedniki osmih LD, združenih v ZLD Prlekija, pa tudi tajniki,

gospodarji, pogodbeni lovski čuvaji in usposobljene osebe (pregledniki uplenjene divjadi).

Namen delovnega razgovora je bil obnoviti in osvežiti znanja, ki se nanašajo na izvedbo jesenskih lovov ter pravilnega označevanja in izpolnjevanja spremne dokumentacije ter evidenc uplenjene velike divjadi.

V razgovoru smo obnovili naloge in pooblastila lovskega ču-

Foto: Andrej Rugole

Lovski inšpektor Sebastijan Soršak razlaga novosti, ki so pomembne pred izvedbami jesenskih skupnih lovov.

vaja, vodenje dnevnika lovskega čuvaja, nošnja lovske izkaznice in orožnega lista, problematiko divjadi iz obor, spregovorili o pravilnem načinu pri obravnavanju škode od divjadi, o izvajanju skupnih jesenskih lovov, uresničevanju načrtov biotehničnih del v loviščih, upravljaljskih načrtih (LUN), evidentiranju krmišč in visokih prež, vpisanih v aplikaciji LIS – Lisjak, obravnavali postopek ravnanja v primeru izbruha APK ipd.

Seznanjeni smo bili tudi z nekaterimi novostmi s področja

veterinarske inšpekcije in napovedanih kontrol v loviščih, ki jih bodo opravljali inšpektorji.

Štirideset udeležencev delovnega razgovora je z velikim zanimanjem poslušalo pojasnjevanje lovskega inšpektorja S. Soršaka. V razpravi in po vprašanjih, ki so kar deževala, pa je inšpektor pojasnil še kar nekaj nejasnosti.

Tovrstno delovno srečanje je naletelo na dober in pozitiven odziv med članstvom, zato je nastal predlog, da ga bomo ponovili tudi prihodnje leto.

Andrej Rugole

Foto: Andrej Rugole

Na sedežu Zveze lovskih družin Prlekije v Boračevi 40/c je septembra potekalo delovno srečanje med predstavniki članic ZLD Prlekija in lovskim inšpektorjem.

Sedemdeset let LD Orlica - Vuhred

Za človeštvo je sedemdeset let kratka življenjska doba, za obstoj nekega društva in njegovo delovanje pa je to dolga doba.

Lovska družina Orlica - Vuhred je bila ustanovljena po odcepitvi dela lovišča in članstva od **LD Zeleni Vrh - Vuzenica** z odločbo 5. 10. 1954. Zato ta datum uradno štejemo za začetek naše samostojne poti. Ker takrat še niso imeli svojih prostorov, je ustanovni občni zbor potekal v prostorih kmetije **Petra Kovača - Barakarja**, ki je bil tudi med ustanovitelji in izvoljen za prvega blagajnika naše nove LD. Kmalu po ustanovitvi se je rodila ideja po skupnih prostorih za druženje lovcev in družabna srečanja. Že leta 1959 je bila svojemu namenu predana družinska brunarica. Število članov LD se je iz leta v leto večalo, zato smo leta 1975 dogradili prizidek k obstoječi brunarici. Največji projekt pa je bila dozidava večnamenskega prostora, ki lahko sprejme tudi več kot sto obiskovalcev. S pomočjo darovalcev in sponzorjev ter s prostovoljnimi neplačanim delom smo končno predali objekt svojemu namenu v povsem novi podobi. Zamenjali smo dotrajano strešno

kritino, naredili novo fasado, preuredili vse notranje prostore in po zunanjem delu položili tlakovce ter asfaltirali dovoz.

Kot se za tako slavnost spodobi, smo 70-letnico obeležili v soboto, 31. 8. 2024, s proslavo pred našim lovskim domom. Začetek svečanosti so naznanili **Rogisti LD Muta**. Povezovalci programa **Janko Kolar, Anika Mrakič**, hči našega gospodarja **Mihe**, in **Bogdan Kovač - Danč** smo bili zadolženi za nemoten potek prireditve. Janko je prvi pozdravil vse vabljenе goste, med katerimi je bil tudi predsednik Koroške LZ **Janez Švab**. Vabilo smo poslali tudi predsedniku LZS **Alojzu Kovšci**, ki pa se prireditvi ni mogel udeležiti.

Kot slavnostni govornik je imel čast prvi spregovoriti naš starešina **Tomaž Pinter**, ki ima največ zaslug, da je naš lovski dom v takšni podobi, kakršno ima verjetno malo drugih v Sloveniji. Govorec je med drugim dejal, da se zahvaljuje vsem lastnikom zemljišč – posestnikom, na katerih zemljiščih lovimo, in vsem darovalcem, sponzorjem in vsem članom LD, ki so nam vedno pripravljene priskočiti na pomoč. Vsem je zaželel prijetno počutje na Sv. Antonu na Pohorju s povabilom, da bi se po končani prireditvi podružili in poveselili.

Prejemniki odlikovanj in priznanj ter prejemniki jubilejnih, spominskih in zahvalnih listin

Tudi predsednik območne KLZ **Janez Švab** nam je iz srca čestital ob visokem jubileju, se zahvalil za vso gostoljubnost, ki jo naša LD nudi tudi članom lovskih družin KLZ. Poudaril je, da se v naši LD zavedamo velike naložbe v prihodnost prav zaradi vsakoletnih mladinskih lovskih taborov, ki jih je naša LD začela organizirati med prvimi na območju KLZ. Zaželel nam je še veliko uspehov pri upravljanju divjadi, kar je naše glavno poslanstvo.

Tudi drugi govorniki iz sosednjih LD so nam v prihodnje zaželeli dobro sodelovanje in nam izročili simbolična darila.

Dobro sodelujemo tudi z vsemi društvi našega kraja in želimo si, da bi tako ostalo še naprej.

Lovski dom je glaslovlil upokojeni župnik dr. **Ivan Rojnik**, ki je nekoč vodil župnijo v Vuhredu, ob pomoči diakona **Saša Popijala**. V nagovoru je povedal, da je ponosen, da je lahko opravil obred pri nas, saj zelo uživa v osrčju neokrnjene narave, kjer je zgrajen tudi naš dom.

Sledila je podelitev priznanj in odlikovanj. Znak KLZ sta prejela **Milan Hudernik** in **Vincenc Vitrih**. Spominsko listino LZS sta prejela **Edvard Hudernik** in župan Občine Radlje ob Dravi mag. **Alan Bukovnik**. Red LZS za lovske zasluge II. stopnje pa je prejel **Jože Gosak**.

Odlikovanja sta zaslužnim podelila J. Švab in T. Pinter. Vsi zaslužni so prejeli tudi jubilejne, spominske in zahvalne listine.

Zbornik v nakladi štiristo izvodov ob 70-letnici LD je predstavil **Miloš Pečoler**. Razdelili smo ga vsem članom LD, posestnikom, darovalcem denarnih sredstev in gradbenega materiala ter sponzorjem. Naj ob tej priložnosti zapišem, da je vse zbornike ob 50-, 60- in 70-letnici vestno pripravil M. Pečoler.

Kulturni program so popestrili **Rogisti LD Muta, MPZ Vuhred, Vuhreški poubi, Folklorna skupina KUD Lija Kovač - Vuhred** in otroci članov naše LD.

Ker smo prav ob proslavi vsto-

pali v enega najlepših letnih časov, ko se narava prebarva v prečudovite jesenske barve, bo to romantično za nekaj tednov dopolnilo tudi glasno paritveno oglašanje jelenov, ki pazijo na svoje košute. Del svatbenega obreda je predstavil naš lovski prijatelj z avstrijske Koroške **Franz Hirm**, ki je že desetletja v samem tekmovalnem vrhu oponašalcev jelenjega rukanja v srednji Evropi.

Našemu povabilu na slavnost so se prijazno odzvali tudi lovski prijatelji iz Avstrije: Štajerske, Koroške in celo s Tirolske.

Posebna pozornost je bila namenjena našemu edinemu še živemu ustanovnemu in častnemu člani **Ivanu Mravljaku - Vanču**, ki je 29. 8. 2024 praznoval svoj 90. rojstni dan. Ob tej priložnosti mu je Danč v imenu LD Orlica - Vuhred zaželel vse najboljše, izročil fotografijo (na kateri je Vanč) z željo, da bi mu zdravje še naprej dobro služilo ter da bi se še velikokrat srečali na zadnjih pogonih. Nazdravili smo mu s penino in zapeli pesem *Kol'ko kapljic tol'ko let...*

Pozabili pa nismo na Janka in Danča, saj letos tudi onadva praznujeta 70. rojstni dan. Da njuni letnici rojstva sovpadata z ustanovitvijo LD, si oba štejeta še v posebno čast. Čestital jima je **Tomaž Pinter** in jima izročil simbolična darila.

Za pogostitev vseh zbranih pred lovskim domom so poskrbeli naši člani LD: **Rihard Seitl - Riči, Andraž Kanop, Voranc Javornik** in gospodar našega doma **Miran Vitrih**. Pripravili so okusen srnjakov golaž, pa tudi kurje perutničke in čevapčiče. Seveda je bilo poskrbljeno za pijačo. Če pa so koga od prisotnih zasrbele pete, se je lahko zavrtel ob zvokih Ansambla **Kresovalci**.

Vsi so menili, da je slavnostna prireditev LD uspela, za kar velja zahvala vsem članom naše LD, ki so sodelovali pri pripravi, še posebno pa našemu neutrudnemu starešini **Tomažu**.

Bogdan Kovač - Danč

Slavnostni začetek prireditve so naznanili Rogisti LD Muta.

Bogdan Kovač - Danč izročila ustanovnemu in častnemu članu **Ivanu Mravljaku - Vanču** simbolično darilo. Desno je povezovalac prireditve **Janko Kolar**.

Vse foto: Bogdan Kovač - Danč

Ko so spomladanske cvetlice večinoma odcvetele, ko se je gozd prebudil v vsej svoji zeleni barvi in so zacveteli pravi kostačnji in jerebrike, je 16. 6. 2024 svojo

75-letnico praznoval **Janez Mehle**, dolgoletni član LD Šmarna gora.

Janez se je rodil leta 1949 v Celju očetu Ivanu in mami Mariji. Bil je radoživ otrok, ki je starejšima sestrama Cveti in Majdi marsikdaj popestril dan. V svoji mladosti je zelo rad hodil na počitnice k stari mami v Ravnace v Belo krajino. Že od malega je govoril, da bo kmet, saj je rad skrbel za živali, kot so voli, krave, koze, prašiči in kokoši. Neizmerno je užival tudi ob poslušanju zgodb, ki so jih pripovedovali starejši ljudje o svojih prigodah in doživetjih.

Kasneje je najprej želel postati pilot, a zaradi zdravstvenih razlogov ni opravil sprejemnih izpitov na vojaški akademiji v takratni Jugoslaviji. Zaposlil se je v podjetju Birotehnik v Ljubljani, po stečaju podjetja pa v podjetju Biroinženiring. Svojo zasluženno upokojitev je dočkal leta 2009 v podjetju Biring v Trzinu, kjer je bil tehnični direktor na področju biropreme.

Janez je bil že od zgodnje mladosti tesno povezan z naravo. Rad je smučal, plaval in hodil v gore; kar petdesetkrat je bil na Triglavu. Z očetom Ivanom, ki smo ga lovci naše LD poznali pod imenom Janko, se je redno udeleževal lovskih brakad. Vedno se je pridružil gonjačem, tako da je do dobora spoznaval lovišče. Pritegnile so ga tudi lovske šege in navade, pa tudi lovske dolžnosti in pravila, zato je leta 1983 postal član LD Šmarna gora in leta 1985 uspešno opravil lovski izpit. Kasneje, leta 2017, se je zaradi številnih sorodnikov in tovarišev ter domačije, travnikov, gozda in vinograde vključil še v LD Suhor.

V lovski organizaciji je leta 2000 opravil izpit za mentorja in bil uspešen mentor številnim mladim lovcom. Svoje znanje nesebično prenaša na mlajše generacije in jih opozarja, kako pomembno je spoštovati vse življenje v naravi. Uči jih o potrebnem tovarištvu in spoštovanju med solovci, še posebno pa v odnosu do starejših članov, ki lahko s svojimi dolgoletnimi izkušnjami v zeleni bratovščini pomembno vplivajo na pravilne odločitve v lovski družini. Janez si je uspešno pridobil tudi izpit za strelskega sodnika (2009), ocenjevalca škode od divjadi (2009), leta 2015 je opravil tudi tečaj za lovovodjo. Od leta 1988 do 1997 in od leta 1999 do 2011 je opravljal pomembno funkcijo knjigovodje in člana Upravnega odbora LD Šmarna gora, od leta 1997 do 1999 pa je bil tajnik LD. Bil je tudi gospodar koč (2011 do 2015), od leta 2009 do 2019, ko je naloge prepustil mlajšim članom, pa je bil revirni vodja.

Za svoje aktivno in požrvalno delo v lovstvu je prejel več odlikovanj LZS, in sicer znak za lovske zasluge, red LZS za lovske zasluge III. stopnje. Prejel je tudi priznanje OLZ III. stopnje, LD Šmarna gora pa mu je ob okroglih obletnicah LD podelila že dva družinska priznanja. Je tudi prejemnik jubilejnega znaka LZS ob 40-letnici članstva v lovski organizaciji.

V letu 1991, ob agresiji na Slovenijo, je tako kot mnogi lovci opravljal naloge in dolžnosti pri obrambi Republike Slovenije ter si pridobil status vojnega veterana. Je tudi prejemnik spominske

medalje ob 30. obletnici samostojne in neodvisne države Republike Slovenije.

Spoštovani lovski tovariš Janez! Tvoje življenje je že od mladih let tesno povezano z naravo in dogajanjem v njej. Kot aktiven član si se trdno zapisal v zgodovino LD Šmarna gora, predvsem pa v srca svojih lovskih tovarišev. Ob tvojem okroglem jubileju ti želimo, da bi še naprej pogumno stopal po poteh in stezah šmarnogorskih gozdov, s svojimi poučnimi besedami spodbujal mlade k skrbi za divjad in varstvo narave, predvsem pa, da bi ob dobrem zdravju in v družbi svojih najbližjih tudi v prihodnje užival v drobnih radostih, ki jih lovcu ponuja narava v vseh letnih časih.

LD Šmarna gora – B. F.

Ob prehodu vročega poletja v barvito jesen, ki počasi barva šmarnogorske gozdove v rumeno-rjavo preobleko, ko so ptice selivke že odletele v tople kraje, živali pa bodo začele dobivati tople kože, je svoj visoki življenjski jubilej, 85-letnico, praznoval naš dolgoletni član **Marjan Jernej**.

Marjan se je rodil 4. 9. 1939 v Ljubljani. Preživljanje mladosti med vojno ni bilo ravno rožnato, saj je mama sama z delom na kmetiji preživljala pet otrok. Marjan se je izučil za strojnega ključavničarja v nekdanji tovarni Rašica in nato ob delu nadaljeval študij na srednji strojni šoli ter fakulteti za strojništvo in se zaposlil v tovarni pisalnih strojev TOPS v Savljah. Po stečaju tovarne je opravil registracijo za delo v zunanji trgovini in se zaposlil pri zastopniški firmi HERMES v Ljubljani. Tam je spoznal člana LD Moravče, ki ga je seznanil z delom v zeleni bratovščini.

Po pripravniki dobi se je leta 1974 včlanil v LD Moravče, kjer so skupaj z drugimi člani zgradili nov lovski dom. Vedno ga je privlačilo biti del zelene bratovščine, saj je že kot otrok sodeloval pri očetovih in bratovih lovih. Oče je bil namreč lovec v državnem lovišču, brat pa v LD Šmarna gora. Kot otroku mu je še posebno ostal v spominu lov na šoje z limanicami in gozdu med Rašico in Črnučami. Leta 1981 je prestopil v našo LD Šmarna gora, kjer je leta 2000 opravil tečaj za mentorja. V vsem stažu v zeleni bratovščini je bil mentor veliko mladim lovcom, ki jih je vestno uvajal v lovstvo, običaje in navade ter jim nudil svoje praktično lovsko znanje v naravi.

Ob okroglih jubilejih LD je prejel družinska priznanja LD. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje. Prejel je jubilejna znaka za 40- in 50-letno članstvo v lovstvu. V LD je z zanosom in odgovornostjo opravljal različne funkcije: bil je revirni vodja (2008–2009), član NO LD (2007–2011, 1997–1999), mentor pripravnikom, predsednik disciplinske komisije (2003–2007), kinološki referent (1999–2003), predsednik NO LD (1992–1994), tajnik LD (1982–1984), blagajnik (1982–1984) in član Upravnega odbora LD (1982–1992).

Kljub visokemu jubileju mu njegova vitalnost še vedno omogoča, da redno obiskuje naravo, v njej opazuje živalstvo in svoja opažanja prenaša na mlade lovce. Še vedno se redno udeležuje organiziranih aktivnosti ali delovnih akcij, ki jih organizira LD.

Ob agresiji na Slovenijo v letu 1991 je opravljal naloge in dolžnosti pri

obrambi Republike Slovenije, za kar ima priznan status vojnega veterana. V ta namen je prejel tudi spominsko medaljo ob 30. obletnici samostojne in neodvisne države Republike Slovenije.

Marjan je s svojo aktivnostjo v LD lahko vzor marsikateremu mlajšemu članu zelene bratovščine in vsakič znova poudarja, da je narava vredna neprestanega proučevanja.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

95 let

Stanislav Karba, LD Ljutomer

90 let

Ernest Lesjak, LD Izlake
Viljem Tomat, LD Udenboršt
Dante Stanislav Velikonja, LD Planota
Bogomir Vrtačnik, LD Podkum

85 let

Martin Černjač, LD Črna jama
Gracijan Fakin, LD Štanjel
Jožef Franko, LD Orehovica
Alojz Gider, LD Tišina
Giuseppe Jurman, LD Vrhe
Mirko Ogrizek, LD Hoče
Auguštín Resnik, LD Brestanica
Gregor Rettinger, LD Mengeš
Stanislav Starin, LD Domžale
Martin Udovič, LD Dobrnič
Karel Uranič, LD Zagorje
Dušan Volmajer, LD Podvelka
Adi Zupanek, LD Tuhinj
Franc Žerjav, LD Globoko
Ivan Živko, LD Mlajtinci

80 let

Franc Baznik, LD Kostonjeverica na Krki
Franc Baznik, LD Cerklje ob Krki
Anton Beci, LD Gabrovka
Julijan Čvek, LD Otavnik
Anton Čuček, LD Voličina
Boris Hauptman, LD Šmartno pri Litiji
Štefan Kardoš, LD Križevci v Prekmurju
Laszlo Kocon, LD Lendava
Alojz Korošec, LD Radenci
Janez Kozina, LD Volče
Drago Leljak, LD Šentjur
Stanislav Lindič, LD Šmartno pri Litiji
Andrej Mahkovec, LD Litija
Franc Majcen, LD Mala Nedelja
Martin Najger, LD Bizeljsko
Edo Ornik, LD Voličina
Albin Pesko, LD Peca - Mežica
Ivan Podpečnik, LD Gornji Grad
Anton Šinko, LD Gornja Radgona
Bogomil Udovč, LD Gozdnik - Griže
Marjan Valte, LD Gornji Grad

75 let

Marjan Aubel, LD Dravinja - Majšperk
Marjan Avsec, LD Prestranek
Anton Bensa, LD Petišovci
Mihael Bizjak, LD Gorenja vas
Mirko Bogovčič, LD Mokrice
Jože Časl, LD Rečica ob Savinji
Janez Česnik, LD Mala gora
Karel Gaber, LD Rogašovci
Franc Germek, LD Škofljica

Spoštovani lovski tovariš Marjan! Ob tvojem visokem jubileju ti vsi člani želimo vse najboljše in veliko zdravja. Naj bodo tvoji koraki v lovišču še naprej tako odločni in pogosti, naj ti narava pričara svoje najlepše prizore ter naj ti šmarnogorski in raški gozdovi prinašajo užitke, zadovoljstvo in srečo.

LD Šmarna gora – B. F.

Janez Golob, LD Laporje
Alojz Gorenc, LD Studenec - Veliki Trn
Ivan Hafner, LD Škofja Loka
Franc Jamnikar, LD Dolič
Friderik Janiš, LD Muta
Marjan Jerič, LD Dolce - Komen
Franc Kastelic, LD Krka
Gregor Kenig, LD Borovnica
Emilijan Klinar, LD Rečica ob Savinji
Franc Konšek, LD Čemšenik
Dušan Korimšek, LD Dobovec
Vladislav Krelj, LD Videž - Kozina
Janez Krmelj, LD Škofja Loka
Franc Leskovec, LD Hotedršica
Vekoslav Marzidošek, LD Zreče
Martin Medved, LD Trbovlje
Silvo Novak, LD Podvelka
Stanko Peruš, LD Velika Loka
Zoran Podlesnik, LD Radeče
Martin Resnik, LD Poldreda
Franc Senica, LD Slovenski Gradec
Marija Sitar, LD Mengeš
Drago Struna, LD Poljčane
Janez Štöt, LD Cankova
Dušan Štucin, LD Čaven
Niko Šuštarčič, LD Loka
Martin Švajger, LD Dragatuš
Bogdan Žužek, LD Tabor Zagorje

70 let

Anton Arcet, LD Vitanje
Janez Dejak, LD Cerklje ob Krki
Silvan Grmek, LD Štanjel
Stanislav Guzelj, LD Sorica
Franc Horjak, LD Sevnica
Vlado Horvat, LD Sveta Marjeta niže Ptuja
Drago Hribar, LD Iga vas
Jakob Jakša, LD Smuk - Semič
Martin Jevševar, LD Mirna
Anton Jurša, LD Voličina
Marjan Kodrun, LD Pogorevc
Rajko Kralj, LD Vodice
Martin Lakner, LD Log pod Mangrtom
Benjamin Metličar, LD Malečnik - Košaki
Bogomir Mlinar, LD Rovte
Ciril Mustar, LD Cerklje ob Krki
Franc Oman, LD Velka
Miran Papler, LD Jošt Kranj
Janez Sevšek, LD Šmarje pri Jelšah
Milan Simičič, LD Planina
Stanislav Smrdelj, LD Pivka
Bojan Strnad, LD Železniki
Stojan Šorli, LD Otavnik
Marjan Tandarič, LD Šentilj v Slovenskih goricah
Andrej Vidmar, LD Plešivica - Žužemberk
Silvo Zemljčič, LD Tomaž
Slavko Žlebnik, LD Peca - Mežica
Janez Žurga, LD Trebnje

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*.

Lovski tabor mladih ZLD Novo mesto 2024

ZLD Novo mesto je v sodelovanju z LD Šentrupert že dvanajstič uspešno organizirala in izpeljala lovski tabor mladih.

Tabor je trajal od 23. do 25. 8. 2024 v prelepi dolini vasi Draga pri Šentrupertu, ki jo po eni strani omejuje potok Bistrica, po drugi pa teče odcepljeni rokav Mlinščice, ki je nekdanj pogonjal žago, zdaj pa napaja ribnik turistične kmetije. Nizvodno je veliko objektov, tako gospodarskih, društvenih in strojnih garaž do tovarne za predelavo plastike Plasta. Voda je tako čista, da je pitna, v njej živi veliko sladkovodnih rakov. Otroci so se v njej tudi kopali.

Na travniku pred lovskim domom smo postavili velik vojaški šotor, ki nam ga vsako leto dobrodušno posodi lovec **Božo Jerčič**, v katerem so si otroci uredili ležišča. Taborniki *Rod Mirne reke* so priskočili na pomoč s podlogami za spanje in še s šotorom, v katerem smo uredili kuhinjo in jedilnico.

Vseh otrok na taboru je bilo dvajset, starih od 5 do 14 let. Najmlajši Lovro jih je štel komaj pet, po znanju o živalih pa je bil neprekosljiv. Sedem je bilo deklic, ki jih je vodila **Nina Pajk**, in štirinajst dečkov z **Aleksom Slakom** na čelu. Nekaj je bilo tistih, ki so se tabora udeležili že v preteklosti, večina otrok pa je bila novincev. Iz pregleda zgodovine udeležencev taborov smo ugotovili, da je kar osem nekdanjih otrok že vstopilo v lovske vrste.

Po izkušnjah prejšnjih let smo urnik dela usmerili predvsem v teme, ki so za otroke najbolj zanimive. O polhkih in načinih lova je predaval **Branko Tolar** iz Dolenjskih Toplic, ki ima doma zanimivo in bogato zbirko polharskega gradiva in ga je delno predstavil tudi na taboru. O živalih, preživetju v naravi in obnašanju v naravi je predavala članica

Vse foto: Sandi Slak

Skupinska fotografija mladih s starši na lovskem taboru ZLD Novo mesto in LD Šentrupert ob zaključku tabora

UO LZS. O pticah je predaval **Marjan Jenko**, naš dolgoletni predavatelj in podpredsednik ZLD NM iz Šmarjete, o drevesnih in grmovnih vrstah, plodovih in gobah je otroke podučil **Marjan Grah** iz ZGS. Risarsko delavnico je vodil **Karol Zagorc** iz Mirne Peči. Za streljanje z zračno puško je poskrbel **Slavko Vojnovič**, za streljanje z lokom pa načelnik tabornikov **Andrej Tratar**. Otroci so pod vodstvom mizarja **Tomaza Zupančiča** iz Trebelnega izdelali vsak svojo ptičjo valilnico, ki so jo lahko odnesli domov, da bo služila svojemu namenu. Eno valilnico smo, s podpisi vseh otrok, poklonili podžupanji Občine Šentrupert, ki nas je na zaključku prijazno pozdravila in nagovorila.

Za fotografijo je poskrbel **Sandi Slak** iz Mirne Peči, ki je bil tudi naš donator, tako kot tudi **Marko Repše** iz podjetja Remos – Novo mesto, **Franc Frelih** iz Dana – Mirna, **Stanko Cvetan** MIM mesarstvo – Mokronog in **Milan Grebenc** pekarna Bistrica. Lovec **Miha Petrič** je poskrbel za prevoze, dobavo lesa in potrebno orodje.

V imenu ZLD Novo mesto in v imenu otrok vsem iskrena hvala.

Kuhalnico je vihtel naš izvrsten kuhar **Jože Lukuk**, tudi lovec

domačin, ki je bil očitno več kot dober, saj pritožb ni bilo. Hrano, ki je bila izvrstna in obilna, pa so pojedli do zadnje žlice.

Tabor sva vodila starešina LD Šentrupert **Stojan Vojnovič** in strokovni tajnik ZLD Novo mesto **Stane Gabrijel**.

Največ dela so opravili domači lovci, ki so otroke vsak dan odpeljali med drugim tudi na opazovanje divjadi. Po vsakodnevem razgovoru ob tabornem ognju so se živahno pogovarjali o divjadi, ki so jo videli. Lovci so postavili tabor, skrbeli za vsa praktična dela, nočno varstvo otrok in končno tudi za pospravljanje ob koncu tabora. Preveč jih je zaslužnih, da bi vse omenjal poimensko, lahko pa jim izrečemo vso pohvalo v našem imenu in imenu otrok udeležencev.

Pregled dogajanja na taboru je podal tajnik ZLD Gabrijel. V zaključnem govoru je **predsednik ZLD Novo mesto Franc Jarc** pohvalil organizatorje, **Andrej Novak** je vse pozdravil v imenu LD, podžupanja **Nataša Hribar** pa je pohvalila vse lovece in sam dogodek, ki je bil namenjen najmlajšim. Podžupanja je tudi obljubila pomoč lovski družini pri urejanju dokumentov lovskega doma, ki mu je po čudnem naključju poteklo gradbeno dovolje-

nje. Posledično je to taboru otežilo delo, saj ni bilo tekoče vode in ne elektrike, lovcem pa preprečuje normalno opravljanje obveznosti in dejavnosti do države.

Na koncu smo vse udeležence tabora, starše ali njihove skrbnike pogostili z lovskim golažem, člani LD Šentrupert pa so zbrane postregli še s pečenim divjim prašičkom. Vsi otroci so dobili spominske majice ZLD Novo mesto, pisno potrdilo o udeležbi in darilno vrečko s propagandnim, strokovnim in zabavnim gradivom LZS.

Lovski družini Šentrupert je predsednik Jarc podelil pisno zahvalo in sliko medveda, olje na platnu, slikarke, udeleženske likovne kolonije iz prejšnjih let. Lovska dejavnost na vseh ravneh je že zdavnaj preseгла slabo mnenje ljudi o lovcih. In tabori, ki jih organiziramo, so tisti, ki ponesejo naše pravo delo in poslanstvo v širšo družbo.

LD Šentrupert, ponosno naprej! Enkrat bodo tudi v okoljevarstvenih institucijah ugotovili, da lovski dom in vse obveznosti, ki sodijo zraven za opravljanje koncesijskih pogodb z državo, ne sodijo v urbano okolje. Hvala vam in lovski zdravo!

Stane Gabrijel,
ZLD Novo mesto

Vhod na taborni prostor

Improvizacija brvi čez Mlinščico

PO LOVSKIH STEZICAH Z LOVCEM MATJAŽEM
KRALJEVSKI MAČKON

Lovec Matjaž je Tineta in Špela povabil na celodnevni gozdni izlet v kočevske gozdove. Že pred dnevi so tamkajšnji lovci v gozdu nastavili veliko past – živolovko, v katero bodo z nekaj sreče ulovili žive živali. Tine in Špela se bosta tako za en dan pridružila lovcem in raziskovalcem, ki v prostranih jelovo-bukovih gozdovih proučujejo skrivnosti iz življenja velike zveri.

»Kako mogočna drevesa rastejo v teh gozdovih! Kako neverjetno debele in visoke buke in jelke so tukaj!« se je čudila Špela, medtem ko so se po vijugasti makadamski cesti vozili do lovske kočice.

»Ja, ti gozdovi tukaj so med najbolj ohranjenimi v Sloveniji in tukaj živijo tudi tri največje evropske zveri: medved, volk in ris.« je z otrokoma svoje bogato znanje o gozdu in gozdnih živalih delil Matjaž.

»Jaz pa bi rad videl risa. Misliš, da ga lahko kje vidimo? Kje se skrivajo?« je bil Tine ves v pričakovanju. Matjaž je bil negotov in Tinetu ni upal ničesar obljubiti. Velike zveri so namreč izjemno previdne in modre živali ter vztrajno bežijo pred človekom.

Kmalu za tem, ko so prišli do lovske kočice sredi kočevskih gozdov in so jih domači lovci toplo sprejeli, je enemu od njih zazvonil telefon in mu javil, da se je v živolovko nekaj ujelo. Kar poskočil je v zrak in začel vpiti: »Akcija, akcija! Imamo ga!« je bil ves navdušen. Otroka sta čutila vznemirjenost lovske družčine, toda nista vedela kaj pričakovati. Skupaj z drugimi lovci so se odpeljali globoko v gozd.

»Kaj se je ujelo?« sta otroka nestrpno spraševala in dogajanje opazovala od daleč, medtem ko so lovci, raziskovalci in veterinar žival uspavali in jo v globokem spancu prinesli iz živolovke.

»Kraljevski mačkon iz kočevskih gozdov,« je nadvse zadovoljno rekel Matjaž. V past se je namreč ujel velik in močan ris.

»Čisto pravi ris?« je vprašala Špela, medtem ko se ji je od strahu glas kar tresel.

»Prav zares,« je odgovoril Matjaž. Raziskovalci so mačka premerili po dolgem in širokem in mu okrog vratu namestili ovratnico, ki jim bo naslednje mesece sporočala, kje v gozdu se giblje.

»Čudovita in zdrava žival!« so modrovali, medtem ko si si zapisovali vse podrobnosti o velikem kosmatincu. Na koncu sta si lahko malce поблиže ogledala risa tudi otroka.

»Kako lepo je pikast in kako prikupne čopke ima na uhelčkah!« je bila vsa raznežena Špela, medtem ko je Tine s strahospoštovanjem gledal risove dolge podočnike.

»Kakšni prikupni čopki ... Pogledj ga, s temi dolgimi zobmi ti lahko odgrizne glavo!« je Špelo opozarjal Tine.

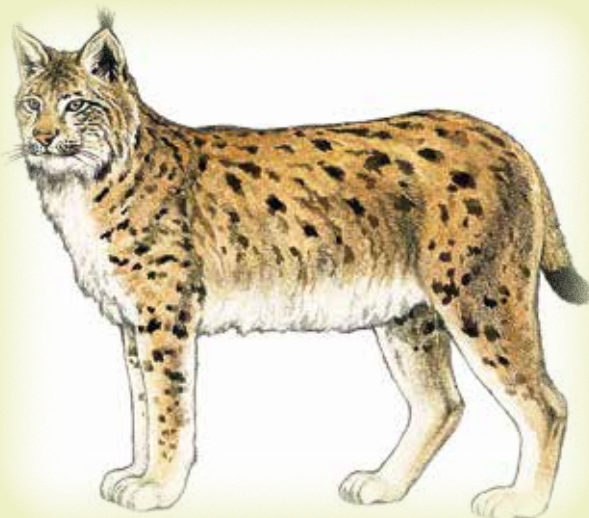
»Le naglejta se ga, otroka! Malo verjetno je, da ga bosta še kdaj videla v naravi tako od blizu!« je prigovarjal Matjaž, ki je bil tudi sam očaran nad lepoto največje evropske mačke.

»Če bo delo raziskovalcev uspešno in ljudje risa ne bodo več preganjali, potem bodo ostali v naših gozdovih, sicer pa bo ris ponovno potisnjen na rob izginotja,« je še dodal Matjaž.

»Ne bo izginil! Tako lepe živali vendarle ne morejo kar izginiti iz gozda! To ne bi bilo prav!« ga je z otroško naivnostjo v očeh tolažila Špela.

»Misliš, da ne morejo izginiti?« je vprašal Matjaž.

»Zagotovo ne,« je bila povsem prepričana Špela.

Odgovori na vprašanja!

Katera je največja evropska mačka? _____

Nariši risovo stopinjo! Ali so v njej vidni kremplji? _____

Kaj meniš, zakaj ima ris na ušesih čopke? _____

LOVSKA KRIŽANKA

				SESTAVIL: MARLIAN SOTLAR	KAR PREDSTAVLJA DOLGOČENO VREDNOTO	KRAJ PRI GORNJI RADOONI	ORODJE ZA PODAJANJE SNOPOV	SKUPINA SINTETIČNIH BARVIL	KOBALT	NEKDANJE POLITIČNO GIBANJE V ITALIJI	TASMANSKI TIGER	ENOVALENTNI RADIKAL ETANA	GRŠKA BOGINJA MORJA	PREDLUJEM PREDPLAČILO				
				ZMOGLJIVOST														
				VZBUDETEV POZORNOSTI PRI KDM														
				SLOVENSKI IGRALEC MULEJ							ORLUBA IZBRANCEV TENORIST DARIAN							
				HUMORISTKA PLESIH ŠALA DOVTIP							USPAVALNO SREDSTVO IZBOČENOST STEBRA							
																STANE SEVER MEHKA SNOV ZA IZDELJE		
NARISAL: TORR PČULIN	NOGOMETNI ZVEZNIK CRUFF	VOLK IZ KNJIGE O DŽUNGLI	KOS SUKANCA GLOBOKA NEZAVEST			NEZVANI PISATELJ AM. POLJONIK INTERNETA							ANGLIŠKI PLEMŠNI NASLOV	BRUŠNI KAMEN ZA KOSO				
SLOVENSKI SLIKAR IN GRAFIK BOŽDAR						NIZEK ŽENSKI GLAS DODATNO IZPLAČILO							KLADA ZA SEKANJE DRY RUSKI MONARH					
SPONA, OKOVJE						BREZVETRIJE NA MORJU SLOV. SLIKAR JOŽE							ZNAK ZA POMOČ NENADNA SLABOST					
RAZPAD RDEČIH KRVNIH CELIC													SLOV. POLITIK ERJAVEC MOTOKROSIŠT TIM					
DEČEK S ČUDEŽNO SVETILO IZ 1001 NOČI						ZAVAROVANJE TOVARA ZA VEČ NEVARNOSTI							PRITRILNICA MESTO NA AVSTRILJSKEM KOROŠKEM					
NATRIJ													DANSKI OTOK BLIZU CELINE		OSNI ŽEBELJ RIMSKA BOGINJA LOVA			
	ZAVIHEK ZAVIH (ZASTARELO)	BRAZ.PISATELJ OSMAN SL. IGRALKA NIGRIN																
RED MESOJEDEH ŽIVALI														VEZNIK				
LAJDE, KI UPORABLJAJO PREDVSEM LEVO ROKO																		
IZDELVALEC DIATONIČNIH HARMONIK DRAGO								MILITER	CERVENI PEVSKI ZBOR ETIOPSKI KNEZ						IZIDEK PRI HŠI IDENTIFIKACIJA ŠTEVILKA			
KAČJI SAMEC																ŠTAJERSKA ROKA MADŽ. ROKO-METAŠ MIKLOS		
	ŠIFRA DOGOVORJEN ZNAK	KAREL NOVAK ZAJETJE ZRAKA V PLOUČA				PRIJATELJ SLOVANOV PRAVLJICO ŠTEVILLO										SLOVENSKA IGRALKA BLAGOVIČ UŠESNI OKRASEK		
JEZIKOVNA SKUPINA SUDANSKIH ČRNCEV																TONI ROP NEKDANJI VZHODNI SLOVAN	SLOVNIČNA KATEGORIJA VELIKA LESENA POSODA	
PREDLOG																RIŽEVO ŽRANJE PRIMORSKI VZLIK	POGAN, NEVERNIK JAPONSKA MILJA	
KDOR POKLIČNO ČISTI, OMIETA DIMNIKE																	STAROGRŠKA POKRAJINA	
POLDRAG KAMEN RAZLIČNIH BARV																	SLOVENSKI KANIFAVTOR SMOLAR	PREBVALEC CRESA

UGANKARSKI SLOVARČEK

ADALIN – uspavalno sredstvo, HEMATOLIZA – razpad rdečih krvnih celic, NSU – nekdanji nemški avto, LINS – brazilski pisatelj Osman, JAPOD – pripadnik ilirskega plemena, KVA – jezikovna skupina sudanskih črncev, ZLEK – zavihek, zavih (zastarelo), VELA – slovenska igralka Nigrin, AZO – skupina sintetičnih barvil, FODOR – madžarski rokometiš Miklos

Rešitev križanke
poiščite na strani 541.

Gozdni jereb ali leščerka - *Bonasa bonasia*

Praznovanje pete obletnice ustanovitve Društva Brkinsko-Kraških rogistov

V soboto, 29. 6. 2024, je v Hotični pred vaško cerkvijo potekala prireditev ob peti obletnici ustanovitve **Društva Brkinsko-Kraških rogistov**. Na prireditvi so kulturni program soustvarjale tudi gostujoče skupine: *Notranjski rogisti*, *Savinjski rogisti*, *LPZ Dekani*, *LPZ Zlatorog Vipava*, *Lovski oktet Javorniki*, *SLPZ Doberdob* in *Društvo slovenskih lovk*.

Pred vaško cerkvijo je bila ob 13.30 maša za pokojne lovce z brkinsko-kraškega območja, ki so jo glasbeno obogatili zvoki rogov Brkinsko-Kraških rogistov in petje Lovskega okteta Javorniki. Ob 15. uri se je dogajanje preselilo na oder, kjer so nastopili rogisti in pevci od blizu in daleč. Zvoki pesmi z lovsko tematiko, kot so *Lovski valček*, *Lovčeva ljubezen*, *Trara, nam pojejo lovci* in druge, so zbrane obiskovalce opominjali na pomemben del lovske kulture in zgodovine, ki jo predstavlja tudi glasba. Poleg rogistov in pevcev so nastopili tudi članice Društva slovenskih lovk z uprizoritvijo pravljičice o Rdeči kapici. O pomenu ohranjanja in

Foto: Marijeta Marinčič

Brkinsko-Kraški rogisti in Lovski oktet Javorniki na junijskem praznovanju pete obletnice Društva Brkinsko-Kraških rogistov v Hotični

spoštovanja lovske kulture so spregovorili govorniki, med njimi: predsednik Društva Brkinsko-Kraških rogistov **Sašo Rojnik**, predsednik Brkinsko-Kraške zveze lovskih družin **Jadran Štrekelj**, županja hrpeljsko-kozinske občine **Saša Svetelšek** in župan Občine Sežana **Andrej Sila**. Da sta kultura in glasba obleka našega lovstva, sta v svojem govoru poudarili tudi vodja območne izpostave JSKD Sežana

Vladislava Navotnik in predsednica Društva slovenskih lovk **Ivica Kocjančič**.

Prireditev so sklenili s podelitvijo zahval sodelujočim, ki so obogatili prizadevanja članov Društva Brkinsko-Kraških rogistov in jih navdihnili, naj še naprej stremijo k odličnosti. V veliko podporo prireditvi so bili Krajevna skupnost Hotična, scenarist in režiser prireditve **Marijan Sotlar**, voditeljica **Katerina Kljun**, da-

rovalci in drugi posamezniki, ki so na prireditvi ustvarili izjemno vzdušje. Ob koncu so zadoneli zvoki vseh zbranih rogistov s skladbo *Pozdrav rogistom* in pevcev s skladbo *Vstajenje Primorske*.

Po prireditvi je sledilo prijetno druženje ob lovskem golažu, izbrani kapljici in sladkih dobrotah do poznih večernih ur.

Tjaša Žgur

Koncert križevskih rogistov z gosti

Odmevale so lepe melodične lovске skladbe

V Kulturni dvorani v Križevcih je bil v sredo, 11. 9. 2024, koncert **Kulturnega društva Križevski rogisti** z naslovom **Pozdrav rogistov**. Koncert je bil posvečen praznovanju 26. občinskega praznika **Občine Križevci pri Ljutomeru**.

Leta 1982 so v **LD Križevci** ustanovili skupino lovskih rogistov. Ustanovni člani so bili **Jože Dunaj, Drago Hanžekovič, Miran Vaupotič in Bogomir Heric**, vsi lovci - člani LD. Zdaj društvo šteje trinajst članov, aktivno jih deluje enajst, in sicer: **Božidar Štiberc, Luka Fras, Uroš Kosi, Alojz Kosi, Tilen Heric, Boštjan Rauter, Dejan Kolarič, Žan Hozjan, Rok Šendlinger, Milan Lebar in Bogomir Heric**. Njegov predsednik je Uroš Kosi, glasbeni vodja pa Božidar Štiberc. So organizatorji območnih srečanj lovskih rogistov. Svoje kulturne programe predstavljajo v domovih starejših občanov, organizirajo lovске - Hubertove maše v regiji in širše. Sodelujejo z lovskimi in drugimi kulturnimi skupinami ter tako prispevajo k razvoju kulturnega dogajanja. Za uspešno delovanje na kulturnem področju so prejeli že številna lovска, občinska in republiška

priznanja. Člani so prejemniki plaketa za lovsko kulturo III., II. in I. stopnje, so nosilci bronastih, srebrnih, zlatih in častnih Gallusovih odličij ter bronastih, srebrnih, zlatih in častnih značk Vinka Štrucla. Udeležujejo se mednarodnih tekmovanj lovskih rogistov, posneli so svojo CD-zgoščenko. S svojo dejavnostjo se trudijo širši javnosti predstaviti kulturno dejavnost slovenskih lovcev tudi na glasbenem področju. Na letno pripravijo približno dvajset nastopov v različnih krajih. Tako križevski rogisti nepretrgoma delujejo že od leta 1982. V zadnjem času se je društvo pomladilo z novimi člani, ki imajo veselje in voljo do razvijanja tovrstne glasbene

Vse foto: Jože Žerdin

*Vse zbrane je pozdravil **Branko Žnidarič**, predsednik območne Zveze lovskih družin Prlekije.*

*Naslov koncerta **Kulturnega društva Križevski rogisti** je bil **Pozdrav rogistov**. Na fotografiji so člani **Kulturnega društva Križevski rogisti**.*

*Ob koncu zelo lepo in dobro pripravljene koncerta je sledil še skupni nastop vseh s skladbo **Mi smo lovci** avtorja **Franca Gornika**, rogistom pa je dirigiral **Stanko Peterka**.*

*Nastopili so tudi člani **KUD Prekmurski rogisti**.*

zvrsti, predvsem pa igranje lovskih skladb in koračnic.

Na koncertu so člani **Kulturnega društva Križevski rogisti** zaigrali več znanih skladb, pri izvedbi pa je svoj delček dodal tudi njihov umetniški vodja **Božidar Štiberc**. **Križevski rogisti** so na svoj koncert v goste povabili tudi številne druge nastopajoče, ki so obogatili koncert. Nekaj ubranih pesmi, tudi z lovsko tematiko, so zapeli pevci **Ljutomerskega okteta**, več lovskih in drugih skladb pa so na koncertu zaigrali člani **KUD Prekmurski rogisti** pod vodstvom **Stanka Peterke** in v glavnem znanega skladbe avtorja **Jožeta Grleca**. Na odru so se predstavili še ljudska godca **Tadej Murkovič** in **Dominik Majcen** ter **Tamburaška**

skupina **Bisernic** iz Društva upokojencev Ljutomer.

Zbrane je na koncertu pozdravil predsednik **ZLD Prlekije Branko Žnidarič**, ki je v svojem nagovoru pohvalil aktivno delo društva in povedal, da bodo v okviru **ZLD Prlekije** aktivnosti društva podpirali tudi v prihodnje. Ob koncu zelo lepega in dobro pripravljene koncerta je sledil še skupni nastop, ko so vsi nastopajoči zaigrali na lovске rogove in druge lovске instrumente skladbo z naslovom **Mi smo lovci** avtorja **Franca Gornika**. Rogistom je dirigiral **Stanko Peterka**, umetniški vodja **KUD Prekmurski rogisti**. Koncert je vodila in povezovala **Silva Vrbnjak**.

Jože Žerdin

Prežih povezuje solzice in »jagre«

Ob vznožju Uršlje gore, na robu starega kmečkega in novega spalnega naselja **Kotlje**, kjer na kmetiji **Brčnik** že stoletja iz globin vre vedno bolj iskana »hotuljska slatina«, kislavoda, ki jo je nekoč rad pil celo cesar **Franco Jožef**, je **Rimski vrelec**.

V privlačnem naravnem in zdravem okolju, ki deluje pod vzdevkom **Rimski vrelec blizu naravi**, je 25. maja 2024 v **Prežihovih Kotljah** potekal jubilejni **Deseti festival solzic**, to pot posvečen ljubezni in pozornosti do dediščine. Prvič so festival organizirali leta 2014, poimenovali pa so ga po črtici **Solzice** pisatelja **Prežihovega Voranca**. V okviru

letošnjega zelo priljubljenega in zanimivega festivala sta med drugim delovali tudi privlačna koroška tržnica in prireditelj **Kotlada 2024**. Na stojnicah so ponujali razne izdelke, v terenskih kuhinjah pa so kuhali jedi na žlico. »Ta pravi lovski golaž« je skuhala ekipa **Lovske družine Prežihovo - Kotlje**.

»Kotuljski jagri« so že sko-

raj osemdeset let ponosni, da se njihova LD imenuje po njihovem rojaku, revolucionarju in velikem domoljubu **Lovru Kuharju**, pisatelju, s psevdonom **Prežihov Voranc**. Po njihovem lovišču namreč poteka tudi privlačna **Vorančeva pot**, ki obiskovalce vodi do vseh zanimivosti iz **Prežihovega življenja**: v **Podgori** do njegove rojstne hiše,

Kotnikove bajte, na Preškem Vrhu do Prežihovine – Prežihove bajte, spominkega muzeja Prežihovega Voranca, ki jo je leta 1911 kupil njegov oče. Na vrhu gručastega hriba, od koder je najlepši pogled na Goro in Kotlje, pot pripelje do Prežihovega mogočnega bronastega doprsnega spomenika, delo akademskega kiparja **Stojana Batiča**. V Podgori pot pripelje do temne gozdne globače Pikel, bolj znane po Prežihovi črtici *Solzice*, kjer je Lovro rad trgal solzice (šmarnice) za svojo mamo. Nato prispemo do središča Kotelj, kjer stoji Batičev bronasti Pobič s solzicami, in na koteljsko pokopališče, kjer je Prežihov grob (umrl je 18. 2. 1950).

V spomin na Prežiha se kar nekaj slovenskih osnovnih šol, ustanov in društev imenuje po njem. Z njim je zagotovo povezan tudi Rimski vrelec, zlasti tamkajšnja kislavna voda, pa tudi nekoč tako

Foto: Franc Rotar

Koteljski »jagri« v družbi ravenskega župana dr. Tomaža Rožena, državnega poslanca Janija Prednika in sodelavke občinske uprave Renate Picej

privlačen in obiskan Hotel Rimski vrelec z lepo urejeno okolico, ki pa je žal klavarno propadel. Pred tremi leti sta ga začela urejati nekdanja Ravenčana **Marjana Kaker** in **Brane Drvodol**, ki ži-

vita v Avstraliji. Doslej sta poleg res lepo urejene okolice zgradila še sodobno razgledno restavracijo, uredila otroška igrišča, igrišče za tenis, igrišče za tenis padle, igranje odbojke na mivki, novo

fontano za kislavo vodo, pa tudi lepo urejen ribnik, v katerem vsako pomlad nov zarod valijo race mlakarice. V jeseni se bosta menda lotila tudi gradnje novega hotela.

Franc Rotar

AGRA tudi lovsko obarvana

Po uspešnem aprilskem sejmu lovstva in ribištva LOV 24 je avgusta na Pomurskem sejmišču v Gornji Radgoni potekal tudi letošnji že 62. mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA. Bil je še posebno dobro obiskan, saj velja za enega največjih tovrstnih sejmov v srednji Evropi in na Balkanu, pa tudi širše v svetovnem prostoru. V raztegnjenem mestecu ob reki Muri, ki premore nekaj več kot tri tisoč prebivalcev, se je letos na 70.000 kvadratnih metrov s svojimi dejavnostmi in izdelki predstavilo okrog 1.800 razstavljalcev; poleg Slovenije še iz kar štiriintridesetih držav. Letošnja sejemska državna partnerica je bila Bolgarija.

Foto: Franc Rotar

Slavnostnega odprtja letošnje Agre so se udeležili številni posebej vabljeni gostje, gospodarstveniki, politiki in tudi mnogi obiskovalci. Zanimiv kulturni program so predstavili tudi bolgarski folklorni plesalci.

Lovca že od nekdaj tradicionalno spremlja tudi Agro. Kako je tudi ne bi, ko pa je vedno tudi lovsko obarvana z razstavljalci lovci, ki so kmetje, čebelarji, gozdarji, vinogradniki, sadjarji, živilorejci – gojitelji goved, svinj in drobnice. Letos je Agro odprla predsednica DZ **Urška Klakočar Zupančič**. V spremstvu predsednika Uprave Pomurskega sejma **Janeza Erjavca**, ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Mateje Čalušič**, ministra za kmetijstvo in prehrano Republike Bolgarije dr. **Georgija Tahova** in direktorja Zavoda za gozdarstvo Slovenije **Gregorja Daneva** je v tamkajšnjem spominskem gozdarskem parku posadila zeleni dren.

Franc Rotar

Nenavadno doraščajoče jelenje rogovje

Jesenski čas postreže bloškim lovcem najlepše trenutke lova v letu. Da je to res, je prepričan tudi naš član **Primož Knavs** iz LD Nova vas - Bloke. Njemu je boginja Diana spet namenila prav posebno lovsko trofejo.

V zgodnjih jutranjih urah, ko so prvi sončni žarki začeli barvati krošnje dreves in ko so se jutranje meglice začele umikati toploti dneva, je na kraju, kjer na travnik po navadi izstopajo divji prašiči, iz gozda stopil mlad jelen z doraščajočim rogovjem v mahu,

Foto: Franc Primožič

Doraščajoče rogovje uplenjenega jelena z nenavadnimi tvorbami.

a s prav posebno nepravilno gobasto razrastjo.

Primož je v prejšnjih dneh na kraju, kjer je čakal, opazil sveže razritine divjih prašičev, zato je poskušal lovsko srečo z njimi. V pričakovanju na preži je zaslišal nenavaden šum, ki je naznanjal prihod težje divjadi. Prepričan, da se približujejo divji prašiči, pa je bil ne malo presenečen, ko je iz gozda na travnik tiho izstopil jelen. Ob pogledu nanj je bilo njegovo presenečenje toliko večje, ko je opazil, da je mlad jelen na glavi nosil nenavadno rogovje, ki je še nepravilno priraščalo. Jelena je uplenil v jutranjih urah.

Primož je tudi sicer znan kot

zbiratelj nevsakdanjih lovskih trofej. Pred leti (o tem smo pisali v reviji *Lovec*) je uplenil srno s tumorjem na glavi, letos pa mu je uspelo upleniti srnjaka z neobičajno razvitim rogovjem. Za mladega lovca, kot je Primož, je nepravilno rastoče jelenje rogovje v mahu zanj že njegova tretja taka lovška trofeja, kar je vsaj pri nas svojevrstna redkost. V lovskem domu smo v družbi uplenitelja in drugih lovskih tovarišev lep čas razglabljali o vzrokih za nepravilno rast jelenjega rogovja, pa tudi, katera bo njegova naslednja zanimiva trofeja.

Franc Primožič

Druženje lovcev ob jezeru Komarnik

Lovska družina Lenart vsako leto tradicionalno organizira lov na raco mlakarico ob jezeru Komarnik. Letošnje druženje lovcev je bilo že oseminštridesetič. Vsa leta je lov vodil izkušen lovec **Viktor Škof** s svojimi pomočniki. Vse drugo v povezavi z organizacijo je bilo tokrat v rokah novega starešine LD **Draga Korošca**, ki je funkcijo prevzel po nedavno umrlem starešini **Vinku Grajfonerju**. Tradicionalnega družabnega lova na mlakarice se vsako leto udeleži veliko lovcev, predvsem iz sosednjih lovskih družin ter pobratene LD **Boč na Kozjaku**. Zaradi izredno vročega dopoldneva je bil lov nekoliko krajši. Kljub temu je bil na koncu lova tudi pozdrav lovini.

Sledil je zadnji pogon pri lovskem domu LD Lenart; lovce je čakal odličen srnjakov golaž z dobro štajersko kapljico, ki se je v hladni senci še kako prilegla. Po nabranih novih močeh se je tam začelo pokalno tekmovanje posameznikov v streljanju na glinaste golobe. Kot novost je bilo tekmo-

Foto: Franc Krivec

Zbrani lovci po lovu na race mlakarice ob jezeru Komarnik pred pozdravom lovini

vanje v streljanju z MK-puško na premično tarčo divjega prašiča.

Čeprav je bilo tudi tekmo-

nje, je bilo poleg rezultata najpomembnejše predvsem prijateljsko druženje med lovskimi prijatelji,

kar bo v prihodnje verjetno še kako potrebno.

Franc Krivec

Reševanje velike uharice

V Centralni čistilni napravi (CCN) Kranj opravljamo praznjenje zalogovnika za blato, kamor je 5. 7. 2024 zašla velika uharica (*Bubo bubo*), ki je naj-

večja sova v Evropi in sodi med ogrožene vrste ptic. V zalogovniku je pristala v blatu, ki se je sprijelo z njenim perjem. Zaradi premalo prostora in blata na perju ptica ni mogla več vzleteti. Na CCN Kranj smo jo takoj začeli reševati. Zaposleni na CCN Kranj

Foto: Marjan Toš

Reševanje velike uharice, ki je v Kranju zašla v zalogovnik za blato.

Foto: Marjan Toš

smo oblekli zaščitno opremo in se spustili v zalogovnik. Sovo smo uspešno ujeli in izvlekli na plano. Sprva je bila ptica zelo mirna in prestrašena, tako da smo jo lahko zlahka oprali in očistili. Nato smo jo za določen čas zamrežili, da se je povsem osušila. Takrat je bila že pogumnejša in je »pihala« ter

»tleskala z jezikom«, če si se ji približal. Nato smo na pomoč poklicali predstavnike DOPPS, ki so ptico pregledali in potrdili, da je z njo vse v redu. Kmalu smo jo lahko spustili v naravo na začetek kanjona Save pod Špikovo skalo.

Dr. Ana Šivic

Iz zgodovine slovenskega lovstva

Okrajna Lovska zadruga Hrpelje - Kozina

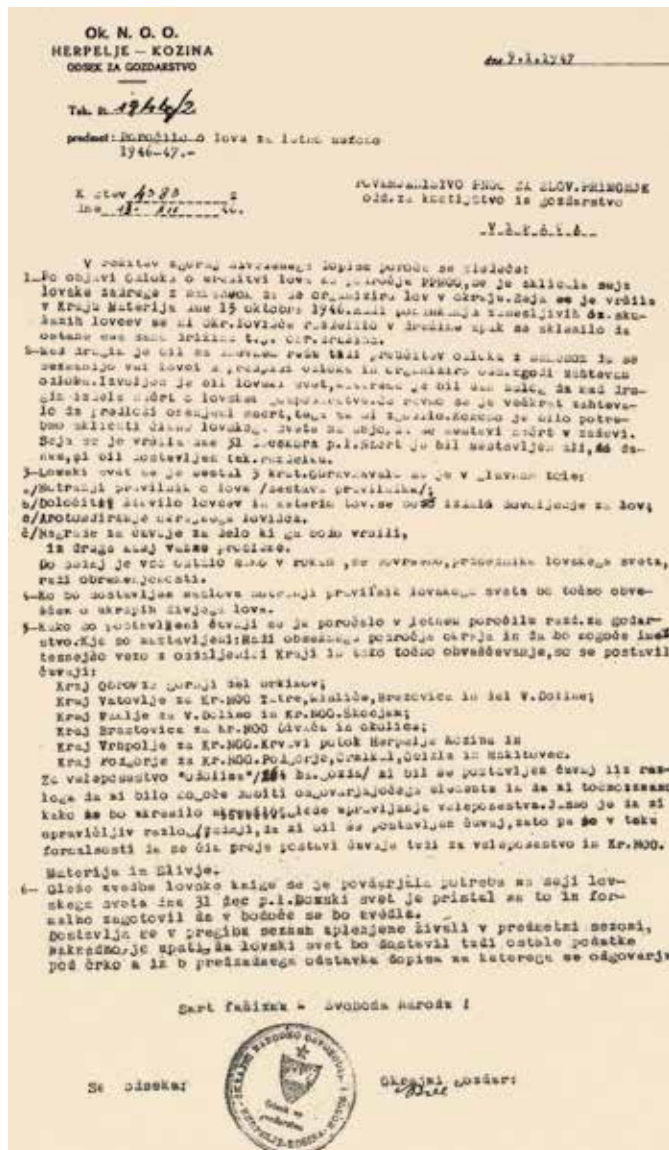
Po objavi *Odloka o ureditvi lova na ozemlju Poverjeništvu PNOO za Slovensko Primorje*¹ 28. avgusta 1946 so se 15. oktobra 1946 v Materiji zbrali tamkajšnji lovci na ustanovnem občnem zboru lovske zadruge, ki ga je najverjetneje sklical okrajni gozdar **Viljem Orel**. V okraju je bilo malo izkušenih lovcev, zato so sklenili, da okrajnega lovišča ne bodo razdelili na/med družine, temveč ustanovili le eno okrajno družino. Na seji² so proučili še

¹ *Odlok o ureditvi lova na ozemlju Poverjeništvu PNOO* z dne 10. avgust 1946, Uradni list PNOO za Slovensko Primorje, št. 16-108/46, z dne 28. avgust 1946, str. 123.

² Okrajno NOO Hrpelje - Kozina,

Odlok o ureditvi lova na ozemlju Poverjeništvu PNOO in izvolili Okrajni lovski svet (OLS). Za predsednika OLS so izbrali **Franca Počkaja**. Lovskemu svetu so poverili pripravo načrta o lovskem gospodarstvu. V letu 1946 se je Svet sestel trikrat. Na sejah so obravnavali, kot so takrat rekli, sestavo »notranjega pravilnika«, in sicer o lovu za okrajno lovsko družino, kot je bil to običaj v vseh lovskih društvih, združenjih in zadrugah, določili so število lovcev in sestavljali predloge, predvsem kateri lovci bodo do-

Odsek za gozdarstvo, *Poročilo o lovu za lovno sezono 1945/46*. Dopis Oddelku za kmetijstvo in gozdarstvo pri Poverjeništvu PNOO za Slovensko Primorje z Vipavo, št. 1944/2, z dne 9. januar 1947, Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, Arhiv republike Slovenije (ARS), AS 1118, t. e. 75: v dopisu je ustanovni občni zbor Okrajne lovske zadruge Hrpelje - Kozina imenovan »seja lovske zadruge«.

Poročilo o lovu za letno sezono 1945/46, št. 1944/2, z dne 9. 1. 1947

OKRAJNI INOO HRPELJE KOZINA
Odsek za kmetijstvo in gozdarstvo

IZKAZ PLENA ZA LOVNO LETO 1946-47

K r a j	B i s t v o					P o s t a l e					O b s e b			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13
Ornel	12	1												
Kostelec	2	1												
Brezovica	24	2	1		7									
Slope	14													
Rodik	4													
Kočija	20	4	1			8	Kozina				3	6		
Kačiče	2													
Materija	15	3												
Podgorje	30													
Crnotiče	10													
Praporče	11													
Povzetki total za divji lov														
2 1 2 1														
Hrpelje Kozina, dne 9. 1. 1947														
Predsednik lovske zadruga SVETA (Franz Počaja)														
Gozdar Viljem Orel														

Izkaz plena (odstrela) za lovsko leto 1946/47 za Okraj Hrpelje - Kozina

bili dovoljenje za lov oziroma orožne liste, nato o zaokrožitvi (arondiranju) okrajnega lovišča, o nagradah za lovske čuvaje za delo, ki ga bodo opravljali, in še o drugih, manj pomembnih stvareh. Nadalje so naslovno sporočili, da so v okraju do datuma nastavili po enega lovskega čuvaja v kraju Obrov za zgornji del Brkinov, v Vatovljah za območje Krajevni NOO Tatre, Misliče, Brezovica in del Velike doline, v kraju Famlje za preostalo Veliko dolino in območje Krajevne NO Škocjan, v kraju Brestovica za območje Krajevne NOO Divača in okolica, v kraju Vrhpolje za območje krajevni NO Krvavi Potok, Hrpelje in Kozina ter v kraju Podgorje za območja krajevni NO Podgorje, Črni Kal, Ocizla in Rakitovec. Odsek za gozdarstvo si je prizadeval, da bi lovske čuvaje čimprej postavili še za območja krajevni NO Materija in Slivje, predvsem pa za veleposestvo Odolina v izmeri 246 ha, v glavnem gozda. Kot je razvidno iz Izkaza odstrela za lovno sezono 1945/46 in Izkaza plena (odstrela) za lovno leto 1946/47, je okrajno lovsko zadrugo sestavljalo enajst revirnih skupin, ki so leta 1946 v bistvu postale lov-

ske družine (LD), ki so bile Črni Kal, Kostelec, Brezovica, Slope, Rodik, Kozina, Kačiče, Materija, Podgorje, Crnotiče in Praporče. Tako naj bi po tem seznamu z naslovom Izkaz plena 1946/47 v Okraju Hrpelje - Kozina divji lovci in zankarji v tisti lovni sezoni uplenili štiri srne, šest zajcev, eno lisico, tri jazbece in eno kuno.³

»Sejo« v Materiji je okrajni gozdar, ki je tudi pisal zapisnik, sklenil s šesto točko zapisnika, v kateri je navedel, da so glede uvedbe lovske knjige poudarili potrebo tudi na seji Lovskega sveta 31. decembra prejšnje leto in da bodo uvedli lovsko knjigo. Na koncu je še zapisal, da so v pregibu (k št. 4383 z dne 13. XII.) dodali tudi seznam uplenjene divjadi v predmetni sezoni. Upati je, da bo Lovski svet naknadno dostavil tudi druge podatke pod črkama a in b:

a) notranji pravilnik o lovu (sestava pravilnika),

b) določiti število lovcev in katerim tovarišem bodo izdali dovoljenje za lov.

Vojko Rutar

³ Okrajni INOO Hrpelje - Kozina, Odsek za gospodarstvo = Gozdarstvo, *Izkaz plena za lovsko leto 1946/47*, ARS, AS 1118, t. e. 75.

Sporočilo za medije

Nova opažanja progastega goža, ki je med najbolj redkimi vrstami plazilcev v Sloveniji

Raziskovalci Nacionalnega inštituta za biologijo so v akciji ljubiteljske znanosti Ponovno se išče progasti gož, ki smo se ji pridružili tudi lovci v Sloveniji in družinski člani (glej Lovec, 7–8/2024, str. 369 – op. ur.). Letos smo kmalu po objavah prejeli nove in zanimive podatke ter opazovanja progastega goža, ki je naša največja nestrupena kača in ima najboljše razmere za življenje v Slovenski Istri. Velik odziv na akcijo je pokazal, da ljudje spoštujejo kače in jih iz leta v leto bolje poznajo.

Pred štirimi leti so v prvi akciji ljubiteljske znanosti za pridobivanje podatkov o opažanjih progastega goža prejeli dvajset odzivov, med katerimi so bili v petih primerih plazilci vrste progasti gož. Letošnji odziv je bil še večji, saj so prejeli več kot petdeset opažanj različnih vrst kač iz vse Slovenije, med katerimi pa je bilo prav tako pet opažanj progastega goža zabeleženih v Slovenski Istri. Z omenjenega

Foto: Devorin Tome

območja Nature 2000 je večina novih podatkov o progastih gožih z novih mest (lokacij) v primerjavi s prvo akcijo iz leta 2020. Velik odziv na akcijo je pokazal, da ljudje radi opazujemo naravo in njene prebivalce ter spoštujejo njihov življenjski prostor.

Alenka Žunič Kosi, raziskovalka na Nacionalnem inštitutu za biologijo, ki sodeluje v akciji, je o rezultatih povedala: »Progasti gož je velik, a plašen plazilec, zato smo za pomoč pri opažanjih prosili prebivalce in obiskovalce Slovenske Istre. Že pred štirimi leti nas je pozitivno presenetil velik odziv javnosti, saj do takrat nismo imeli veliko podatkov o njegovem pojavljanju. Letošnji odziv je bil še večji in med vsemi

fotografijami in video posnetki smo lahko določili pet progastih gožev v Sloveniji. Veseli nas, da akcije ljubiteljske znanosti prispevajo k boljšemu poznavanju in spoštovanju teh živali med ljudmi.«

Progasti gož je največja nestrupena kača, ki živi na območju Slovenije. Je tudi dober plezalec in plavalec. Zanj je tudi značilno, da je dokaj počasen. Za ljudi je koristen, ker na naraven način pomaga uravnati populacijo malih glodavcev (voluharic, miši), mlajši progasti goži pa plenijo tudi žuželke. Lahko si ga le želimo za soseda, saj je nestrupen in koristen prebivalec naših vrtov. Je zelo plašen, zato ga ljudje le redko opazimo. V Sloveniji živi dvaindvajset vrst plazilcev, od

katerih je enajst vrst kač. Vsi plazilci sodijo med zavarovane vrste. Med njimi je eden tistih z rdečega seznama ogroženih vrst tudi progasti gož.

Akcija poteka v integriranem projektu LIFE za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji, organizirata pa jo partnerja Nacionalni inštitut za biologijo in Zavod Štirma ob sodelovanju Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica in drugih projektnih partnerjev.

V okviru akcije ljubiteljske znanosti Ponovno se išče progasti gož je bil velike pozornosti deležen tudi video, v katerem so mimoidoče povprašali, če poznajo progastega goža.

Špela Polak Bizjak,
Zavod Štirma

OGLASNO SPOROČILO
NAROČNIK: Optics Trade, d. o. o.
www.Optics-t.eurorade

Toplotni monokularji Pulsar Axion XG Compact

Pulsar je bilo prvo podjetje na svetu, ki je začelo s proizvodnjo toplotnih (termalnih) naprav za lovsko uporabo. Vse skupaj se je začelo v stanovanju vodje njihovega razvoja v Glasgowu na Škotskem, kjer je skupaj s svojima najstniškima sinovoma sestavil prvih sto petdeset toplotnih monokularjev z imenom Pulsar Quantum. Njegova vizija je pripomogla, da dandanes več milijonov lovcev uporablja toplotno občutljivo optiko in na trgu deluje več kot sto različnih proizvajalcev.

Po začetni prevladi Pulsarja na trgu toplotnih lovskih naprav smo zdaj priča vzpostavljanju ravnovesja med številnimi proizvajalci tudi v tej niši. Kljub ostri konkurenci Pulsar še vedno ostaja tisti proizvajalec, ki določa trende, katerim nato sledijo vsi drugi. Prav tako je Pulsar edini evropski proizvajalec med vodilnimi znamkami na tem področju.

Toplotni monokular Pulsar Axion XG Compact

Toplotni monokularji, omenjeni v tokratnem prispevku, so odlični primer postavljanja trendov, saj pričakujemo, da bodo številni proizvajalci sledili njihovem zgledu.

Toplotni monokularji Pulsar Axion XG Compact so najmanjše in najlažje naprave na trgu, ki so opremljene s senzorjem z ločljivostjo 640 x 480. Dolgo je veljalo prepričanje, da senzorna take velikosti ni mogoče vgraditi v tako majhne in kompaktne naprave. Pulsarju je to uspelo, kar

omogoča, da lahko uporabniki tudi od najmanjšega monokularja, ki ga je mogoče pospraviti v vsak žep, pričakujejo enako kakovostno sliko, kot jo nudijo večje naprave. Trenutno Pulsar v tej seriji ponuja dva modela, in sicer z lečo premera 30 mm in lečo premera 35 mm. S 30-mm lečo je mogoče zaznati živali do razdalje 1300 m, z večjo lečo pa do 1800 m.

Predstavljeni monokularji nudijo vse možnosti, ki veljajo za standardne v toplotnih (»termal-

nih») napravah. Med take funkcije sodijo povezljivost s pametnim telefonom, možnost zajemanja videa in slik, prilagajanje parametrov slike, barvnih palet in podobno. Ohišje monokularjev je izdelano iz izjemno trpežnega magnezija in so popolnoma vodotesni, četudi so potopljeni v vodo. Prav tako lahko naprave zdržijo ekstremne temperature do -25 °C, kar so običajne zimske temperature v državi, kjer ima Pulsar svoje korenine.

Monokularji uporabljajo standardno Pulsarjevo izmenljivo baterijo APS3 in so opremljeni s polnim triletnim jamstvom. Glede na odlične sloves Pulsarja in dejstvo, da je proizvodnja v Litvi in Latviji, lahko pričakujemo, da bo servis mogoč tudi dolgo po izteku jamstvenega roka.

Za vse lovce, ki iščejo izjemno majhen monokular, ki kljub svoji velikosti ponuja optične lastnosti velikega senzorja 640 x 480, sta oba modela na voljo na spletni strani www.optics-trade.eu in v boljše založenih lovskih trgovinah. Za več informacij pokličite 031/770-520 (Optics Trade) ali nam pišite na info@optics-trade.eu.

IZ ZAPRAŠENIH ARHIVOV ZA SPOMINJANJE IN POMNENJE

JANEZ PEČAR, VODNIK IN TRENTARSKI LOVEC

S lovskim lovcem in planincem dobro znani ljubitelj Julijskih Alp in zaljubljenec v dolino Trente Julius Kugy¹ je rad pisal o planinskih vodnikih, med katerimi so bili v glavnem izkušeni lovci. Med njimi je bil tudi **Janez Pečar**. Kugy ga je zelo cenil in mu namenil nekaj lepih, zelo berljivih stavkov. »Še o nekem tretjem Borovcu bi vam rad pripovedoval. Pisal se je Pečar, po domače Bobek; bil je sin onega Pečarja Bobka, ki je bil spremljal odličnega beljaškega gornika Hermana pl. Findenegga, prvega zmagovalca Montaža, pri njegovih poskusih v stenah Suhega plazu ali Škrlatice, kakor ji pravijo domačini Kranjskogorci. Prav gotovo bi bila ta dva moža zaslužila prvi pristop. Toda jaz sem ju bil, ne da bi vedel za njune napore, prehitel, ko sem napadel z Andrejem Komacem od juga, iz Trente. Prvenstvena pot, ki sva jo takrat izvolila, je bila pač ena najtežjih plezarij, ki se jih spominjam. Ampak Andrej je bil z menoj!« In potem večji del zapisa nameni Pečarju - Bobku, ki je bil najkrepkejši med vodniki, pogumen nosač in izredno spreten lovec gamsar. »Nekateri so ga imeli tudi za divjega lovca. Kakorkoli že, bil je res odličen lovec na gamse, ki se ni ustrašil nobene pečine, nobenega prepada in melišča. Bojda je bil po poklicu mizar, sicer pa zelo preudaren in zanesljiv mož, razgledan in varen plezalec.« Tako kot vsi vodniki takratnega časa je tudi Pečar za pomoč pri vzponih zahteval plačilo. In ga tudi dobil.

»Tarife za tiste vzpone, ki sem jih jaz opravljal, seveda ni bilo,« je zapisal Kugy in nadaljeval, da jih je plačeval skromno in zmeraj skrbno. Najboljši med njimi so dobili tudi posebno nagrado. Menda je Kugy nagrade vedno zelo pravično odmeril tistim, ki so se res izkazali in včasih tudi veliko tvegali. »Plačeval sem jim, sporazumno, po lastni oceni upam pa da sem nagrado zmeraj skrbno, pravično in obilno odmeril. Kaj je te ljudi nagibalo, da so mi bili vedno radi na voljo, da so takoj pustili svoje delo in odhajali z menoj? Gotovo jih ni tolikanj mikala nagrada, bolj jih je vodila zvesta vdanost do mene in ljubezen do gora, želja po svobodi, po doživetju in uspehu, po pustolovščinah v višavah. Na dnu svoje duše so bili v tem smislu in kljub vsemu gorniki naše vrste. Koliko lepih dokazov imam za to trditev!«

Pečar ali po domače Bobek je imel poleg drugih smešnih lastnosti tudi to, da je rad sedel blizu k ognju. Ponoči ni nikoli legel, temveč je pozorno spremljal dogajanje okoli ognja in ko so se drugi spravili spat, je bil neke vrste njihov stražar. Vse je imel pod nadzorom. »Pogosto sem ga jemal s seboj, bil je zelo pošten in pripraven in svoje gore je poznal; videlo se je, da je bila njegova šola trda, pa dobra. Kadar je napačila ura bivaka in je svetlo zaplapolal plamen, smo ga napeto opazovali in tudi ponoči smo se pogosto dvigali in se ozirali za njim. In glej, tam je sedel sredi plamenov, pokončen, zravn; pazljivo se je oziral na vse strani, snopi isker so se utrinjali krog njega, čarobne rdeče luči so mu oblivale suhljati obraz in tršato postavo. Zdaj pa zdaj je zgrabil z roko košček žerjavice in ga počasi vtaknil v pipo. Nepojmljivo nam je bilo vse to, včasih je človeka imelo da bi se trikrat pokrižali,« je o svojem vodniku, trentarskem gamsarju in divjem lovcu Bobku zapisal Julius Kugy. Zanimivo branje ne zgolj zaradi vsebine, pač pa še zlasti zaradi sočnega jezika in nekaterih arhaičnih izrazov, ki jih dandanes zlasti mlajši težko razumejo.

Dr. Marjan Toš

¹ www.soca-trenta.si z dne 23.5. 2024. Julius Kugy, slovenski pravnik, alpinist, častnik, pisatelj in humanist, oče alpinizma v Julijskih Alpah (1858–1944). Bil je izjemen gornik in obiskal je številna območja Alp, dolina Trenta pa mu je posebej ostala v srcu. Njegov prvi vodnik iz Trente je bil Anton Tožbar, na smelejših pohodih ga je več kot dvajset let spremljal Andrej Komac - Mota. Na najbolj drznih in zimskih poteh se jima je pridružil še Jože Komac - Pavr. Z njim so se družili tudi mnogi lovci na gamse.

Julius Kugy še vedno združuje ljudi v gorah. (Vir: arhiv PZS)

OKUSI NARAVE

Srnina paela z ječmenom

Za štiri do šest osebe potrebujemo:

- 300 g srnjega mesa brez kosti
- sol, grobo mlet črni poper
- 3 žlice olivnega olja
- 100 g pancete divje svinje
- 100 g čebule
- 60 g korenja
- 270 g jajčevca
- 350 g bučk
- 160 g svežega paradižnika
- 400 g mešanice ječmena, riža in kvinoje
- ½ žličke kurkume, ½ žličke muškatanega oreščka, ½ žličke zmlete kumine
- 1 žlica začinke
- 1000 ml vode
- 110 g graha iz konzerve

Srnje meso do suhega otreemo s papirnato brisačo in ga zrežemo na centimeter velike koščke, prav tako tudi panceto. Žlico olivnega olja vlijemo v veliko ponev in v njej popečemo koščke pancete, dodamo srnje meso, premešamo ter vse skupaj dvajset minut pečemo na srednji temperaturi. Nato prestavimo v drugo posodo.

V isto ponev vlijemo novi dve žlici olivnega olja, ki ga segreje-mo. Dodamo seseklano čebulo in pražimo, da porumeni. Korenje, jajčevce, bučke in paradižnike zrežemo na koščke ter dodamo čebuli in pečemo deset minut. Pridenemo srnje meso, vmešamo mešanico ječmena, riža in kvinoje ter začini-mo s kurkumo, muškati-nim oreščkom, kumino in začinko. Prilijemo liter vode, po okusu solimo in popramo. Na srednji temperaturi kuhamo štirideset minut oziroma po navodilih proizvajalca mešanice treh žit. (Lahko so že predkuhane in je dovolj dvajset minut). Grah dodamo deset minut pred koncem kuhanja. Preden paelo ponudimo, jo lahko posujemo z naribanim parmezanom.

Jed je zelo dobra tudi hladna ☺

O ječmenu: Je zelo staro žito. Izvira iz zahodne Azije in severovzhodne Afrike. Uporabljali so ga že stari Egipčani in Grki. Največ se uporablja kot krmno žito in za pripravo piva, kvasa, viskija ... Praženega poznamo kot nadomestek prave kave, kuhan je ječmenova kaša, ki se imenuje ješprenj in ga potrebujemo za pripravo jedi, imenovano ričet. Ječmen vsebuje vrsto zdravnih učinkovin: uravnava krvni sladkor in je lahko prebavljiv. Pomaga pri izgubi odvečne teže. Kot zdravilno sredstvo ga je uporabljal že Hipokrat.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!
Žan in Eva

V sredo, 28. 8. 2024, nas je presenetila žalostna novica, da je zastalo srce našega lovskega tovariša **Ludvika Rituperja** - Lajčija, predsednika LD Prosenjakovci, podpredsednika ZLD Prekmurje in člana UO LZS.

Ludvik se je rodil 11. 9. 1949 v Ivanjševcih. Svojo službeno pot je začel kot šofer v mednarodnem prometu (v Špedtransu in Avtobusnem prometu - Murska Sobota), kmalu za tem se je zaposlil pri Organih za notranje zadeve Republike Slovenije, in sicer najprej kot miličnik, potem pa je, po dodatnem izobraževanju in diplomi na pravni fakulteti, opravljal različne naloge v Organih za notranje zadeve Republike Slovenije vse do svoje upokojitve leta 1993.

Leta 1984 je postal član LD Prosenjakovci, v kateri je bil član vse do smrti. V LD Prosenjakovci je opravljal različne funkcije: od leta 1986 naprej pa vse do zdaj je bil član OU LD, razen v obdobju med letoma 1992 in 1996, ko je bil predsednik Disciplinske komisije LD. V začetnem obdobju je več let opravljal funkcijo tajnika, od leta 1996 naprej pa funkcijo starešine.

Od leta 2002 je bil tudi stalni član UO Zveze lovskih družin Prekmurje, v kateri je bil zelo aktiven vse do konca življenja. Od leta 2014 do leta 2022 je bil predsednik ZLD Prekmurje, od leta 2022 pa njen podpredsednik. Poleg omenjenih funkcij v območni lovski zvezi je bil aktiven tudi na ravni OZUL Pomurskega LUO, saj je bil od leta 2011 član Izvršnega odbora omenjenega združenja.

Nenazadnje je bil Ludvik aktiven tudi v organih naše krovne organizacije - Lovski zvezi Sloveniji, katere član UO je bil vse od leta 2016.

Lajči, kot smo ga klicali, je v svoji lovski karieri dosegel veliko in tudi veliko prispeval ne le lovstvu v Prekmurju, ampak tudi lovstvu v širšem slovenskem prostoru pa tudi na mednarodnem področju. Strokovnost, znanje in visoka moralno-etična načela so bile vedno glavne odlike našega pokojnega tovariša Ludvika.

Za svoje zavzeto delo v lovstvu je bil tudi večkrat odlikovan: prejel je znak LZS za lovske zasluge, red LZS III. II. in I. stopnje. Poleg tega je leta 2018 prejel še srebrni znak KZS za kinološke zasluge.

Nekaj besed iz poslovnega govora ob njegovem grobu:

Težko je najti besede, s katerimi bi lahko opisali Lajčijevo veličino človeka in lovca. Njegova dela v lovstvu so bila takšna, da se je ob branju njegovega življenjepisa marsikdo vprašal, koliko življenja je imel ta človek. Res je. Velika večina izmed nas v tem času ne bi zmogla in znala storiti vsega tega, kar je lahko postal Lajči. V zadnjih letih njegovega življenja je trdno stal ob svoji ženi in jo bodril pri njenih zdravstvenih težavah. Nihče niti ni pomislil, da se je bolezen potihoma polotila tudi Lajčija in vse opravila zelo na hitro. Verjamemo, da posameznik umre takrat, ko je zadnjič spregovorjeno njegovo ime. Lajči bo med nami živel večno, saj bo težko govoriti o lovstvu, ne da bi pogostokrat omenili njegovo ime ...

Dragi Lajči, zahvaljujemo se ti za vse, kar si dobrega storil za svojo

lovsko družino in za lovstvo nasploh. Naj ti boginja Diana v večnih loviščih nakloni najboljše stojišče!

**LD Prosenjakovci,
ZLD Prekmurje – A. K.,
Lovska zveza Slovenije**

V nedeljo, 12. 5. 2024, je za vedno zaspal **Ivan Gornik**, dolgoletni član LD Banja Loka - Kostel.

Ivan se je rodil 28. 8. 1941 kot najmlajši od štiri-rih otrok. Rodil se je v času, ko je na Slovenskem divjala druga svetovna vojna, ki njegovi družini ni prizanesla in jo je zaznamovala za vse življenje. Že tako težke vojne trenutke je zaznamovalo tudi to, da so očeta odpeljali v taborišče na Rabu, od koder se ni nikoli vrnil. Dejstvu, da očeta ni več, so prilagodili svoje življenje in si naprej prizadevali za skupno preživetje. Kljub vsem grozotam, ki so jih preživeli, so ostali spoštovana, delavna in povezana družina. Ivan je takšen ostal vse življenje.

Po končanem šolanju na trgovski akademiji ga je poklicna pot vodila v Kočevje, kjer si je s pridnim delom ustvaril dom in družino. Življenje v Kočevju mu je omogočalo gojiti tudi eno njegovih velikih ljubezni: ljubezen do narave in lova.

Kot velik ljubitelj narave in divjadi je leta 1974 vstopil v članstvo LD Banja Loka - Kostel in se kmalu izkazal kot vesten, marljiv, izjemno aktiven in nepogrešljiv lovski tovariš, za kar je že leta 1976, le dve leti po vstopu v lovsko organizacijo, prejel odlikovanje z družinskim priznanjem. V svoji dolgi lovski karieri je opravljal številne pomembne funkcije. Bil je blagajnik LD (1977–1980 in 1993–1995), član nadzornega odbora (1985–1986, 1999–2004 in 2009–2015), član finančne komisije (2016–2021), referent za gradbeništvo (1983–1984 in 1989–1991), bil pa je tudi pomemben član za razvijanje lovskega tovarštva ter pobudnik pobratenja med LD Banja Loka - Kostel in LD Podlehnik, saj je prav v času, ko je nastalo pobratenje, leta 1974, ravno vstopil v LD. Nato je bil v letih 1981–1982 referent za sodelovanje s pobrateno LD.

Za svoje vestno in dolgoletno delo je bil večkrat odlikovan; prejel je družinsko priznanje, znak LZS za lovske zasluge, zlati znak LZS za

Narisal: Milon Samari

lovske zasluge in priznanje OLZ III. stopnje. Za dolgoletno članstvo v lovski organizaciji je prejel tudi jubilejna znaka za štiridesetletno in petdesetletno članstvo v lovski organizaciji.

Ivan se je rodil v sivino druge svetovne vojne, odšel pa je obdan z zelenjem v času, ko se je narava znova prebudila in se v njej rojevajo nova življenja. Tudi z njegovim odhodom se je rodilo neko novo, drugačno življenje, življenje večnosti. Kajti v naših srcih so vzniknili spomini nanj, ki bodo živeli večno.

LD Banja Loka - Kostel – M. K.

V ponedeljek, 2. 9. 2024, smo se lovci Lovske družine Starše na pokopališču Pobrežje v Mariboru poslovili od spoštovanega lovskega tovariša **Srečka Tancerja**, ki je umrl 29. 8. 2024

Srečko Tancer se je rodil 28. 4. 1946, končal študij in si pridobil naziv univerzitetni diplomirani inženir. Zaposlil se je kot izvršni direktor v podjetju Karoserist, nato pa je bil vse do upokojitve direktor tozda TAM - Maribor.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Ludvik Rituper, LD Prosenjakovci, * 11. 9. 1949, † 28. 8. 2024	Franc Nemeč, LD Gorica, * 7. 12. 1935, † 10. 7. 2024.
Bojan Jenko – Boko, LD Čatež ob Savi, * 22. 3. 1958, † 27. 8. 2024.	Branko Valentan, LD Cirkovce, * 28. 4. 1955, † 25. 9. 2024.
Matevž Pavlovič, LD Rogatec, * 27. 8. 1938, † 24. 8. 2024.	Janez Lorber, LD Poljčane, * 11. 4. 1966, † 8. 9. 2024.
Valter Franc Frangež, LD Rogatec, * 23. 1. 1943, † 31. 8. 2024.	Jožef Lešnik, LD Malečnik – Košaki, * 12. 3. 1943, † 22. 5. 2024.
Vojko Gajšek, LD Šentjur, * 27. 10. 1980, † 2. 9. 2024.	Jože Vajdl, LD Peca – Mežica, * 17. 2. 1942, † 21. 9. 2024.
Jože Remic, LD Rečica ob Savinji, * 25. 3. 1937, † 4. 9. 2024.	Jožef Rojs, LD Voličina, * 27. 2. 1938, † 27. 9. 2024.
Vojko Šajn, LD Prem, * 22. 9. 1959, † 14. 7. 2024.	Vlado Ferlič, LD Hoče, * 3. 10. 1971, † 24. 9. 2024.
	Slavko Brišar, LD Otavnik, * 10. 5. 1951, † 3. 10. 2024.

Umrlim časten spomin!

Zadnjič smo se srečali v lovskem domu v Staršah ob dnevu odprtih vrat LD Starše konec maja 2024. Nato smo izvedeli, da je moral zaradi težav s srcem in kožnim rakom poiskati zdravniško pomoč v Mariboru in v Ljubljani. Na žalost nas vseh, predvsem pa njegove žene, hčerke, sina ter vnukinj, je konec avgusta njegova lovska duša za zmeraj odšla v večna lovišča.

Leta 1976 je Srečko postal član LD Starše in ji ostal zvest vse do njegove smrti. Ko se ga bomo spominjali, bomo vedeli, da je bil Srečko lov tako rekoč pomemben dejavnik v njegovem življenju. Takoj po vstopu v LD in po opravljenem lovskem izpitu se je aktivno vključil v delovanje organov LD. Opravljal je funkcijo blagajnika (1985–1987; 1997–2005 in 2020–224), starešine (1975–1997), predsednika NO (1987–1993), predsednika komisije za odlikovanja LD (1993–1997 in 2024–2024), aktivno je deloval v strelski sekciji, bil je mentor mladim lovcem in član odbora ob krstih mladih lovcov. Ob tem pa se je dopolnilno izobraževal za lovovodjo, katere naloge je odlično opravljal vrsto let, prav tako je bil v okviru LZ Maribor član finančne komisije (2001–2023) in komisije za odlikovanja (2021–2024).

Vsem je bil vzor lovske pravičnosti, srčnosti in plemenitosti, bil je izjemen lovski tovariš, ugleden lovski funkcionar v LD Starše in na ravni LZ Maribor. Srečko Tancer si je venomer prizadeval za poštenost in lovsko pravičnost med lovci, za napredek lovstva, v kinologiji, pri načinih lova na veliko in malo divjad ter za neomajno pripadnost naši širši lovski organizaciji. Veljal je za velikega zagovornika varstva divjadi in njenega življenjskega okolja, tudi s prizadevanjem v lovišču in revirju. Prav tako je veljal za etičnega in pravičnega lovca, mentorja mladim. Lov je bil ter zanj vedno stvar velike časti in osebne odgovornosti. Za izjemne zasluge in delovanje v lovstvu je prejel odlikovanja: znak LZS za lovske zasluge, reda LZS za lovske zasluge III. in II. stopnje in dve priznanji OLZ Maribor.

Srečko bo ostal v naših srcih in gotovo mu bo tudi v večnih loviščih namenjen poseben »štant«.

Lovska družina Starše – M. M.

Prva samostojna državna preizkušnja po umetni KS v LD Jurklošter

Do lani je preizkušnje za barvarje organizirala Državna vzrejna komisija pri KZS. Že leta 2021 je bil ustanovljen **Klub hanovrskih in bavarskih barvarjev Slovenije** (KHBBS), ki je bil v začetku leta 2023 sprejet kot član Kinološke zveze Slovenije in ki je tako tudi izpolnil pogoje za kandidiranje in organizacijo državnih prireditev. Prav tako je UO KZS s sklepom prenesel vzrejo na klub, tako da je le-ta lahko že v letu 2023 kandidiral za organizacijo in izvedbo samostojne državne preizkušnje barvarjev po umetni krvni sledi v letu 2024. Klub je k soorganizaciji Prve samostojne državne preizkušnje po umetni krvni sledi (KS) 22. 6. 2024 povabil **LKD Celje in LD Jurklošter** ter preizkušnjo prijavil pri Komisiji za prireditve pri KZS, za kar je dobil odobritev. Dogovor med klubom in LD Jurklošter je bil, da bosta preizkušnja in vsa pogostitev za vse udeležence brezplačna.

Za organizacijo preizkušnje smo se s predsednikom kluba **Srečkom Mumlom**, starešina LD Jurklošter **Gregorjem Korenom** in **Miroslavom Lavričem** ter predsednikom LKD Celje **Janezom Šumakom** začeli pogovarjati že v aprilu. Dogovorili smo se, da bo LD zagotovila ustrezne terene v lovišču, kri in parklje srnjadi za položitev sledi ter pogostitev, klub pa bo poskrbel za obvestilo o državni preizkušnji v glasilu Lovec, zbral prijave za preizkušnjo, pripravil katalog, zagotovil kože srnjadi za polo-

žitev na konec sledi, zagotovil pokale, diplome in priznanja, na preizkušnjo povabil predsednika LZS **Alojza Kovšco**, predsednika Komisije za kinologijo pri LZS **Iana Koštomaja** in predsednika KZS **Harija Arčona**. V sofinanciranju z LKD Celje bi klub zagotovil tudi praktične nagrade za udeležence. Ker je od letošnjega leta KHBBS organizator državnih preizkušenj za barvarje, se je UO kluba odločil, da bo pripravil in podelil prehodni pokal zmagovalcu z logotipom kluba.

Z LD Jurklošter smo se tudi dogovorili, da organizacijski odbor sestavljamo: **Srečko Mumel** kot predsednik organizacijskega odbora, **Miroslav Lavrič** kot vodja prireditve, **Gregor Koren** kot član in **Jožef Verčko** kot strokovni vodja preizkušnje.

Obvestilo o preizkušnji je bilo objavljeno v majski številki glasila Lovec. Po dogovoru s predstavnikoma gostiteljske LD Jurklošter je bilo število vodnikov omejeno na štirinajst. Že prve tri tedne po objavi se je na preizkušnjo prijavilo štirinajst vodnikov, tako da smo na začetku nekaj kandidatov morali zavrniti. Ker pa sta dva vodnika tik pred preizkušnjo odpovedala sodelovanje zaradi poškodbe psa in gonje psice, smo na preizkušnjo povabili prvotno zavržene vodnike. Ena izmed prvotno zavrženih vodnic se je odločila za sodelovanje na preizkušnji.

Klub je za sojenje na preizkušnji izbral naslednje sodnike: **Robert Bandlja**, **Janeza Šumaka**, **Marjana Kodruna**, **Janija Krivca**, **Igorja Grašaka**, **Lorno Resman** in **Tomaža Burazerja**, ki je bil hkrati delegat KZS. Določeni so bili tudi lovci – terenski pomočniki na sledih.

Zbor vodnikov na začetku preizkušnje

Zbor sodnikov in terenskih pomočnikov za preizkušnjo je bil v petek, 21. 6. 2024, ob 15.30 v lovski koči LD Jurklošter. Lavrič je kot vodja prireditve predstavil pomočnike in terene ter povedal, da so si terene predhodno ogledali, sledi, ki so dolge od 920 do 950 m, so strasirali, ter da so tereni, kjer so sledi, enakovredni, vendar zahtevni zaradi strmine. Predstavil sem sodnike, ki so izžrebali terenske pomočnike na sledih (**Miroslav Lavrič**, **Simon Kovač**, **Rihard Pušnik**, **Drago Pušnik**, **Amir Borovac**, **Erich Kladnik** in **Tijan Borovac**), ki so ves čas požrtvovalno opravljali svojo nalogo. Predstavil sem *Pravilnik za samostojno preizkušnjo v delu po umetni krvni sledi* z namenom, da bodo sledi polagali enakovredno. Ker je bilo vreme zelo vroče in soparno, smo s polaganjem umetnih sledi kar nekaj časa počakali, da polagalcem ni bilo preveč vroče.

Naslednji dan zjutraj je bil ob 8. uri zbor vodnikov ob lovski koči na strelišču za streljanje z MK-puško. Po zaigrani himni so udeležence pozdravili: starešina LD Jurklošter **Gregor Koren**, predsednik LKD Celje **Janez Šumak**, predsednik KHBBS **Srečko Mumel** in delegat KZS **Tomaž Burazer**, ki je tudi uradno odprl preizkušnjo. Nato sem v imenu VK pozdravil udeležence in jim predstavil pravilnik, po katerem je bila organizirana preizkušnja. Sledilo je žrebanje številki sledi. Ugotovili smo, da je na preizkušnjo prišlo dvanajst vodnikov od trinajstih prijavljenih in da manjkajoči vodnik organizatorjev ni obvestil o razlogih svoje odsotnosti.

Ker je bila tudi za tisti dan napovedana visoka temperatura, več kot 30 stopinj Celzija, smo takoj začeli s preizkušnjo, saj smo želeli, da bi bila končana še pred najvišjo dnevno temperaturo.

Prva disciplina (odložljivost s strelomirnostjo) je bila v okolici lovske kočice. Ugotovili smo,

da kar nekaj barvarjev ni prosto odložljivih, kar določa pravilnik za to državno preizkušnjo in da moramo na splošno vsi vodniki lovske psov več pozornosti nameniti poslušnosti svojih psov. Po tej disciplini so skupine odšle na teren na sledenje po položeni sledi.

V času sledenj smo v prostorih lovske kočice za lovske pripravnike in druge zainteresirane lovce organizirali predstavitev zgodovine kinologije pasemskih skupin po FCI na Slovenskem, predstavitev najpogostejših lovskih pasem v Sloveniji in seznanitev s Pravilnikom za UP po umetni krvni sledi za vse pasme psov in pravilnika, po kateri je bila organizirana državna preizkušnja za pripravnike. Vse naštetje teme sem pripravil v programu PowerPoint. Mojo več kot uro dolgo predstavitev je spremljalo dvajset slušateljev, nakar je bila še polurna zanimiva razprava o pasmi koroški žigec in o splošni problematiki iskanja ranjene divjadi.

Sodniki in tekmovalni pari so se s terenov začeli vračati v lovsko kočico po 11.30. Ob vrnitvi so imeli že izpolnjene ocenjevalne liste s podatki vodnika in psa, zato je bil ta administrativni del hitro končan. Skupaj z informatikom kluba **Emanuelom Vidmarjem** sva zbrala podatke in vrstni red najboljših parov, nato pa je Emanuel natisnil še diplome za vse udeležene vodnike.

Razglasitev rezultatov je bila spet na strelišču. Udeležil se je tudi predsednik KZS **Hari Arčon**, ki je na preizkušnjo prispel, ko smo še zbirali podatke za razglasitev. Razglasitev je vodil **Janez Šumak**. Predsednik KZS **Hari Arčon** je pozdravil udeležence preizkušnje in vidno zadovoljen pohvalil organizacijo preizkušnje ter dosežene rezultate psov in vodnikov. Zahvalil sem se pomočnikom in sodnikom za dobro opravljeno delo, vodnikom pa izrekel čestitke, ker so v tako vro-

Vse foto: Jožef Verčko

Predsednik KZS **Hari Arčon** čestita zmagovalcu **Leonu Miheliču**.

čem vremenu s psi dosegli odlične rezultate. Trije psi vodnikov so se uvrstili v I. nagradni razred, dva v II. n. r., in štiri v III. n. r. Preizkušnje niso opravili trije psi. Sledila je razglasitev rezultatov.

Rezultati:

1. **Leon Mihelič** z bavarskim barvarjem **Barijem**, 150 točk, I. n. r., CACT.

2. **Matteo Bottamedi** s hano-vrskim barvarjem **Lokijem**, 150 točk, I. n. r., R-CACT.

3. **Grega Koren** z bavarskim barvarjem **Atosom Kumskim**, 140 točk in I. n. r.

4. **Karmen Obretan** z bavarskim barvarjem **Orgom z Klanu Posokowcow**, 110 točk in II. n. r.

5. **Bojan Hozjan** s hano-vrskim barvarjem **Ecom**, 107,5 točke in II. n. r.

6. **Alojz Ilovar** z bavarskim barvarjem **Atosom**, 86,25 točke in III. n. r.

7. **Ivan Zajc** s hano-vrskim barvarjem **Arisom**, 80 točk in III. n. r.

8. **Jože Kočar** s hano-vrskim barvarjem **Ronijem**, 80 točk in III. n. r.

Tekmovalci, sodniki, pomočniki in predsednik KZS Hari Arčon

9. **Franci Zupančič** z bavarskim barvarjem **Brunom z Velkeho Lopeniku**, 77,5 točke in III. n. r.

Vsi vodniki so prejeli praktične nagrade: prvi trije pokale z likom krvosledca, prvouvršeni Leo Mihelič pa tudi nov prehodni pokal z likom barvarja.

Predsednik kluba Srečko Mumel je za pomoč pri organizaciji državne preizkušnje izročil pisno zahvalo kluba: za KZS

predsedniku Hariju Arčonu, za LKD Celje predsedniku Janezu Šumaku in za LD Jurklošter starešini te LD.

Po razglasitvi in zahvali predsednika KHBBS Srečka Mumla in moji zahvali za dobro organizacijo državne preizkušnje je delegat Tomaž Burazer zaključil državno preizkušnjo, vodja preizkušnje Miroslav Lavrič in starešina LD Jurklošter pa sta vse udeležence povabila na pogostitev.

Na koncu je treba zapisati, da so k odlični organizaciji preizkušnje veliko prispevali lovci LD Jurklošter, ki so poskrbeli za hrano, pijačo, pecivo itn., tako da smo se res dobro počutili v njihovi družbi. Zahvala za to velja predvsem **Andreji Lavriču, Juretu Korenu, Izidorju Dergancu, Matjažu Bevcu, Davidu Bevcu, Janezu Lavriču, Robiju Kristancu**, ki so poskrbeli za odlično hrano, Andreji Lavrič in **Barbari Žagar** pa še za odlično pecivo.

Zahvaljujemo se tudi *Likovnemu društvu Jurklošter* in **Alenki Kandolf** za izdelavo praktičnih nagrad za vodnike, **Tinetu Blatniku** pa za izdelavo številka za žrebanje in za spominke tekmovalcem ter sodnikom. Hvala lovcem LD Jurklošter, da so nas gostili in nam pomagali organizirati *Prvo samostojno državno preizkušnjo barvarjev po umetni krvni sledi*, ki je bila čudovito organizirana in se je bomo udeleženci z veseljem spominjali.

Jožef Verčko,
strokovni vodja preizkušnje

Uvodni tečaj v krvosledništvu

ZLD Novo mesto je kandidirala na razpis LZS za pridobitev uvodnega tečaja v krvosledništvu. Uspelo nam je in organizacija je takoj stekla. Najprej smo se dogovorili za predavanje z **Janezom Krivcem**, kinološkim sodnikom, za delo psov po krvni sledi, kateremu se na tem mestu tudi zahvaljujemo za takojšen odziv in odlično opravljen tečaj izobraževanja. Prostore lovskega doma, lovišče za polaganje sledi in vso potrebno podporo tečaja nam je po dogovoru s starešino **Hinkom Rihtarjem** zagotovila **Lovska družina Mirna Peč**. Tudi njim iskrena hvala.

Kot je sprva – na začetku poizvedbenega dopisa lovskim družinam za organizacijo začetnega tečaja za krvosledništvo – nekam

slabo kazalo, pa se je po razpisu na *LIS - Lisjaku* prijavilo in izobraževanja udeležilo triindvajset lovcev, kar je vsekakor razveseljivo. Lovske družine se namreč zavedajo, da morajo v svojih loviščih zagotoviti preizkušene pse »krvosledce« in njihove lovce vodnike, ki bodo imeli za izvajanje koncesijskih pogodb upravljanja z veliko divjadjo v loviščih tudi ustrezno znanje. Zjutraj 21. 9. 24 smo se zbrali pri lovskem domu v Gorenjem Globodolu in predavatelj **Jani Krivec** je začel z delom. Najprej je s pomočjo tečajnikov postavil krvno sled za popoldansko praktično delo, nato pa je sledilo predavanje z video posnetki. Tečajniki so poslušali predavanje o vseh predpisanih temah razpisa in dobili dobre napotke za nadaljnje delo s psi, ki jih bodo izšolali za krvosledce. Nekateri od udeležencev predavanja se s to

Uvodni tečaj za krvosledništvo je vodil kinološki sodnik in vodnik krvosledcev Janez Krivec (desni).

dejavnostjo uspešno ukvarjajo že dalj časa, kar se je med razpravo izkazalo za zelo koristno. Eden od njih, **Toni Brečko**, je imel samo letos že več kot petdeset iskanj, večinoma uspešnih, kar je izkazal z dnevnikom, ki ga mora voditi.

Po koncu teoretičnega dela predavanja je bil tudi praktičen prikaz dela vodnikov in psov po krvni sledi, položeni v ta namen že zjutraj. Izkazal se je vodnik **Sandi Slak** s svojim nemškim lovskim terierjem, ki je bil prvič na takšni preizkušnji. Predavatelj je vse postopke, skupaj s potrebno opremo, natančno obrazložil in pokazal še praktično. Kinološki sodnik **Janez Krivec** je res odlično predaval, na koncu pa je odgovarjal še na številna vprašanja prisotnih, ki jih kar ni bilo konec. Za celodnevni tečaj je od sodelujočih prejel za služen aplavz. Prepričani smo, da bo večina lovcev udeležencev tečaja nabavila primerne pse (če jih še niso) in da bodo začeli s pridobljenim znanjem šolati pse za to zanimivo in hkrati zelo potrebno dejavnost za vse lovske družine in za etično upravljanje z veliko divjadjo.

Stane Gabrijel
tajnik ZLD NM,
lovski mojster

Predvidena legla lovskih psov

Nemški prepeličar (SLRPr):

Oče: 5/III, mati: 4/I, 23. 11. 2024.

Robert Tomazin, Cesta na Trato 12, 1330 Kočevje.

Tel.: 040/457-965.

Kinološka zveza Slovenije

MALI OGLASI

Orožje in lovska optika

Zaradi bolezni **prodam polavtomatski pištoli**, znamke CZ, kal. 7,65 mm, in MK-pištopo Erma, kal. 22 L.R.. Sta zelo lepo ohranjeni in vzdrževani. Tel.: 041/349-527.

Prodajam brezhibno delujočo **polavtomatsko risanico** Remington 7400, kal. .308 Win., s 56 cm dolgo cevjo, primerno za pogone, pa tudi za posamični lov. Na montaži weaver ima nameščen nov širokokotni daljnogled Konus 30 Pro 1-6x24. Zraven sodita še dva nabojnika, dve škatli originalnih Remingtonovih nabojev, pas in torba. Cena po dogovoru in ogledu. Pošljem lahko fotografije na wapp ali e-naslov. Tel.: 0039 335 6792808.

Ugodno prodam nočno dnevno optično napravo PARD NVO07S. Ima dve seriji obročkov in dve bateriji. Tel.: 0039 335 6792808.

Prodajam borovelsko **bokarico**, izdelek Johann Fanzoj, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Kahles 4 x 32 in z menjalnimi cevmi 12/12. Puška ima globoko gravuro. Prodajam tudi **kombinirano puško** CZ 3CPL, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 in menjalne cevi 16/16. Cena po dogovoru. Tel.: 031/522-844.

Prodajam osemstrelni **revolver** Taurus, kal. .22 WMR, v Inox izvedbi. Cena 500 €. Tel.: 051/352-381.

Prodajam obnovljeno **pištolo** mornariški Luger P08 Parabulum, kal. 9 x 19 mm, letnik 1916. Cena po dogovoru. Tel.: 051/352-381.

Poceni prodajam vrhunsko nemško **zračno puško** Diana 24

(cena samo 140 €), **naboje** 7 mm Rem. Mag., 2,5 €/kos, in starejši, odlično ohranjen **strelni daljnogled** Carl Zeiss Jena s Suhlovmi montažnimi deli (samo 100 €). Tel.: 068/177-526.

Prodajam odlično ohranjeno borovelsko **bokarico** F. Sodia, kal. 16/7 x 57 R, dolga glava, gravirana, z variabilnim str. daljnogledom B. Nickel 2,5 x 9 XE/D/S; in **pištolo** Peter Stahl, kal. .45, z nabojnikom za trinajst nabojev, primerna za praktično streljanje. Tel.: 041/698-679.

Prodajam polavtomatsko pištolo Glock 17 (9x19 mm), skoraj neuporabljano, z dodatno opremo. Cena po dogovoru. Tel.: 041/568-504.

Kupim naboje ali samo **tulce** za kaliber **6,5 x 58 R** in **lovske puške** znamke Collath & Sohne v kakršnem koli stanju. Tel.: 051/373-025.

Prodajam skoraj nerabljen **RCBS matrice za polnjenje nabojev kalibra .243 Win., brez držala za tulce**. Cena 40 €. Tel.: 040/770-433.

Lovski psi

Prodajam mladiče parson rusel terier, poležene 28. 8. 2024, odličnih delovnih staršev. Tel.: 040/538-304.

Prodajam mladiče madžarske vižle z rodovnikom; **oče z izjemnim lovskim nagonom**. Tel.: 041/781-166, Saša.

Prodajam kratkodlake istrske goniče, stare tri mesece, čipirane, cepljene. Tel.: 031/351- 808.

Prodajam mladiča **kratkodlake madžarske vižle**, odličnih delovnih staršev (leglo 9. 5. 2024). Tel.: 041/397-008, Miran.

Prodajam resastega jazbečarja, poleženega 30.7. 2024, in **leglo beaglov** (trije samčki tri samicke), poleženo 22. 9. 2024. Vsi mladički so potomci odličnih delovnih staršev. Tel.: 040/354-590.

Drugo

Prodajam lepo ohranjen lovski krog, št. 55-56. Tel.: 031/730-130.

Na voljo knjiga Veljka Varičaka Ocenjevanje lovskih trofej z bogatim slikovnim gradivom. Cena 30 €. Za dva ali več izvodov popust 20 %. Naročila po tel.: 041/315-301.

Prodajam komplet knjig Zlatorogove knjižnice LZS. Tel.: 041/ 844-662.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tistega leta. Tel.: 051/611-377.

Prodajam leseno zaprtjo prežo (brez lestve), velikosti 120 x 110 cm. Interestentom lahko pošljem fotografijo. Tel.: 041/844-662 (Albin).

Kupim omaro za orožje. Tel.: 051/373-025.

NOVEMBER

Datum	Luna	Sonca	zora/mrak (navt.)	vzide	zaide	vzide	zaide	začet	konec
1. Pe	6:39	16:27	6:43	16:47	5:37	17:54	●		
2. So	7:48	16:50	6:44	16:46	5:38	17:53			
3. Ne	8:57	17:19	6:46	16:44	5:39	17:52			
4. Po	10:05	17:58	6:47	16:43	5:40	17:50			
5. To	11:07	18:47	6:49	16:42	5:42	17:49			
6. Sr	12:01	19:49	6:50	16:40	5:43	17:48			
7. Če	12:43	21:00	6:52	16:39	5:44	17:47			
8. Pe	13:17	22:17	6:53	16:38	5:46	17:46			
9. So	13:44	23:36	6:54	16:36	5:47	17:45	○		
10. Ne	14:05	—	6:56	16:35	5:48	17:44			
11. Po	14:25	0:56	6:57	16:34	5:49	17:43			
12. To	14:43	2:16	6:59	16:33	5:51	17:42			
13. Sr	15:03	3:38	7:00	16:32	5:52	17:41			
14. Če	15:26	5:02	7:02	16:31	5:53	17:40			
15. Pe	15:53	6:28	7:03	16:29	5:54	17:39	○		
16. So	16:28	7:55	7:04	16:28	5:55	17:38			
17. Ne	17:16	9:18	7:06	16:27	5:57	17:37			
18. Po	18:15	10:28	7:07	16:27	5:58	17:36			
19. To	19:25	11:23	7:09	16:26	5:59	17:36			
20. Sr	20:39	12:04	7:10	16:25	6:00	17:35			
21. Če	21:52	12:33	7:11	16:24	6:01	17:34			
22. Pe	23:02	12:56	7:13	16:23	6:02	17:34			
23. So	—	13:15	7:14	16:22	6:04	17:33	○		
24. Ne	0:09	13:31	7:15	16:22	6:05	17:32			
25. Po	1:14	13:45	7:17	16:21	6:06	17:32			
26. To	2:17	13:59	7:18	16:20	6:07	17:31			
27. Sr	3:22	14:14	7:19	16:20	6:08	17:31			
28. Če	4:27	14:32	7:20	16:19	6:09	17:31			
29. Pe	5:36	14:54	7:22	16:19	6:10	17:30			
30. So	6:45	15:21	7:23	16:18	6:11	17:30			

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na elektronski naslov: lovec@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba plačati vnaprej. Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakažite na TRR Lovske zveze Slovenije: Nova Ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.

Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila.

Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015.

Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

VZREJNA KOMISIJA IN DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV organizirata VZREJNI PREGLED PTIČARJEV

v soboto, 09.11.2024 v LD Borisa Kidriča, Zgornja Hajdina, 2288 Hajdina. Začetek vzrejnega pregleda bo ob 9. uri. Prijavnico – vzrejni list s fotokopijami obeh strani rodovnika (uvodeni psi morajo biti vpisani v SLR), vseh ocenjevalnih listov s preizkušenji, telesnega ocenjevanja, izvida o slikanju kolkov (opomba: kolke se lahko slika po dopolnjenem 12 mesecu starosti), za nemške žimave in kratkodlake pričarje je obvezno dodatno slikati tudi ramenski sklep – izvid OCD, drogi zdravstveni testi, ki se za pasmo zahtevajo, fotokopija članske izkaznice kinološkega društva in potrdilo o plačilu prijavnine pošljite na naslov: Nataša Gederer, Gasperšičeva 21, 1120 Ljubljana, 041/285-939; nataša.gederer@t-2.net. Prijavnico – vzrejni list najdete na spletni strani KZS pod zavihkom Dokumenti/Obravzi. Za weimarance se bo izvedel še preizkus stabilnosti značaja po Pravilniku za ocenjevanje stabilnosti za weimarance, ki je za pridobitev vzrejnega dovoljenja za pasmo obvezen. Na prireditve prinesite s seboj original rodovnik, original dokumente vseh opravljenih preizkušanj, telesne ocene in zdravstvenih izvidov ter potni list psa iz katerega je razvidno, da je pes cepljen proti steklini. Obvezna je predhodna prijava najkasneje do 06.11.2024, upoštevalo se bo le popolne prijave. Za vodnike pričarjev, ki svojih psov še nimajo telesno ocenjeni, bo organizirano tudi telesno ocenjevanje. Cena vzrejnega pregleda za člane kinološkega društva pri KZS je 45,00€ in telesne ocene 35,00€. Cena za nečlane kinoloških društev je 100% višja. Prijavnina se vplačata na račun DLP: 0201 0625 3852 458 (NLB), s pripisom »za vzrejni pregled 2024«. Udeležba psov, ki niso predhodno prijavljeni s popolno dokumentacijo, ne bo mogoča!

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV v sodelovanju z VZREJNO KOMISIJO in LD Podlehnik organizira

UPORABNOSTNO PREIZKUŠNJO PSOV PTIČARJEV PRI LOVU NA DIVJE PRAŠIČE

Preizkušnja bo 30. novembra 2024 v lovišču lovske družine LD Podlehnik, Zakl 40, 2286 Podlehnik, zbor ob 8 uri. Prijavnina za preizkušnjo znaša 50 € na psa, za člane DLP je **POPUST 50% (25€)** in ga je treba vplačati na račun DLP: 02010-0253852458 pripisom PRAŠIČAR.

Vodnik mora imeti s seboj originalni rodovnik in potrdilo o cepljenju psa proti steklini, v primeru posedovanja orožja pa tudi vse ostale potrebne dokumente.

Prijavo s fotokopijo obeh strani rodovnika in fotokopijo veljavne lovske izkaznice pošljite na naslov: Gašper Petrič, Slovenja Vas 65f, 2288 Hajdina, e-naslov: gasper.wildjager@gmail.com, mobitel: 069 902 004. Prijavnico obr. P št. 1. dobite na www.dlpso.si

Zadnji rok prijave: 23. 11. 2024.

DOBER POGLED

oddaja o lovstvu

Termini predvajanja novemberske oddaje Dober pogled

TV STUDIO BISTRICA: četrtek, 28. 11. 2024, ob 20.00, sobota, 30.11. 2024, ob 20.00 in nedelja, 3.12. ob 11.00.

TV VELENJE: četrtek, 28. 11. 2024, ob 21.20.

TV IDEA MURSKA SOBOTA: torek, 26. 11. 2024, ob 19.00 in 20.45.

GTV KRANJ: torek, 26. 11. 2024, ob 19.35 in sredo, 27. 11. 2024, ob 18.00.

VAS KANAL NOVO MESTO: četrtek, 28. 11. 2024, ob 22.00 in petek, 29. 11. 2024, ob 10.00.

ATM KRANJSKA GORA: sobota, 30. 11. 2024, ob 20.00.

ETV HD ZAGORJE OB SAVI: četrtek, 5. 12. 2024, ob 20.00.

GTV ORMOŽ: petek, 6. 12. 2024, ob 20.00 in nedelja, 8. 12. 2024, ob 10.00.

ORON TV NOTRANJSKA: sobota, 30. 11. 2024, ob 18.00.

ponedeljek, 2. 12. 2024, ob 20.00 in sredo, 4. 12. 2024, ob 10.00.

Navedeni termini objav so predvideni. Ker lahko nastanejo spremembe, vas prosimo, da spremljate aktualne TV-sporode posameznih TV-postaj.

Če želite, da je v oddaji predstavljeno tudi delo vaše lovske družine, nas lahko pokličete na telefonsko številko 031/273-825 (Erika).

NAREJENO V EU
DO -30°C

Termo čevlji

Trpežni, izredno topli in lahki ter povsem nepremočljivi čevlji so udobni in nudijo dober oprijem na različnih podlagah. Združujejo prednost klasičnega gojzarja in škornja. Tako toplih in lahkih čevljev verjetno še niste imeli.

Velikosti od 39 do 47

Cena: **68,00€**

INFORMACIJE IN NAROČILA: info@beluga.si, www.beluga.si

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Brodarska ulica 13,
1031 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

**NIKON Prostaff6
8x42**
Akcijna cena:
199,00 €

**NIKON Monarch5
8x42**
Akcijna cena:
319,00 €

Nikon

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

LOVSKA OBLAČILA IN OPREMA ZA HLADNEJŠE DNI

**Zimski komplet
Pinewood Abisko**
529,90 €
476,91 €

**Vreča za čakanje
Pinewood Abisko**
279,95 €
215,56 €

**Grelni vložki
Thermopad**
Od 1,95 €

VUTE
PUŠKARSTVO

Puškarstvo Vute | Kremplova 2, 2000 Maribor | www.lovskaoprema.si | info@lovskaoprema.si | Tel: 070 666 429

JESENSKA AKCIJA

Sestavi si svoj komplet ALASKA in pridobi 20% popust

AVANTURA

**BOLJE DEŽEVEN
DAN V NARAVI,
KOT SONČEN
DAN V PISARNI.**

Avantura Trade d.o.o.,
Ljubljanska c. 44, 6230 Postojna
05 726 40 70 ali 031 600 308
info@avantura.info

Popust se upošteva le ob hkratnem nakupu katerekoli kombinacije hlač in jakne ALASKA. Popusti se ne seštevajo.

Akcija velja do konca leta 2024.

Na voljo v trgovini in spletni trgovini www.avantura.info

OPTICS
TRADE

29. 11. - 1. 12. 2024

ČRNI PETEK

OPTICS
TRADE

Pirnikova ulica 5
2310 Slov. Bistrica
031 770 520

Obiščite nas v
petek in soboto
v delovnem času ter
izkoristite vikend
izjemnih popustov!

SHOOTING
TRADE

Partizanska ulica 10
2310 Slov. Bistrica
064 243 255

ali obiščite spletno trgovino

www.optics-trade.eu

in izkoristite odlične popuste ter
brezplačno dostavo cel vikend!

SLOVARMs

Lovska trgovina SloVArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, URNIK:
Tel.: 05 620 22 08 Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00
E-mail: info@slovarms.si

PARD

NOVI TERMOVIZIJSKI STRELNI DALJNOGLED PARD PANTERA 480

že za 1.799€

- detekcija: 1.000m
- resolucija toplotnega senzoja: 480x360
- 6 namerlinih križev, 4 barvni načini
- enostavna in hitra pristrelitev
- 30mm tuba za enostavno montažo
- model LRF ima daljinomer in balistični kalkulator

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE, HITRO IN ENOSTAVNO

MINOX

LIEMKE

Verney-Carron

Blaser

STRASSER

RÖWA
Röbler | AUSTRIA

VECTOR
OPTIC

J.P. SAUER & SOHN
ESTABLISHED 1751

SWAROVSKI
OPTIK

Flunotec

Niggeloh

Tisas

Sellier & Bellot

NEOSVINČENI NABOJI

Exergy EDGE: Združuje najboljše lastnosti S&B-jevih neosvinčenih krogel z učinkovitostjo vedno priljubljene SPCE krogle.

Rdeča plastična konica izboljša ekspanzijo na vseh razdaljah, medtem ko trdna konstrukcija maksimalno ohranja težo.

ANCELJ d.o.o.

Lebanova ulica 3
8000 Novo mesto
tel: ++386 (0)7 / 33 21 081
e-mail: info@ancelj.si

Delovni čas: pon - pet: 8.30 - 12.00, 13.00 - 16.00

www.ancelj.si

Poiščite nas na
facebooku!

zastopstva in distribucija: - Browning - Winchester - Kite Optics

- Česka zbrojovka - Colt - Meopta
- Sellier & Bellot - Alfa Proj
- KMR Precision Arms - MAK
- Huglu - Norica - ATN - Niggeloh

* Slike so simbolične.

ATN BinoX 4T 640 1.5-15x
Termovizijski daljnogled
CENA: 3.763,70 €

ATN X-Sight 5 3-15x
Dnevno nočni strelni daljnogled
CENA: 976,00 €

ATN Mars LTV 320 3-9x
Termovizijski strelni daljnogled
CENA: 1.732,40 €